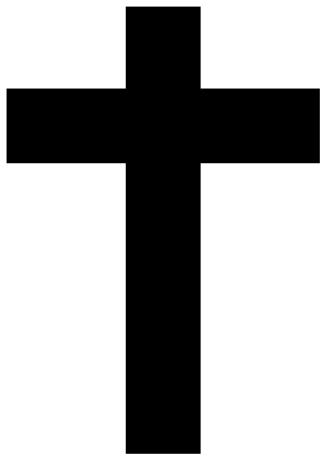

ÖKHS' I TSĪN IK SĪN
NI ST. MATTHEW OT
SĪN AI PI.

The Gospel According to St. Matthew in the Blackfoot
language of Canada

**ŎKHS' I TSĪN IK SĪN NI ST. MATTHEW OT SĪN AI PI.
The Gospel According to St. Matthew in the Blackfoot language
of Canada**

Public Domain

Language: Siksiká (Blackfoot)

Translation by: Rev. John William Tims

This C. M. S. publication by the British and Foreign Bible Society in 1890 is in the PUBLIC DOMAIN (not copyrighted). Conversion to USFM was courtesy of the Digital Bible Society.

2017-10-09

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 13 Dec 2023
0a409c18-61ef-5282-961d-ef2aa587bd17

Contents

ST. MATTHEW 1

ŌKHS' I TSĪN IK SĪN NI ST. MATTHEW OT SĪN AI PI.

- ¹ SIN AK'SIN Jesus Christ David okkuai' Abraham okkuai' un'ix o sĭnaks' oaiēxēsts.
- ² Abraham ikuyiu' Isaac; ki Isaac ikuyiu' Jacob; ki Jacob ikuyiau' Judas ki omu' pappiipix;
- ³ Ki Judas ikuyiu' Phares ki Zara, Thamar ipau'kaiĭmmiuax; ki Phares ikuyiu' Esrom; ki Esrom ikuyiu' Aram;
- ⁴ Ki Aram ikuyiu' Aminadab; ki Aminadab ikuyiu' Naasson; ki Naasson ikuyiu' Salmon;
- ⁵ Ki Salmon ikuyiu' Booz, Rachab ipau'kaiĭmmiuaiē; ki Booz ikuyiu' Obed, Ruth ipau'kaiĭmmiuaiē; ki Obed ikuyiu' Jesse;
- ⁶ Ki Jesse ikuyiu' David omūx'nin'a; ki David omūx'ina ikuyiu' Solomon, annōk' ake'uōk itom'itomiūōk Urias man'itōtsipokaiĭmmiuaiē;
- ⁷ Ki Solomon ikuyiu'. Roboam; ki Roboam ikuyiu' Abia; ki Abia ikuyiu' Asa;
- ⁸ Ki Asa ikuyiu' Josaphat; ki Josaphat ikuyiu' Joram; ki Joram ikuyiu' Ozias;
- ⁹ Ki Ozias ikuyiu' Joatham; ki Joatham ikuyiu' Achaz; ki Achaz ikuyiu' Ezekias;
- ¹⁰ Ki Ezekias ikuyiu' Manasses; ki Manasses ikuyiu' Amon; ki Amon ikuyiu' Josias;
- ¹¹ Ki Josias ikuyiu' Jechonias ki o mu' pap piipix, annik' ito'toōpikau Babylon;
- ¹² Ki ot'sitotos au Babylon, Jechonias ikuyiu' Salathiel; ki Salathiel ikuyiu' Zorobabel;
- ¹³ Ki Zorobabel ikuyiu' Abiud; ki Abiud ikuyiu' Eliakim; ki Eliakim ikuyiu' Azor;
- ¹⁴ Ki Azor ikuyiu' Sadoc; ki Sadoc ikuyiu' Achim; ki Achim ikuyiu' Eliud;
- ¹⁵ Ki Eliud ikuyi u' Eleazar; ki Eleazar ikuyiu' Matthan; ki Matthan ikuyiu' Jacob;
- ¹⁶ Ki Jacob ikuyiu' Joseph, Mary om'i, annok ipau'kaiĭmmiuōk Jesus, anĭstau Christ.
- ¹⁷ David ot'sis'tsits'unoauai Abraham itsipuk' sūpokosĭnimotseĭiau ke'pitappiiau nĭssekoputtsi; ki ot'sitotosau Babylon omats'ĭstsits'unoauai David mats'itsipuksūpokosĭmmotseĭiau, matsĭsse'koputtsi; Christ omats'ĭstsits'unoauai ot'sitotosau Babylon mats'itsipuksūpokosĭmmotseĭiau matsĭsse'koputtsi.
- ¹⁸ Jesus Christ, otsipokai'ĭšĭnni n'nniĭtsiu: Annik' Mary, Jesus oksĭs'tsi, Joseph otak'okemattōsaie itop itappi'inai, otse'kosatsok Atsĭm'ĭstaaw.
- ¹⁹ Joseph om'i mokōm'motsitappiu, ki matsitsitau'ats mōk'aiĭtsĭnnikōttōsaie; osime'tsitan mōksĭsĭm'ianĭštūpskoōsaie.
- ²⁰ Ki otai'ksĭmstatosaiē, Satsit, Ap'ĭstotokiūāoto'tokatatsĭs otsipopōk'toakaie ki otan'ikaie, Joseph, David okku'i, pĭnstūnnos Mary kōk'okemattosi, otse'kosatsok Atsĭm'ĭStaaw.
- ²¹ Ki ai'aksipokaiĭmmiuaiē okku'yi, ki kitak'anĭstsĭnnikōttau Jesus: tūkkā, otsitap-pim'ix otsauum'itsitappi'isuauēsts aiakitaikōmotse'piuax.
- ²² Itūn'nitsiuaiē mōk'itsenūpanĭstōsi Ap'ĭstotokiūā otse'poawsĭsts, otsipropheti itotse'poawsĭnēsts, ki an'ĭmai,
- ²³ Satsik, mokōk'iake ai'akopitappiiu, ki ai'aksipokaiĭmmiuaiē okku'yi, ki ak'anĭstsĭnnikōttsiuaiē Emmanuel, ito'kĭsasattop Ap'ĭstotokiūā ipokai'tappiĭmmau.
- ²⁴ Joseph otsipuawk'si otso'kani, ūn'niĭtsitappiiu Ap'ĭstotokiūā oto'tokatatsĭs otan'iĭpiaie, ki ito'tuyiuaiē otokem'an:
- ²⁵ Ki ototom'okkuyi otsauomai'pokaiĭsaie matpoksokamiu'atsaie: kinĭtsĭn'nikōttsiuaiē JESUS.

2

- ¹ JESUS otai'pokaiisi Bethlehem, auōsĭn'im Judæa, annĭsts'ĭsk ksĭstsĭku'ĭstsk, Herod otsĭtsĭnaiipi, Satsik, mokōk'ietappix umut'autstsi pi apinōk'kuyi itsipuk'sipuiiau Jerusalem,
- ² An'iau, ūnan'ōk manĭpok'auōk Jews otsĭn'aimoaiuaie? Tūkkā, annim' apinōk'kuyi stai'tapposi nĭtsino'ūnan okōkatosim, ki nimut'otopinān nōk'itauatsĭmmimmōsĭnan.
- ³ Herod omūx'ina otokh'tsĭsaie, otap'itsi-tanaie, ki Jerusalem ĭstokōnai'tappix ikōno-nokap'aitsitamiuax.
- ⁴ Ikōnaumoi'piūsax omūk'atoiapiekuax ki ai'sĭnakix, sūppoōttsesattsiuax Christ mōk'itsipokaiĭpiaie.
- ⁵ Ki an'ĭstsĭsĭuaiē, Bethlehem, Judæa ĭstauōsĭn'im, ūn'nimaie; ūn'anĭstappi prophet osĭn'aksĭn;
- ⁶ Ki ksēsto'a Bethlehem, Judæa ĭstauōsĭn'im, kimats'inūkstsi puaua, Judah ĭstsĭn'ax; Nin'auōk, ksesto'a ak'ĭtsĭstauasiu ki osto'i ai'akaukōkĭtsĭmau nĭtsitappim'ix Israel.

7 Herod, šimi'nikötössax mokök'ietappix, sokap'süppoöttesattsiuax otsokap'Inökuyisaie kökatosi.

8 Ki itüpüt'oköttsiuax Bethlehem; kian'iu, kükko' sokap'apsümmok pokau'ök; ki ikonoainoeniki, itüm'ütskiätsinikokik nök'itsitotosi nök'it a tsim mim mosi.

9 Otokh'tsisau omüxina otan'iipiaie, itsis'tapuiau; ki satisk, anni'isk kök'atosiisk otsitsinoauaiisk umut'autstsiapi apinök'uyi otsitom'akoaiauaie, ki otai'totosi inük'sipokai ot'sitaupipiaie itots'iketsipuyiaie.

10 Otsinno'össauaie kök'atosi, eks'kamük otse'tametüksuaii.

11 Ki otaitspis'sau nap'ioyis, Mary oksis'tsi ipinnu'yiauaie pokai'isk, ki innissi'iau, ki itatsim'mimmiau: ki otai'pasuk'inissauësts otakomütskotuksuauësts, issak'okotsiauaie gold ki frankincense ki myrrh.

12 Ap'istotokiuä papaukökianistcsax mökstaiskito'tosau, noke'tsi moksokui itüp'akaiiau.

13 Ki otau'mattosau, satsik, Ap'istotokiuä sto'tokatatscs papaua'atsiuaie Joseph, an'isitouaie, Nipuat', ki mattos'au pokau' ki oksis'tsi ki iküm'itappoat Egypt, ki stau'pit ki kitak'otümanisto; tük'kä, Herod ai'akapsümmiuaie inük'sipokau möks'enitösaie.

14 Otai'puawksi, sepiai'akotuyiuax inük'sipokau ki oksis'tsi ki Egypt itüp'itappoiau:

15 Ki itau'puaie otai'nsaie Herod, möksenüpanistosi Ap'istotokiuä otse'poawsin, otsiprophet i totsi'uaie, Egypt, ün'nimaie nitsit' ütümmau noko'a.

16 Herod, otai'noösax mokök'ietappix otap'apistotoyisax, eks'kaiistsetükkiu, ki itüp'otoköttsiuax (otsen'nakemix) Bethlehem ki sa'akapotsim, ai'stokistuyimix sök'umappix ikön'ainittsiuax; küttaistoki'stuyimix sök'umappix mat'okönainittsiuax, umut'otksinippi otsokap'süppoöttesattüsax mokök'ietappix.

17 Itüm'enüpanistomaie Jeremy prophet otse'poawsin otan'ipi,

18 Epo'awsinni itsik'kitokhtsip Rama, asain'sinni ki aiim'motseisinni ki omükoyesinni, Rachel o'kosix itau'asüniu ki matokuikiawpiketükkiu'ats, tük'kä, itsen'iau.

19 Herod otse'insi, sat'sik, Ap'istotokiuä oto'tokatatsis Joseph otsipapau'takaie, Egypt otsitai'tappiisaie.

20 An'istsiuaie, Nipuat'ki mattos'au inük'sipokau ki oksis'tsi, ki itüp'itappoat Israel istau'ösinim; tük'kä ini'au anniks'isk ap'üsummiiskaie otsipal'tappiisinni.

21 Ki itsipuu ki aiako'tuyiuax pokau'a ki o ksis'tsi, ki Israel istau'ösin'im ito'to.

22 Ki otokh'tsissi Archelaus otau'atsuaiitsitapai'naiisi un'ni otsin'naiisinni, isstün'imaie mök'ittapposaie; ki Ap'istotokiuä otsipapuanistosaie, Galilee itanis'tüpitappo:

23 Ki akapioyis, Nazareth anistau, ito'to kiitoko'yiu; mökenüpanistosaie prophetix otan'iipiax, akanistai'niköttau Nazaren'aikuun.

3

1 ANNISTS'ISK ksistsiku'istisk John Baptist ito'to Judæa istoksis'tapiksökkui, itüs'-ksinimatstokiu,

2 Ki an'iu sauai'tsitak, spots'im istsin'naiisinni asttsiu'.

3 Am'auk annök' matap'puiök Isaiiah prophet an'iu Nitsitäppiuä ksistapitauosinim sokse'puyiu, Süppoatsistotokh'sattoat Nin'a oksokui, oksoku'ists mököm'otstsisests.

4 Ki John, Camel oku'yists, itsis'totosiu, ki istsiköp'okui itsep'siu; ki otso'össinësts tsikatsix ki namap'iniu.

5 Jerusalem istokönai'tappix otokönitota'akax, ki Judæa istokönai'tappix, ki Jordan istau'össin'im istokönai'tappix mat'okönitautakax.

6 Ki nie'tüktai Jordan (an'istop), otsit'üstapinopiax, ki otsauum'itsitappiisuësts ainüpanistomiauësts.

7 Ki otsinno'össax otas'taaissax akai'tappiiax Pharisees ki Saducees, otsitüpp'auauökössax otsitüsta'pinükipi, an'istsiuax, Pitseksinai'kosix, tükka'kitan'ikoau kökanistüpstüpkatsatssuai annik'istse'tüksinik astai'tsiik?

8 Ai'süksattok matsiin'ists mök'itanistosi kitsauai'tsitani:

9 Pini'tsitsikasik kitsitsi' tanauësts kok'kitünissuai Kin'un Abrahami; kitan'istopuu Ap'istotokiuä, am'oxim okotokix ikotsistauatomoaiau Abraham pokax.

10 Kiannok' köts'eksists kaxa'kin itsipo'toau: könai'istsis saiinasissi ak'aikakiaiau ki ak'aututsaiau.

11 Okke' kimut'sitüstapinopuu kökkitsisauai'tsitasuai: apatots'ik annök' ai'aksakootoök aiis'skunitapsiu, nimatsikökokotopa'tomoauats matsikists': Ostoi' kimutak'istapinokoau Atsim'istaaw ki is'tsi:

¹² Ose'kotükkiatsis ai'ĩnĩmaie, kiau'pũx'ixtoxixi ostsit'aisuisuitsipik'iakipi aiak-sokapse'maie, osos'tsipikiapioyis aiakitsiptsipotomests otapaien'insimmanists; ki istotox'ksiists istsi'i matakatsiu'ats ai'aketsinsimests.

¹³ Jesus Galilee itũm'aumatto, Jordani nie'tũktai ito'to, John mőkitsistapiniĩsaie.

¹⁴ Ki John paiu'tsimĩuaie, ki otan'ikaie, ksęsto'a is ta' pin o kit, kitaketak'sipuksipat to kőkokotsis'tapinnöksi, ki kumauksipuksipaakiks?

¹⁵ Jesus an'istsiuaie pokitse'tsıt annok': nõks'istutsisĩnan mőkõm'motsitappiisĩni. Itũmipaio'kits etomoyiuaie.

¹⁶ Ki Jesus aiis'tapinnõssi, itopĩtsissoa'tomaie okke': ki, sat'sik, spots'im kau'opiu, ki nan'nuyiuaie Ap'İstotokiaua otatsim'istaaw itutui'sũpinũmaie sists'i itsĩnauĩni'ĩnai, ki itokhitopi'ĩnai:

¹⁷ Ki, satsik, epo'awsĩni spots'im itunni'u amok'auk nĩtũk'omĩmokoia, nit-sekõkh'sĩmau.

4

¹ ATSIM'ISTAAW ksıs'tapiksõkkui itũmitũppĩp'iuaiie Jesus, sauum'itsitappiua mők saksksĩnnoõsaie.

² Ki nisip'puyi koku'ists, ki nisip'puyi ksistsikuists ostsit'saioyipists, itsakoo'notsiu.

³ Ki Issaks'ksĩnĩmaitappii itoto'yĩnaie an'ĩĩnai, Ikũm'ũmeniki Ap'İstotokiaua okku'i, am'oxim ok'otokixim sitsip'satsisau mokitapaienasau.

⁴ Ki itũnĩs'tsiuaie, Sinaip Matap'pi matokot'otspaitappi'iuats napaien, Ap'İstotokiaua maoi'i umutokõnai'poawsists aiakotsepaitappii.

⁵ Sauum'itsitappiua ostsitapĩppĩok Atsim'akapioyis, ki itokhit'sipotoyeik Nato'apioyis,

⁶ Ki an'istsiuaie, Ikũm'ũmeniki Ap'İstotokiaua okku'i, inis'suiiauĩnit: sĩn'aip, akanĩstsiuax oto'tokatatsix ksęsto'a: ki otsu'auęsts kitakitotsiketsi'enokiau, køkõt'sists kőkstai'tũkõkhsau ok'otoki.

⁷ Jesus itũnĩs'tsiuaie, mat'sinaip, kimataksaksksĩnoau'ats Nin'a, kitap'İstotokã.

⁸ Sauum'itsitappiua spaiistũkki ostsitũmmi'piokaie itaiĩstummũt'tsiikaie kõnauau'õsinists ki istsap'ĩnatsiikiests;

⁹ Ki anĩstsiuaie, am'ostsim kõnauau'õsinists kitak'okoto, apĩs'tuksĩsanopieniki, atsim'mimmokeniki.

¹⁰ Jesus itũman'istsiuaie, Mĩs'taput, Satan: sĩn'aip, Nina Ap'İstotokiaua kitak'atsimmĩmmau, ki kitak'aitanistaitoau.

¹¹ Ki Sauum'itsitappiua otai'skikaie ki, sat'sik, oto'tokatatsix ito'toyikiax ki otspum'okax.

¹² Jesus otokh'tsĩmsi John ęen'õsaie itsitap'po Galilee:

¹³ Ki otũnĩstũpa'atosaie Nazareth, Capernaum ito'to ki itoko'yiu, ĩssoots'i omũk'sikĩmi ai'aketsksõkkui Zebulon ki Nephthalim:

¹⁴ Isaiah otse'poawsin mőksenũpanĩstosi otanipi,

¹⁵ Zebulon ĩstau'ossĩni ki Nephthalim ĩstau'ossĩni o mũk'sikĩmi ĩsta'potsim, Jordan ap'ũmmotsim, Galilee ĩstok'auaax;

¹⁶ Anniks'isk matap'pixk, ski'natsi itau'pixk omũk'anatsi nan'ĩmmiau: ki an-niks'isk matap'pixk auõssĩn'ni einsĩn'ni ittsi'ipi ki einiu'tũxĩssĩni ittsi'ipi, itau'pixk, ksistsikui'natsiu otsũs'kõpsiu.

¹⁷ Annik' Jesus aumũtũpsokse'puyiu, ki an'iu, Sauai'tsitak; Spots' ĩmistokõk'itsimani ęststsiu'.

¹⁸ Ki Jesus, auau'õkassi, Galilee ĩstomũk'sikĩmi, itsĩnnu'yiuax aiis'kũnnĩmotseyiyx, Simon, an'ĩstau Peter; ki oskũn' an'ĩstau Andrew, ĩksĩsmatũk'kiomikatsis omũk'sikĩmi itai'suiapixĩmiauaie, tũk'ka itomik'aitappisau.

¹⁹ Ki itũnĩs'tsiuax, noksũppa'akik, ki kitakitaumik'ottaiau matap'pix.

²⁰ Ki atomik'atsuai itskĩm'miau ki itopokiu'iauaie.

²¹ O mũt'tũkkiosi matsitsĩnnuyeiuaax mat'toskũnĩmnotseyiix, James, Zebedee o ku'yi, ki John oskũn', ipit'sũpĩnnuyeiuaax ak'iosatsis, Zebedee, ĩin'ouaie, aip'sĩmiax otomik'atsuaux: ki itsĩn'nikõttsiuax.

²² Ki ipit'skittsiiauaie un'ouaie ki ak'iosatsis, ki itopokiu'iauaie.

²³ Ki Jesus Galilee ĩstokõnau'õssĩni itap'auau'õkau, otatoiapioko'auęsts itai'pĩstksĩnĩmatstokiu ki aisokse'puyiu spots' im ĩstetam'ĩtsĩniksĩni; ki matap'pix opũs'tsĩmmesuai ki otok'tokossĩnuauęsts ikõn an'kũttutuyiuaax.

²⁴ Ki otap'İstutũksĩni ikõnauanetũnistopaie Syria ĩstau'õssĩni; ki ikõnai'oktokosix, ki amianĩstipũs'tsĩmsisx, ki anniks'isk matap' pixk sauumitsitappiua ĩtsĩps'tokoyiau, ki mat'tsapsix, ki an'auxenix, ikõnitaũsĩppotoaiax; ki ikõnau'kuttutuyiuaax

²⁵ Ki Galilee İstokõnai'tappix ikõnawk'pokiuoiauaie, ki Decapolis, ki Jeusalem, ki Judæa, ki Jordan ap'ümmotsim İstõkonai'tappix matsekõnawkpokiuo'iauaie.

5

¹ Ki otsınno'ossax akai'tappix ni tum'mo ita'misso: ki otau'pıssi otsitappim'ix ototaakax:

² Ki itsipa'kuiaiki ki itüsksınim'atsiuax, ki itüniu,

³ Anniks'isk matap'pixk oskëttsipõppuauëxk ikikin'etükkiisk, etam'etükkiau: spots'im İstsın'naiisinni osto'auai otsinan'oaiau.

⁴ Au'yesix etam'etükkiau: aiaksikiawpiksistotoaiau.

⁵ İkkınap'itappiix etam'etükkiau: ksõk'kum otaksınan'oaiau.

⁶ İno'tättomix mokõm'motsipaitappiisinni ki inäk'attomix mokõm'motsipaitappiisinni etam'etükkiau: ai'akokuyian.

⁷ Kımapi'itappix etam'etükkiau: otak'sikimokiau

⁸ Ksikus'skëttsipõppix etam'etükkiau: ai'aksınnuyiauaie Ap'İstotokiaü.

⁹ İnüs'tsetappix etam'etükkiau: akanıstainikõttaiua Ap'İstotokiaü o'kosix.

¹⁰ Anniks'isk matap'pixk itsikim'atsistotoaiau otõkommo'tsitappiüsoauësts etam'etükkiau; otsinan'oaiau spots'im İstsın'naiisinni.

¹¹ Oksıs'totokoeniki ki maka'pi sıtsıp'sükoeniki, ki aisımmım'motsenikiau, tükka kütük'omımmokoau kitse'tametüksuai.

¹² So poke'tametükkik, spopai'piik; kitakitakai'sakınnosüko spots'im: apatots'ik neto'yik ünnetoksisstotoyiua Ap'İstotokiaü otsiprophetix.

¹³ Kësto'akauk ksõk'kum İstsıstsıxipoku: atstosai'e umut'aiawxipi itsix'ipokuyi, tsanıstapiu ksõk'kum umutaiaksıstsıxipokuıstutsip? Matütokoapi'uat, ki aksıs'tapıxip, ki akıtsıtautıtsamiai'osi.

¹⁴ Kësto'akauk ksõk'kum İstün'natsii. Akap'ioyıs aitokittokhi netum'moyi matokot-sıksıstapp'ats.

¹⁵ Matap'pix matotstım'axauaie anak'imatsıs mökıtıtaistakhtotosauaie assuyın'i, itai'süppatomiau itai'süpanakımatsopi, ki matap'pix itsıps'taupix napıoyıs itokõnnauan'akımaiau.

¹⁶ Neto'yik kitan'akımatsıs İstot'ünnasayit matap'pix mök'İtsınnıısau kitawx'İstutsıpısts mök'İtsısaküttsosauaie kin'a spots'im.

¹⁷ Pınstak nımut'otopi nõkitünnıstıtipotsısau okõk'İtsımani, ki prophet ix otün'ıssuai: nımatütoto'pa nõkıtünnıstıtipotsısau, nımut'oto mökıtıspanıs'tsıstıtsısau.

¹⁸ Kıtai'münıstopuau spots'im ki ksõk'kum otsauomai'tsınıkasi, ki okõk'İtsımani otsıtsauomsıpanıstıopi tüks'kai sikük'sınaksın okõk'İtsımani İtsı'ıpi mat'akıtsınıkauatsaie.

¹⁹ Annõk tükskai am'ostsim İnuxe'poawsısts küttaı'aksıstıtsımõkaie, ki ai'aksısınımatsokax matap'pix mök'staııstıtsısaxaie, ak'anıstainikõttau İnüks'tsım spots'im; annõk' ai'aksıstıtsımests ki ai'aksısınımatsokax matap'pix möks'İstıtsımests, ak'anıstainikõttau omük'sım spots'im.

²⁰ Kit an'İstopuau kitokõmotsipaitappiisinni saııs'tüpükıiõkhsıssi Scribes ki Pharisees ot'okõmotsipaitappiısuësts kımatakıtsıpıpuauats spots'im İstsın'naiisinni.

²¹ Kıkai'okhtıspıuau ükkaiıap'ix otan'ıkoaiua, Pınuye'nıkkik: ki annõk'ai'akoyenikiüok ai'akesetsımaie okõk'İtsımani:

²² Ki kitan'İstopuau annõk' ksıstapıstım'ıuõk ox'okõa ai'akesetsımaie okõk'İtsımani; ki annõk' ak'anıstıuõk ox'okõa Raca, aiakesetsımaie okõk'İtsımani: ki annõk' ak'anıstıuõk, kütüt'tsapsı, ai'akesetsımaie Gıhenni ots'tsıımaie.

²³ Puksıpı'potomıniki kitak'İksıstomütskotüksınni natoı'apıoyıs, ki İksısınım'ıniki kixokõa kıtsıs'tsımmok,

²⁴ Ün'nım altar İstsskit' kitakıksıstomütskotüksınni, ki matskot'; matom'ots matsın'nüstseik ksësto'a ki kixokõa, ki tüm'İtsıpuksıput ki sakumüts'kotoat kıt-sıksıst'omütskotüksınni.

²⁵ Kıpınnüs'tseımıs kıkakhtum'o, kıtsakıokhpokau'pımõssi: kõkstaiıstapıpiok au'kõkıtısmıai, ki au'kõkıtısmıai õk'staukotsei eënake'nai, ki kıtakıtıps'tapıxık İtai'ınükıopi,

²⁶ Kıtai' münısto kıtısuomai'ponıtatosı kitak'sakõokotosı, kımatakısxpa.

²⁷ Kıkai'okhtıspıuau otanıpuauësts ükkaiıap'ix, Kımatakauõkotapıuaua:

²⁸ Ki nestoa kitan'İstopuau, annõk' üs'sümııuõk ake'uõk mök'sta tossaie, ükawkhtauauõkautättseuaie u'skëttsıpõppi.

²⁹ Kınat'oopspı İtsuyıssıeniki, sauau'tos ki mıs'tüpapıksıstıs: õkh'sıu tüks'kuma mök'saiınakıııssı koõpsı, õkstaiıs'tupapıksıs kostüm Gehenna.

³⁰ Kinet'otsiš itsuyisse'eniki kawksinnit', ki mš'tüpapixit: ökh'siu tuks'kaii kotsiš'i mök'saiinakuaišsi, ökštaiš'tüpapikšis kostüm Gehenna.

³¹ Ük'auanistöp annök' aiaksiksiuatsiuök otokem'ani ünnianšt'okotsiš iksiuo'isínaksín:

³² Ki kitan'istöpuau annök' aiaksiksiuatsiuök otokem'ani, otsauomauau'ökotasi, nokets'inai otauökotäts'okaie; ki annök' aiakokkem'iuök otai'ksiuatai'šsk itau'ökatau.

³³ Štsik'i, kikai'okhtšipuu otan'ipuuuēsts ük'kaiiap'ix, kimataksišstapatauüni'pa, ki, kitakitauanštai Ap'štotokiaua kitatauün'ššinni:

³⁴ Ki kitan'istöpuau, Pinüt'auunik; spots'im pinitüptatauünik; tük'ka Ap'štotokiaua otpiso'pötsisaie:

³⁵ Šsök'kum pini'tüptatauünik; itsissuikau'piu: Jerusalem pini'tüptatauünik; tükka Omüx'ina ot'akapioyimaie.

³⁶ Kimat'akitüptatauunipa kotokön', kimatksiksšixšstšipsipats nitu'kuyekai ki kima-tokotsišxšstšipsipats.

³⁷ Ki anik' A, A; Sa, Sa; mato'ketauanieniki, mat'ökhšiu.

³⁸ Kikai'okhtšipuu, ük'auanistöp sauau'toainiki moöps'pi, kitak'ökötanštotoko: ki sauau'tšimíniki mokhpe'kinni, kitak'ökötanštotoko.

³⁹ Ki kitan'istöpuau pinštšimim'motsemis sauum'štsitappiuä: ki annök' kitakauaiak'ioökök kštsšts'stokšis matoko'tšis ki mat'stokšis'.

⁴⁰ Ki matap'pi makitotsšššip'puyišsaie au'kökšitsimai, ki stakhtš'isoköšim mök'otsišsaie, mat ün'nštotsiš kisau'tštsisoköšim.

⁴¹ Ki annök' kštsitappa'atsokök tuks'ka üškskak'šinni, pokom'š na'toki iskskaksšinni.

⁴² Annök' kitau'kömönikök, ko'tšis, ki annök' kitai'akükškumatükok, pino'tükaatsis.

⁴³ Kikai'okhtšipuu ük'auanistöp kitak'ükomšmmau kitopokau 'pimokä ki kitak'aukšmaukikakhtum'.

⁴⁴ Ki kitan'istöpuau ükomšm'šisau kikakhtum'ix, Atšim'mšmmšsau anniks'šsk matap'pixk kitai'pakosšnikokoauaxk ökhš'šstutosau anniks'šsk matap'pixk kitau'kimokoauaxk, ki auatššmoikatomosau anniks'šsk matap'pixk kitšksšstotokoauaxk, ki kitai'kimatsšstotokoauaxk;

⁴⁵ Kokaukosšmmi'ššsuai Kšn'ou spots'im: tük'ka ikkšnats'iaie natos'i sauum'štsitappix ki ökh'sitappix, ki soio'tümstuyiuax moköm'otsitappix ki sau'ökömotšitappix.

⁴⁶ Ukomš'mainoinikiau anniks'šsk matap'pixk kitük'omšmmokoauixk, tsak'anštappiusts kisa'kinosuai? Küttomšnštaiukomšmmotšein'axau publicanix?

⁴⁷ Ki namšksšmatsšm'ainoinikiau kšxokoax, tsanštapiu'ats kumutaumotsapiu stšik'ix? Küttomšnštaišksšmatsšmmotšeu'axau publicanix?

⁴⁸ Ki šüp-puiap'šik manšt'süppuiapšpi kšn'ou spots'im.

6

¹ ISKSKATS'İK kökstau'kömmotšitappišsuai matap'pix kökainu'yšši; ikšmits'tšiki kšn'ou spots'im kimataksakinosškoauats.

² Mak'aumštkötükšieniki pinik'it manštšik'ipi aiksšstapokömotšitappikasix itai'puyiššax nato'i'apioyists ki moksoku'šts, matappix möksšinnu'yššax. Kitau'mšnštstopuu sakino'sattaiau.

³ Ki aumšts'kotükšieniki pinskšniš' i'aksššsautšis kinet'otsiši otai'šstšipsi;

⁴ Möksšimšis'si kitauumšts'kotükššinni; ki Kšn'a, aiššmmišs'süppiuök, kitaksšnnoam'sakinosšk.

⁵ Ki atššmoi'ikainoeniki pinet'omanštšik aiksšstap'ökömotšitappikasix: otük'ometsšmanoaiu mökauatsšmoikasau otsitai'puyisau nato'i'apioyists ki moksoku'šts itsi'kokešts, matap'pix möksšinnu'yššau. Kitau'mšnštstopuu, sakino'sattaiau.

⁶ Ki Kššto'a, atššmoikainiki, štsipi koko'ai, okšm'šniki, atššmoikamš kšn'a ai'sšmmišpsiüä; ki kšn'a, aiššmmišs'süppiuök, kitaksšnnoam'sakinosšk.

⁷ Ki atššmoi'ikainoeniki piniksšstape'puawšts, manštšiksšstapepoattopiauie saie'tükšix: tük'ka üs'taiu ak'aiokhtokiau otakai'puyiššau.

⁸ Pinet'omanštšik, tükka Kšn'ou iskššnim'ests kitsipu'šnakššipšts kitsau-mauan'štopi.

⁹ Ün'anštštsšmoikak: Nšn'an spots' im kitsitau'pipi, ünaništššim'metsšis kitsšn'iköšim:

¹⁰ Ünaništ'otš Kitotšmap'ššinni: spots'im Kitsišti'tan kanš'tštsipi, annom' ksük'kum noküt'anštštsitš:

¹¹ Annok' ksštsšiku'ik nokkok'inan au'öššin:

¹² Ki ũnniksksinĩt'au nitsauum'itsitappiisĩnanests, manĩstũs'ksĩnoawpi anniks'ĩsk matap'pixk nitsauum'itsĩstotokinanĩxk:

¹³ Ki pinĩstksĩm'ũkinan, ki nokitsikõmotse'piõkinan Sauum'itsitappiua; kitũsk'sainaniau nĩn'naiisĩni, ki otũnmap'sĩni, ki istsapĩna'sĩni. Amen.

¹⁴ ũnniksksĩno'ainoeniki matap'pix otsauum'itsitappiisuauests, Kĩn'ouau spots' im kitak'okksĩnokoau.

¹⁵ Ki sauokksĩno'ainoemki matap'pix otsauum'itsitappiisuauests, Kĩn'ouau Spots'im kimatakokksĩnokoau'ats.

¹⁶ Kũttaioyienoeniki pinomũs'sũppik manĩst'omũssũppipiau ksĩstapokõmotsitappikasix: tũkka iksĩstuts'imiau ostokso'auests, matap'pix mõks'ksĩnoõsax kũttaau'yiau. Kitau'mũnĩstopuauũk'otsimiau saiakinosattopiau.

¹⁷ Ki ksẽsto'a, kũttaiauyeniki pu'ikĩniit, ki ĩssĩs'kiosit;

¹⁸ Matap'pix kõkstai'ĩksĩnokiau kikũtauyi, kõkksĩnũn'yĩssi Kĩn'a aisĩmmiũssũppiua: ki Kĩn'a aisĩmmiũs'sũppiua kitaksĩnnoam'sakinosũk.

¹⁹ Pinaumoi'potosik akau'tsapsĩni annom' ksõk kum, apũn'ix ki apĩssu'yeyi otsits'oyipi, ki kõm os'epĩtsix otsipĩs'sax ki otsikõmos'sax:

²⁰ Ki aumoi'potosik akau'tsapsĩni spots'im, apũn'ix ki apĩssu'yeyi otsitsau'oyipiau, ki kõmosiepitsex otsisauaisĩsũppokatũn'akiiipiau ki otsitsauai'kõmospiu:

²¹ Itstsi'piu kitsinan'ĩsts, ũn'nimauk ku'skẽtsipõppi.

²² Mostũm'i ista'natsii moõps'piina; nituks'kũssi koooppi, kostũm' ak'otuĩtsiu anat'sii:

²³ Ki koõps'pi minĩx'ĩssi, kostũm'i ak'otuĩtsiu ski'natsii. Anat'sii annik' i tsĩspsts'tsiik kostũm'i ski'natsĩssi maum'aumũko ski'natsĩni!

²⁴ Tukskũm matap'pi matokotsapotomoyiuaatsax na'tokũmix nĩn'ax: aksikũmokkĩmiu tukskũm ki aks'ikũmũkomĩmmiu stsik'i; akikũme'eniũ tuks'kũm ki aksikũm'ĩstsĩmmĩmmiu stsik'i. Kimatokatopotomouaxau Ap'ĩstotokiuũ ki sauum'itsitappiua.

²⁵ ũnnikaie kitan'ĩstopuau pinap'itsitatoat kitsipai'tappiisĩni kitaks'oatoppi ki kitak'sĩmatoppi: ki pinap'itsitatoat kostũm'i kitai'aksũpskawsatoppi. Tse'ka ĩskĩts'tau opai'tappiisĩni ki aau'õssĩn, mostũm'i ki istsotos'ĩsts?

²⁶ Sũm'mokau paiu'tax: mat'omaiĩnsĩmmauaxau ki matomaipokiakiuaxau, ki matomaumoipotũkkĩii'axau ĩnsĩm'apioyĩsts; ki Kĩn'ouau spots'im ai'ĩssoyiuax. Tũkka' ĩskĩts'tau, ksẽsto'a ki osto'auai?

²⁷ ũs'tainoeniki kõk'spitappiisui, tsiksĩm a' ak'aatspitappiui?

²⁸ Kumauk'apaisĩtatoppaiĩksĩstsaii istsotos'ĩsts? Sat'sĩkau anat'suiopokĩsts itai'sũskĩiau; matapotũkũiu'astsau, matapĩs tutũkũiu 'asts'au istsotos'ĩsts.

²⁹ Ki kitan'ĩstopuau Solomon otstap'ĩstotossi mat skĩt stom'atsẽsts annists'ĩsk suio'pokĩstsk.

³⁰ Is'totosatstopiẽsts saiũs'kiĩsts manĩstĩs'totosatstoppiẽsts annĩsts'ĩsk annok' ksĩstsikuik na'paitappiĩsk ki apinõk'wis apĩttũp'apĩxipiau istsi'i: kikũttomaiakstaiĩstũpĩstototsatkokouats, kitsenũk'aumaitũkkipuau.

³¹ ũn'nikaie pinapai'tsitatoak kõk'anĩssuai Tse'a nõks'auatpõpinan? Ki, Tse'a nõk'sĩmatpõpinan; ki; Tse'a nõks'ĩstotostõpinan?

³² (Tũk'ka annists'ĩsk, Gentiles ap'ũssatsĩmẽsts:) Kĩn'ouau spots'im ĩksĩnĩm'aie kitsĩm'mũkitatosẽsts.

³³ Ki Matom'apsatsik Ap'ĩstotokiuũ otsĩn'naiisĩni ki otokõmotsitappiisĩni ki annists'ĩsk kitak'ũtokõnokokẽsts.

³⁴ ũn'nikaie pin ap'itsitatok apinok'wis; api'nok'wis ak'apĩtsitasiu. Tuks'kai ksĩstsikui, maka'pi sup'anĩtsiu.

7

¹ PINOKÕK'ITSIMAK ki kimatakokõkitsĩmũk o'a

² Kanĩstau'kõkitsĩmapuai kitakanĩstaukõkitsĩmũkosuai; ki kanĩstau'kotawpi kitakanĩstau'kuyĩssi.

³ Ki kumauk'satsiks kẽskũn' osũppa'kõmosĩni, ki kimatstatopats kitomũksũppa'kõmosĩni?

⁴ Ki kikũttaukot'anĩstau kẽskũn' nõk'sauautsĩssi kitsũppa'kõmosĩni; ki sat'sit, omũk'o kitauũtsũppa'kõmosĩni?

⁵ Kitsĩksĩstapo'komotsitappiansi, Matom'-sauautsit kitomũk'sũppakõmosĩni, ki kitakotũmsokapsatsip kõksauautsĩssi kẽskũn' o sũppa'kõmosĩni.

⁶ Annists'ĩsk natoap'ĩstsk piniko'tokau imĩtax, ki pearls pĩnitũp'ĩstũpapixikau ak'sĩnix, õksĩkkũmitauau'õkaiau ki akotũmotũkau'auiyiau ki kitak'otũmsixipok.

⁷ Anik: ki kitak'okoko; apsatsik, ki kitak'okonip; istsok'iakik, ki kitaksĩkauai'pixĩk.

⁸ Anniks'isk matap'pixk au'kõmõnixk au'kuyiaiu; ki annõk' ap'satsimõk, au'konimaie: annõk' istok'iakiuõk, otak'sikauaipixikaie.

⁹ Tukka' nïn'naua, aukõm'õnistüssi okku'i napaiën, aiakokotsuiaie okotoki?

¹⁰ Ki aukõm'õnistüssi mammi', aiakikotsuiaie pitse'ksina?

¹¹ Ksësto'au, kitsauum'itsitappiipuu, isksinim'enoainiki kõk'okotosuai ko'kosoauax õkh'sists, Kïn'ouau spots'im küttoimaiakokotsiu'atsax õkh'sists anniks'isk matap'pixk otau'kõmõnikixk?

¹² Kanist'sitsitatopnai matap'pix kõkünistsitsitaiïssuaiau, kitak'ünistsitsittataiau: ünnianistap'piu okõk'itsimani ki prophetix otse'puawsuai.

¹³ Apüt'okitsimi pi'ik; sokokit'simi apük'oksoki itüp'itsiaiu akotap'sinni, ki akai'tappii itsipim'ix:

¹⁴ Annik' kitsim'ik, ki annik' moksoku'ik itüp'itsiikiau opai'tappiisinni, aput'tsiaiu; ki unna'tsitappii ikon'imix.

¹⁵ Stim'nokau ksïs'tapatoiapiekuax kit'sitotaakixk emük'ikinaistotosixk, ki o'pistokini itapis'onotsiau.

¹⁶ Kit-aks'ksinoaiu otsin'asoauësts. Matap'pix küttoautuyiu'atsauax ksissi'ix mïn'ists, ki ksïs'tapsüskiüsts küttoautsim'axau figs?

¹⁷ Neto'i kõnai'õkhsistsix ai'õkhsinasiaiu: ki makap'istsix makap'inasiaiu.

¹⁸ Õkhsistsis matokotokapinasiu'ats, ki makap'istsis matokot'õkhsinasiasiu.

¹⁹ Kõnai'istsix küttaõkhsinasiaix kakiok'au, ki is'tsi itsis'tüpapiksistaiau.

²⁰ Ün'nikaie kitaks'ksinoaiu otsin'asoauësts.

²¹ Kõnai'tappixk nitan'ikixk, Nin'a, Nin'a, matakokõnitaipim'axau spots'im ists'in'naissinni: annõk' ap'istutsimõk Nin'a spots' im otsisi'taniaie, ai'akitsipim.

²² Annik' ksistsiku'ik akai'tappii nitak'anikiau, Nin'a, Nin'a, niküttomaisitsipspinanats kitsin'ikõsim? Ki niküttomaisüskounaniauaxau sauum'itsistaawx kitsin'ikõsim? Nikütto mutaipissatskaspinana kitsin'ikõsim?

²³ Ki nitakotümanistaiau, kimats'ksinopu aua; Místüpa'akik, ksësto'au kitsauum'itsistutsipuaui.

²⁴ Annõk' aiokh'tsimiuõk annists'isk nitse'poawsistsk aks'istutsiu mokõkiin'ai annõk' itokhit'okoiskauük ok'otoki:

²⁵ Ki ai'sotau, ki ai'sauksikimskau, ki ai'sopu, ki annik' napioyis itot'süppu; ki matsistokhopiu'ats; tük'ka, itokh'itokoiskau ok'otoki.

²⁶ Ki annõk' aiokh'tsimiuõk annists'isk nitse'poawsistsk, ki matsistutsim'atsësts aks'istutsiu mattapsin'ai, annõk' itokhit'okoiskauük spõts' ikui:

²⁷ Ki ai'sotau, ki ai'sauksikimskau, ki ai'sopu, ki annik' nap'ioyis itot'süppu; ki istokhopi'u; ki omük'o otsis'tokhopiisinni.

²⁸ Ki ün'nitsiu, Jesus otaiksite'poattosësts annists'isk epo'awsistsk, matap'pix skaie'tükkiaiu otsksinimats'tüksinni;

²⁹ Ototümap'sinni itüs'ksinimatsiuax, ki sinak'ix manistüs'ksinimatsawpiax, matüksinimatsiu'atsax.

8

¹ OTSIN'NĪSAATOSSI nitum'mo akai'tappii itopokiuo'iauaie

² Ki, satsik, nūnuau leper otsittotaakaie ki otsit'atsimmimmokaie, Id otsit'anikaie, Nin'a, atsi'tatominiki kitokotsiksixistotok.

³ Ki Jesus itsau'ksikinstsiakui, ki itsixen'uaie, ki an'iu, nitak'anistutsip; ksiksit'. Ki soksiksik'siuaie.

⁴ Ki Jesus anistsiuaie, Sat'sit, pinaiitsinikos matap'pi; mīs'taput, annis'tsinnosattsis nato'apiekuun, ki aniiik' otan'ipik Moses issa'kumütskotoat möks'ksiniisau.

⁵ Ki Jesus otsito'taiipiissi Capernaum, eën'aken'ai otsitto'taakaie, ki otau'kõmõnikaie,

⁶ Ki otan'ikaie Nin'a, anrõk' nitapotomokõk noko'ai itsis'tokhaitsiu, ai'papuyiu, eks'kaaipuñum.

⁷ Ki Jesus an'istsiuaie, nitak'ittappo nitak'okuttutoau.

⁸ Eënen'aken'ai an'istsiuaie, Nin'a, nimat'sipumapsa kõkitsipissi noko'ai: kakse'puyit, ki annõk' nitapotomokõk ak'okuttutoau.

⁹ Nësto'a nitap'otomoki, ki eën'akex nitap'otomokiau; ki nitan'istau am'ok mīs'taput, ki ai'istapu; ki nitan'istau stsik'i, puk'siput ki ai'paksipu; ki annõk' nitap'otomokõk nitan'istau, am'oi ünnianis'tutsit, ki au'anistutsimaie.

¹⁰ Jesus otokh'tsimsaie, skai'etükkiu, ki an'istsiuax anniks'isk matap'pixk ipokiuo'ixk, Kitau'münistopuu manist'omükopi otaumai'tüksinni nimatünistokonip'ats Israel istauõsin'im.

¹¹ Ki kitan'istopauu akai'tappii umutautstisipi apinök'kuyi ki otsit'tistükköpipi ak'ütotoiau, ki akopokau'pimiuaux Abraham ki Isaac ki Jacob spots' im istsin'naiisinni.

¹² Ki nin'naiisinni istokos'ix ak'satüpiksistsiauaux ski'natsii; annim asain'sinni ki satse'kinan ak'itstiiian.

¹³ Jesus an'istsiauae eēnaken'ai mīs'taput, kanist'aumaitükkipi kitakünisttutoko ki annök' otap'otomokök itsok'okuttotau.

¹⁴ Ki Jesus otsitsipissaie Peter oko'aaie, nannuyiauae otokem'ani o'ksistsiaie itsis'tokhaisiinaie, ai'okhtokim pūs'tsimesinni.

¹⁵ Ki kaien'imaie otsissi, ki pūs'tsimesinni itskīmaie: ki itsipuuu', ki ito'yuaux,

¹⁶ Autükkus'si ito'tšipotuyiauae akai'tappiiu sauum'itsistaawx pakh'tokinattsiikuaux: ki otse'poawšinni itsa'tüpiksistsiauaux staawx, ki ikut'tutuyiaux ikōnai'okhtokosix:

¹⁷ Möks'enüpanistosi otan'ipiaie Esias prophet, ki an'iu, Osto'i mat'simēsts kitsauūt' tsikotsapsinunists, ki ipa'tomēsts kitokh'tokosinunists.

¹⁸ Jesus otsinno'össax akai'tappiiix oto'tüksipuyimokax, ikök'itsīmau mök'opümмосau.

¹⁹ Ki tukskūmini aisinaki'ina itoto'yīnaie ki an'istsiauae, Nin'a kitak'ittappopi nitak'opokuo.

²⁰ Jesus an'istsiauae, ota'tuyix au'öttsimaniau, ki paiu'tax au'yīia; ki Nin'nau okku'yi matsistokhotom'atsaie otokōn'.

²¹ Ki stšik'i otüksšinimats'aie an'istsiauae Nin'a, nök'otomitappo nök'akitsösi nin'a.

²² Ki Jesus an'istsiauae, süppa'kit; ki enix ünaništak'itsösauux enix.

²³ Ki otsüppopis'si akh'iosatsis, otüs'ksšinimatsax ipokitsüppo'piiix.

²⁴ Ki satsit iek'opaikimskau, ki ai'sikopaikimskau akh'iosatsis; ki ai'okau.

²⁵ Ki otüs'ksšinimatsax otsit'totaakikax ki otsitsiksekenokikax, ki an'istsiikuaiae, Nin'a kömotse'piokinan: nitaks'inetspīnan.

²⁶ Ki an'istsiauaux kumauk'sikopupuauaaisks kitsenükumaitükkipuan? Itūmit'sipuuu, ki ai'sitsipsattomēsts sopu'ists ki pai'kimskaiists; ki ikōnai' maitsiēsts.

²⁷ Ki nin'ax skai'etükkiau, ki an'iau, Tsökhthanistap'īnanökhtauts, sopu'ists ki omük'sikimi manistse'tokēsts?

²⁸ Ki otopümмо'si Gergesenes istauöšn'im ito'tatsemiauae natsitappii sauumitsistaawx pakh'tokinattsiikiax, aken'imanists itsüx'iax, eks'kainixiikiax, matap'pi matokot-totsitso'pats.

²⁹ Ki satsit, aisokse'puyiau, ki an'iau, Tsaakanistappikitsimattopīnan, ksēsto'ä ki nēštūnan, Jesus, Ap'istotokiau okku'yi? Kiküt'tautotopa kökkitsikimatsistotoksinan otsauomo'tosi itaiksistsikumiopi kök'kitsikimatsistotoksinan?

³⁰ Ki Pistsiksi'pio akaiēm ak'sinix itau'yiau.

³¹ Ki sauum'itsistaawx au'kōmōnistsiauae ki an'istsiauae, saiai'pixikīnaniki, nök'itsipisīnaniau ak'sinix.

³² Ki an'istsiauaux kükku'. Ki otsüksax, ak'sinix itsipim'iax: ki, satsit, könak'sinix itsin'aukskasiau inno'tšistüppakui, ki omük'sikimi suioks'kasattomiau, ki inets'iau.

³³ Ki anniks'isk matap'pixk üsk'skümišskax itsis'tüpauskasiau, ki akap'ioyis itsipim'iau ki ai'itsiniköttsiauaux, ki anniks'isk matap'pixk pakhtokkīnattsixk sauum'itsistaawx mats'itsinniköttsiauaux.

³⁴ Ki, sat'sit, Kōnai'tappix ikōnai'süxkitsimiau akap'ioyis mökittotatsemösau Jesus: ki otsinno'össauaie, au'kōmōnistsiauae möks'istapusaie otau'össuai.

9

¹ Ki itsüppo'piu akh'iosatsis, ki ito'pümмо ki otauütakap'ioyim ito'to.

² Ki, sat'sit, itotsip'iauae nin'nau, ai'pakhpuyiu, istokhai'tsiu üksin': Ki Jesus otsinīs'saie otaumai'tüksuaiax anistsiauae ai'pakhpuyiua, Noko'a, ökh'sitükkit; kit-sauum'itsitappiisists isksinip'iau.

³ Ki, sat'sit, stšik'ix ai'sinakix istai'au am'o (nin'nau) makapie'puyiu.

⁴ Ki Jesus isksinim'ēsts otüs'tapuauešts ki an'iu, kumauk'itsitatopuauaisks maka'pi ku'skēttsipöppuauešts?

⁵ Tsim'a ksistspa'pi, kök'ansi, kit sauum' itsitappiisistsisksinip'iau; ki kök'anisi, Nipuat' ki auökät'?

⁶ Ki köks'ksiniisuai Nin'a okku'yi iköts'ksinimēsts sauum'itsitappiisists annom' ksökkum (itüm'anistsiauae aipakhpuyii) Nipuat', matsit' kitük'sin, koko'ai is'taput.

⁷ Ki itsipuuu' ki oko'ai itsitap'po.

⁸ Ki akai'tappii otsinīs'sax, skai'etükkiau, ki a'tsimmīmiauae Ap'istotokiau annök' ikotsiu'ök matap'pix otūmap'sinni.

⁹ Ki Jesus otaumatto'si, nannuyuaie nǎn'nau, an'ístau Matthew, itaupii'inaí itai'ponitatopiaie, ki an'ístsuaie Süppa'kit. Ki itsipuaui' ki pokio'attsuaie.

¹⁰ Ki ün'niitsiu Jesus otsitsips'taupissi nap'ioyís, otau'yíssi, sat'sit akai'tappiiu publicanix ki sauum'itsitappix, itsito'taipimiau ki ipokau'pimiauax (Jesus) ki otüs'ksinimatsax.

¹¹ Ki Pharisees otsinno'össax, itünis'tsiauax otüsksinimats'axaie. Kitsin'aimoau maukopoks'oyimix publicanix ki sauum'itsitappix?

¹² Jesus otokh'tsisaie, an'ístsuiuax, anniks'isk matap'pixk ikut'totoaxk matsimmüki tappi'uaxau assokinakki, anniks'isk matap'pixk ai'okhtokosixk kímük'ittappiiu.

¹³ Is'tapuk, üs'ksinik manístap'ipi, nitökh'sitsip kím'apiisinni, ki nimatökh'sitsipats ikít'stüksinni: tük'ka nimat'ütotopa nõk'ainiköttosau mokóm'otsitappix möks'isauaitsitasau, sauum'itsitappix nimut'oto.

¹⁴ John otüs'ksinimatsax otsitüm'ittotaakax, ki an'iau, Tsanístapiu'ats nimut-sauau'yipinan nestün'an ki Pharisees, ki kütüksinimatsax küttaisauauyiu'axau?

¹⁵ Ki Jesus anístsuiuax küttaukotau'yiesiuaxau man'okkemiüök oko'ai istokos'ix, itsa'kiitawpissi man'okkemiüök? Ki annists'isk ksistsiku'ists ak'otoiau man'okkemiüök otai' akitotoawpistskaie, ki akotümsauau'yiau.

¹⁶ Kimatanipsospuaui makap'isokösists; annik' psak'sinik aksoksipinikau ki saku'apinikan aksistüpaipinikau.

¹⁷ Matap'pix matomaisüppasuyinimésts mani'ists mǎn'iokkeists ükautokeissuyinists, öks'kakümipinikau ük'autokeissuyinists, ki mǎn'iokke ak'saikimsskau, ki aks'iksistsuyiniasiau: Manin'iokkeists itsüppa'suyinimiau man'otokeissuyinists ki ai'aketökh'siau.

¹⁸ Otsakiaisitsip'sattosax annists'isk epo'awsists, tuksküm'ini eenakin'ai itoto'iinaí ki a'tsimmimmiaie, ki an'iu, Nitün'na ük'ainiu; puk'siput ki kotsis'i tsixen'is, ki aks'ipui tappiiu.

¹⁹ Ki Jesus itsipuaui, ki itopokom'uaie, ki otüsksinimatsax mat'opokomiauaie.

²⁰ Ki sat'sit ake'ua, au'atünikau üksaumaawksaikimskau otok'tokossinni na'tsikoputtuyi stuyi'ists, itsüp'paatsuaie, ki itsix'enímaie opekakün'imaniaie:

²¹ Tük'ka, is'tau, ksen'imíniki opekakün'imani, nítak'okuttotoko.

²² Ki Jesus ito'tükkau; ki otsinno'össaaie, itüni'u, Nitün'na, ökh'sitükkít, kitau-mai'tüksinni kumut'okuttotoko. Ki ake'ua annik' itokut'totoau.

²³ Ki Jesus otsitto'taiipiisi eenakin'ai oko'ai, ki otsinno'össax au'yiesix ki matap'pix eis'tsekíniau,

²⁴ An'ístsuiuax, anís'tapaaui, ake'kuün matseniui'ats, ai'okau. Ki itai'imiauaie.

²⁵ Ki otsis'tüpskoösax matap'pix, itsipim, ki ito'tsimaie, otsis'aie, ki ake'kuün itsipuaui.

²⁶ Ki otap'istutsipi, annik' auösín'ik, motüs'ksinípaie.

²⁷ Ki Jesus otsistüpaumatta'atossi, na'tokümi naps' tsix nǎn'ax ipokiuo'iax, ki aisokse'puyiax ki an'iau, David okkui', Kím'okínan.

²⁸ Ki otsitsipís'si nap'ioyís, naps'tsiox itoto'yiauaie: ki Jesus an'ístsuiuax kiküttau'maitsipuan nõk'okotünístutsis? An'ístsiuaie A, Nin'a.

²⁹ Itüm'itsixeniuaax oöps'puauax, ki itüni'u, kanísto'maitsipuai, ünnianístsís'.

³⁰ Ki itsikau'opiii oöps'puauax: ki Jesus saiemiuax mökstanís'tosax matap'pix.

³¹ Ki osto'auai, otsis'tapusau ikónai'tsinnikoyiauaax matap'pix annik'auösín'ik.

³² Ki otüsksax, sat'sit ito'tsípiauaie küttaiai'puyia sauum'itsistaaw pakto'kínattsuaie.

³³ Ki sannm'itsistaaw otsai'piksistössaaie, küttaiai'puyiná itse'puyiu: ki kõnaitappix skai'etükkiau, ki an'iau, matsikainip'ats Israel ístauösín'im.

³⁴ Ki Pharisees an'iau sauum'itsistaawx otsin'aimoauai itai'saipiksistsiuax sauum'itsistaawx.

³⁵ Ki Jesus itap'auauökau kõnau'akapioyists, ki inük'akapioyists, ki itüs'ksinimatstokiu ota'toiapioyimoauésts, ki ai'semokiu nin'naiisinni ístökhs'itsiniksinni, ki ök'kuttutsimésts matap'pix otokónai'oktokosuauests ki otokónau'atünikauésts.

³⁶ Ki otsinno'össaaie otappiisín'na, kaiim'uaie, tükka üs'tsimsiu, aneto' man-istau'anetopiax emük'ikínax saiits'tsissi üsks'kümokiuá.

³⁷ Itüman'ístsuiuax otüsksinimatsax, akauo'yi insín'manists, ki ap'otükkix unna'tosímiau;

³⁸ Atsim'oiküttok insím'manists ístsín'nau mök'itüpskoösax otüsimmanists apotükkix.

10

1 OTSIPUK'SÜPINNIKÖTÜSAX na'tsikoputtsiau otüsksinimatsax, ikotsiu'ax otüma'sinni mök'saipiksistosauax sauum'itsistaax, ki mök'ökuttutsisax amian'istokhtokosists ki amian'istatünikësts.

2 Na'tsikoputtsixk itoköt'tsiuax otsin'ikösoauësts am'ostsiaukiësts; Matom'itappiu, Simon, mat'anistau Peter, ki Andrew oskün: James, Zebedee okku'i ki John oskün';

3 Philip, ki Bartholemew; Thomas, ki Matthew, annök' publicanök; James, Alphæus okku'i. Ki Lebbæus, mat'anistau Thaddæus;

4 Simon, Canaanite; Ki Judas Iscariot annök' aien'üpanistsiuökaie.

5 Anniks'isk natsikoputtsixk Jesus itoköt'tsiuax ki saiem'iuax ki an'istsiuax, Gentiles oksoku'auësts pinitap'pok, ki Samaritans otakap'ioyimouaests pinüt'sitsipik:

6 Ki Israel oko'au otomük'ikinaumix ats'ax is'tapuk.

7 Ki auau'ökainoniki sem'okik, ki anik', spots'im istsin'naiisinni aststsiu'.

8 Ai'oktokosix kut'tutokau, leperix issin'nomokau, enix' nipua'atsokau, sauum'itsistaawx sai'aipiksistokau; Kitsiksist'okoko, ksistoko'tükkiik.

9 Gold ki silver ki brass pinitap'pitükkik kitsitai'süpopumatsopuauests,

10 Assuia'tsīman pinots'ik aumatto'ainoainiki, pinots'ikau na'tokaists spiks'isokösissts, ki a'tsikists, ki otaots'ists; ap'otükkiuä ak'otsīmaie otso'ösin.

11 Annik' akap'ioyisk kitai'akitsipipika süppo'öttsesatsik annok' oks'apsiuok; ki annim' stau'pik kitsauomai'sükskitsissuai.

12 Ki pim'innoainiki nap'ioyis, ksematsim'attok.

13 Ki ökhs'issi nap'ioyis ünñianistsito'tos kitsin'nüstseisauauests; ki sauökhs'issi ünñianistsska'atok kitsin'nüstseisauauests.

14 Ki annök' kiküt'tautokök, ki küt'tauotsimikök kitse'poawsists, sükskitsim'innoainiki annik' akap'ioyisk sotsik'asattok.

15 Kitau'münistopuau akök'itsimaiksistsikuik Sodom ki Gomorrha ak'skitstom annik' akap'ioyisk.

16 Sat'sik emük'ikīnax mis'tüpskoawkiapis'ix neto'yik kanistsis'tüpskopuau: mökök'ik manistsokökipi pitse'ksinax, ki ikkīnaps'ik manistik'kīnapspi kükku'ix,

17 Ki üsk'skūmokau matap'pix; kitakaumüts'kaukoau akök'itsimani, ki otato'apioyimoauests kitakitaipstüstsipis'okoau;

18 Kinin'ax ki omüx'īnax kitakittüp'iokoai, nēsto'a kumut'aiakaitüpipiokoai, kökkite'nüpanistosau ki Gentiles.

19 Ki aumüts'kaukuinnoainiki pinstak kökünistse'puyisuai; annik' kitak'okokoau kitai'akanipuai.

20 Kimats'epuyipuai, Kīn'oua osta'aw ksēsto'au itsipstai'puyiu.

21 Ki umu'pappiipi akumüts'kaiuaie umu'pappiipi möks'einsi, ki nīn' a akumüts'kaiuaie okku'i; ki pokax aksenupanistaiau un'ouaax ki oksis'touaax möks'enitösauax.

22 Ki kōnai' tappix kumut'akaukīmokoaiu nēsto'i; ki annök' eikak'īmauök umuts'ipaitappiupaspi akitsikōmotse'piauaie.

23 Kīm'atsistototsenoainiki tuks'kai akap'ioyis, mis'tüpokskasik stsik'i: kitau'münistopuau kimatakokōnitotopuau Israel istokōnau'akapioyists otsauomai'akotosi Nīn'au okku'i.

24 Üsksinimats'au matskitsīmiu'ats otüsksinimats'tokiua, ki apotük'kiua matskitsīmiu'ats otsin'aim.

25 Ökh'siu üsksinimats'au möketüm'anistsau otüsksinimats'tokiua, ki apotük'kiua möketüm'anistsau otsin'aim. Anistsin'niköttūsauaie nap'ioyis otsin'aim Beelzebub, ak'staianistsinniköttaiu itsipstapixk oko'ai?

26 Pin stün'nokau; matsekipats akstaisaiipasokinnis; matsitsiksīs'pats ak'staisaiüksinīs.

27 Kīts'itsinikopuai ski'natsii matai'itsinikok ksistsiku'inatsii: ki kitai'okhtsipuai kotokhīs'suai, sem'ik spots' im nap'ioyists.

28 Ki pinstün'nokau anniks'isk akenitomixk mostüm', ki sta'aw matokotsenišsiau'ats: stün'nok annök' i kots'enits iuökax mostüm' ki staaw stakhts'im.

29 Natokūmix sistsix küttoümütaiponitau'atsax nitsipün'asaini? Ki tuks'kūm matakittotsisui'ats ksök'kum sauūs'ksinoüssi Kīn'oua.

30 Kitoku'yikīnsists ikönüks'topiau.

31 Piniko'puk; kitots'itskūkaixkīmimipuai akaiēm'ix sistsix'.

32 Annök'aie'nüpanistsiuök matap'ii nēsto'i, osto'i nitaks'enüpanistau nīn'ä spots'im.

33 Annök' nit'saietokök matap'piuök, osto'i nītak'saietoau nīn'a spots' im.

³⁴ Pinstak nimut'oto İnnüst'sinni nõkitsit'apixisi ksök'kum: nimat'otopa nõkitsit'apixisi İnnüst'sinni, innu'stoan nimut'oto (nõkitsit'apiksistos ksök'kum).

³⁵ Nimut'oto nın'au ki un'ni mõk'itsipotsistsimtotseisau, ki otün'ni ki oksis'tsi, ki äum'si ki maawks'i mõkitsipotsistsimtotseisau.

³⁶ Ki nın'au aks'ikatummımuax otopokau'pımıx annıks'ısk matap'pıx oko'ai itsıpsts'taupıx.

³⁷ Annök' aııs'tüpükomımmıuök un'ni nęsto'i nımatokotsınanük'ats: ki annök' aııstüpükomımmıuök oku'yi ki otün'ni nęsto'i nımatokotsınanük'ats.

³⁸ Ki annök' sauots'ıssi otauıınan'i sauopokıuo'osi nęsto'ä, nımatokotsınanük'ats.

³⁹ Annök' ikon'ımök opai'tappıısınnı, ak'atstomaıe; annök' at'stomök opai'tappıısınnı, nęsto'i itat'stomaıe, ai'akokonımaıe.

⁴⁰ Annök' kito'tokök nıto'tok; ki annök' nıto'tokök ito'toyeuıe annök' nıtse'tokükök.

⁴¹ Annök' ito'toyeuök prophet otsıprophetısaıe otak'okuyıssı prophet osa'kınısınnıaıe; ki annök' ito'toyeuök moköm'otsıtappııä otokömotsıtappıısaıe, otak'okuyıssı moköm'otsıtappııä osa'kınısınnıaıe.

⁴² Ki annök' ai'akutükkuııuök sto'kımı tuks'kümi annıks'ısk inüks'tsımıx otüs'ksınımatsõssaıe, kıtau'münıstõpuıu matakatsom'ats osa'kınısınnıaıe.

11

¹ KI un'nııııtsıu otai'ksıstıanıtõssax na'tsıkoputsıx otüsksınımats'ax itsıstüpa'atomaıe mõküsksnımatstoksı ki mõkatsım'semõksı ot'akapıoyımoauęsts.

² Annok' John itsıpsts'taupıssı itai'okiakıopi otokh'tsısęsts Christ oıapıstıtsıpısts'aıe, itokõt'tsıuax na'tokümıx otüsksınımats'ax,

³ Ki an'ıstıuaıe, kıkütamı'pa annök' aiakoto'ök, ki nõk'apsüm mõsınan noke'tsımı?

⁴ Jesus an'ıstıuax, mıs'tapuk, matan'ıstınnomok John annısts'ısk kıtokh'tsıpuauęstsk ki kıtüs'satsıpuauęstsk:

⁵ Naps' tsıx üs'süpaıu, üs'tsekııx iköm'otauauõkaıau, leperıx ıssın'aıau, kıttıaıaı'okhtsımıx ai'okhtsımıau, enıx' aıpuau'ıau ki kım'atapsıx atsımsem'aıau õkhs'ıtsınıksınnı.

⁶ Ki atsım'sıu annök' kıttıaı'tıstskımskükıuök nęsto'i.

⁷ Ki otsıs'tapusax, Jesus otaumütüpaııstınnıkoõsauaıe akai'tappıx John, Tsanıstappııä kumıtsıtappõpaı ksis'tapsksõkkum kõk'satsıpaı? Kıttıaıtssıp'a apaı' sopu'yi itau'ütõpõpokıııı?

⁸ Ki tsan'ıstappııa kumıt'sıtappõpaı kõk'satsıpaı? Kıttıaıtssıp'a nın'nıaıı ikıkın'ıstotosıu? Annıks'ısk ikıkın'ıstotosıx itot'okoyıau Omüx'ınax oko'auęsts.

⁹ Ki tsan'ıstappııä kumıt'sıtappõpaı kõk'satsıpaı? Kıttıaıtssıp'a prophet? A, kıtan'ıstõpuıu skıtsım'ıuaıe prophet.

¹⁰ Annök sınau', sat'sıt, nıtse'tomotoküttau nıto'tokatatsısau kostoksıs', ki ake'tomsokapıstıtsımaıe koksoku'i.

¹¹ Kıtau'münıstõpuıu annıks'ısk itsıpokai'ımmokıx akex, mats'ıtssıpa õk'skıtsımıaıe John Baptist: ki annök' inüks'tsımök spots'ım ıstın'nıaıısınnı ai'skıtsımıuaıe.

¹² John Baptist ıtsıksıs'tsıkuısts, puk'süpıksıstsıkuısts spots'ım ıstın'nıaıısınnı itüsk'o tııtsıpıop, ki üskotıı'tsıpımıx itüsk'otııtsıpımıaıe.

¹³ Konai'prophetıx ki okök'ıtsımıaıe aıe'nüpanıstomıauęsts otsauomo'tosı John.

¹⁴ Ki mak'otsımıenoanıkı, am'auk Elias annök' ai'akotoök.

¹⁵ Annök itokh'ıuök mõk'okhtsımı ünanıststokh'tsıs.

¹⁶ Tsa nıtaı'akanıpa annök' o'tappıısınök manıstın'nıaııpuıaıu? Netoinıtsı'au pokax annım'ıtaw'pumauawpım itau'pıx ki ai'sıtsıpsattsıau otük'auauax,

¹⁷ Ki an'ıstıuax, kıtsık'üttomõpınan kı kımat'spııpuau; kıtau'yımõpınan kı kımau'kaıısuauęsts kımatakıpuauęstsau.

¹⁸ John otõ'tosı matauyıu'ats kı mataısımıu'ats, kı an'ıop pakh'tokınatsıu sauum'ıtsıstaaw.

¹⁹ Nın'au okku'i otõ'tosı, au'ııu kı aı'sımıu, kı an'ıop, süm'mıs, aıstoks'oyıu kı aıstok'sımıu, publicanıx kı sauum'ıtsıtappıx otük'auauax. Kı mokök'sınnı o'kosıx otõ'kõmotsıstutokaıe.

²⁰ Itau'mütüpsıtsıpsattomęsts akap'ıoyısts annım' otsıt'apıstıtsıpısts ot'apıstıtüksısts otsauomaı'sauaıtsıtıusax.

²¹ Kıtak'oksnıp maka'pı, Chorazın! Kıtak'oksnıp maka'pı Bethsaıda! Nıtsıt'tsıpstsapıstıtsıpısts kıtakap'ıoyımoauęsts nıtsıtsıpstsapıstıtükıtõpıau Tyre kı Sıdon ıstak'apıoyısts ıstıısümmsıauaıtsıtaupıau ıksım'matükkaıapıstısts kı makh'skıtsısts,

²² Ki kitan'istopuau Okök'itsimani istsiksís'tsikui manístaksiksists'papsipi ksěsto'a, aks'isiksístspapiu Tyre ki Sidon.

²³ Ki ksěsto'a Capernaum, kitspín'noko spots'im, hades kitaks'innissimoko; omük'apotüksists kitakap'ioyim itap'istutsipiau ittsipstsapistutükkiopiau Sodom, is'taisakiaitaitiopi.

²⁴ Ki kitan'istopuau, Okök'itsimani istsiksís'tsikui manístaksiksists'papsipi ksěsto'au, aks'isiksístspapiu Sodom.

²⁵ Annik' Jesus an'iu, nitökh'sitükki nín'a, spots'im ki ksök'kum istsín'aimi, kitai'ksisattokiauests annists'isk mokok'ietappix ki kitaipaso'kinomoaiu inük'sipokax.

²⁶ Ünňianists'it Nin'a; manístökh'sipi kitsitsi'tan.

²⁷ Nin'a otokónai'nanists nitokok: ki matsitstipa isksínnu'yuaie okku'iaie Nin'a nits'ksinnuyuaie; matsitstipa isksínnu'yuaie Un'ni, okku'i nits'ksinnuyuaie, ki annök isksínimats'stoköttseuök Un'ni.

²⁸ Puksipa'akik kónai'ikapotökkix ki ikönüs'soksistsix, ki kitak'okotopuau issik'sistsikosinni.

²⁹ Nokhkín'ni kín'attok, ki isksino'kik; nitsik'kínapsi nimat'omükimuspá; ki kitak'okonipauu ku'skěttsipóppuauěsts istsik'sistsikosinni.

³⁰ Nokhkín'ni ksists'papiu, ki nitopa'tüksin sök'otsiu.

12

¹ AN NIK' Jesus Issik'opiiksistsikui itsisüp-poka'atoměsts napaiěnnissimmanists; ki otüksinimats'ax au'notsiax, ki aiin'asists aumütüp'otsimiax ki itaumütüp'ioattomiax.

² Ki Pharisees otsínno'össauax, anistsiauaie, süm'misau kitüksinimatsax mat'ökhsiu otap'istutsipuuauěsts annok' issik'opiiksistsikuik.

³ Ki anis'tsiuax kikütanistopuau'ats David otap'istutsipi otau'notssi ki otopokom'ix;

⁴ Manist'sipipi Ap'istotokiua oko'ai, manistau'attopiau otsitau'pipi istske'tani anik' küt'taökhsiiik möks'auattosi ki otopokom'ix möks'auattosaxaie, ki kak'ökhsiu nato'apiekuax möksauattosauaie?

⁵ Ki kikütanistopuau'ats okök'itsimani nato'apiekuax manistap'otökkipiau issik'opiiksistsikui otsitsips'taupisau omük'atoiapioyis kimatsikui'ats.

⁶ Ki kitan'istopuau annom' ittsiu' tuks'küm ki skit'stom omük'atoiapioyis.

⁷ Ki kitsksini'topi manistap'ipi nitak'ökhsitsip kím'apiisinni, ki nimatak'ökhsitsipats ikit'stüksinni, kís'taisautoi'mauopiau küt'tautuitiiaixk.

⁸ Nin'a okku'i itsín'auattominaai issik'opiiksistsikiii.

⁹ Ota'atsistapusi, otatoi'apioyimoai itsipim;

¹⁰ Ki sat'sit, nín'au itsips'taupiinaí, ki otsís'i ipo'kóttisiaie. Ki aisüppo'ötsesattisiaie, Kütai'ökhsiuats issk'opiiksistsikuists ök'okuttotoösi? Möks'enüpanistüssauaie.

¹¹ Ki an'istsiuax, Ün'nats nín'au kitopokittappi'immoau maksinan'si tuks'kümi emük'ikina, istsüp'popiissaie atún'iaksín issik'opiiksistsikui, Küttomai'akstaisautuyiuaie?

¹² Nín'au küttomai'skitsimiuaats emük'ikina? Ün'nikaie itökh'siu mök'ökhsapítutüksi issik'opiiksistsikuists.

¹³ Itüman'istsiaie nín'au, Sauksikíns'tsiakit. Ki itsauksikíns'tsiakui; ki ikut'tutsipaie netoi'nitsiaie otat'otsisi.

¹⁴ I tūmit'süksiau Pharisees, ki ikönau'kök-itsimattisiauaie manístaks'enitawpiauaie.

¹⁵ Ki Jesus otsksínissaie, itsistapu': ki akai'tappix ipokiuo'iauaie, ki ikönau'kuttutuyiuaix;

¹⁶ Ki sokap'anistsiuax mökstaiitsinnikoösax'aie:

¹⁷ Möks'enüpanístosi Esias otan'ipi, ki an'iu,

¹⁸ Süm'mok, nitap'otomok, annök' nitse'niniwattauök; nitük'omimmau, nu'skěttsipóppi nimut'ökhsimmau: nitakitsipotoai'inaí nitsista'awi ki akanis'tsinmomoyiuax Gentiles okök'itsimani.

¹⁹ Mataketskau'ats mataksoksipüppisüm'ats; mat'akitsstipa matap'pi mök'okhtsisaie otse'poawsists moksoku'ists.

²⁰ Apai' otük'itsissi mataksinükiu'ats: flax setsís'si matakütsim'atsaie otsauomai'tüpskisaie okök'itsimani mök'itsskistsstani.

²¹ Ki otsín'ikösim Gentiles ak'aumaitsimiau.

²² Tüks'küm ito'tsipotoau pakhts'istümmattseu Sauum'itsiStaaau, naps'tsiu, ki mataipuyiu'ats: ki ikut'tutuyiuaie, ki naps'tsiua it'süppi ki küttaipuyiua itse'puyiu.

²³ Ki kónai'tappix it'skaietükkiau ki aniau kütamiau'ats David okkiu?

²⁴ Pharisees otokh'tsimsau, an'iau, Am'o nïn'au, matomaisaipiksistsiu'atsax Sauum'itsistaawx, Beelzebub Sauum'itsistaawx otsïn'aimoi, umutai'saipiksistopix

²⁵ Ki Jesus iksinnu'yiuax otüs'tapiax ki an'istsiuax, Nïn'naiisinni ai'aketotoki ak'eitsinikau; ki akap'ioyis ki nap'ioyis aiaketotokiau mataksipuitsiats:

²⁶ Sauum'itsitappiüä satüp'iksistussi Sauum'itsitappiüä, aiaketsistotosiu; ki otsïn'naiisinni kütto maksipuitsiu'atsaie?

²⁷ Satüp'iksistainikiau Sauum'itsistaawx, Beelzebub nimut'satüpiksisataiau, Tükka'ko'kosix itsatüpiksisatsax? Ün'nikaie osto'auai kitak'okökitsimükoau.

²⁸ Ki Satüp'iksistainikiau Sauum'itsistaawx Ap'istotokiüä otsista'awmi nimut'satüpiksisataiau Apistotokiüä otsïn'aaisinni kito'taakoai'ini.

²⁹ Misköpin'ai oko'ai Tsa'akanistokotsipim'atsaie, mök'itauksistutsisaie ope'kanistsaie, saotüm'isksipistusaie misköpin'ai? Ki ak'otümoksistutsimaie oko'ai.

³⁰ Annök' niküt'taispiimmokök, niköttum'a: annök' niküttaupokomoawk'iakimauök auanit'apiksistükkiu.

³¹ Ün'nikaie kitan'istopuau, amian'istsauumitsitappiisinni ki amian'istitüpsauokömotse'poawsists Apistotokiüä akitsksinoaiu matap'pi; ki annök' akitüpsauo'kömotsepuyiuök Atsim'istaaw matakitsksinoau'ats.

³² Annök' itüp'sauokömotsepuyiuök Nïn'au Okku'i ak'itsksinoau, ki annök' itüpsauokömotsepuyiuök Atsim'istaaw mat'akitsksinoau'ats annom' ksök'kum ki aie'nissi otsis'tüpipuitappiisinni, mat'akitsksinoauats.

³³ Ökhs'apistutos mistsis', mök'ökhsinasiii: ki makap'istutos mistsis mök'okapinasi: mistsis' iksino'au otsin'assinni.

³⁴ Pitse'ksinaipokax! Sauum'itsitappiinoainiki Tsa'a kitakotünistse'poattopuau'astsaii ökh'sists? Manista'kauoopi u'skëttsipöppi, maoi' itai'puyiu.

³⁵ Ökhsin'auä manista'kauoopi ökh'si u'skëttsipöppi sau'otsimësts ökh'siüsts: Sauumitsin'nauä manista'kauoopi maka'pi u'skëttsipöppi sau'otsimësts makap'ists.

³⁶ Ki Kitan'istopuau Köna'i'ksistapitse'poawsists otakse'puyisau matap'pix ak-senüp'anistomiaüests Okök'itsimani istiksisis'tsikui:

³⁷ Kitse'poawsists kitakokömotstappiets'okoaiu ki kitse'poawsists kitak'saietokoaiu.

³⁸ Stsik ix Sinak'ix ki Pharisees noküt'anistsiauaie ki an'iau, Nin'a nökökapipinan itots'tsipi ksësto'a.

³⁹ Ki noküt'anistsiuax osauum'itsitappiisinna ki otau'ökotaitappiisinna itok'apsatsimiau; ki mat'akitstsipa ak'okotawpiau. Tuks'kai ak'okotapiau Jonas prophet.

⁴⁰ Manists'itauipisaie Jonas mammi' o'koanniaie nioks'kai ksistsikuists ki nioks'kai koko'ists; ünniak'anistsitaupiaie Ninau Okku'i ksök'kum u'skëttsipöppi nioks'kai ksistsikuists ki nioks'kai koko'ists.

⁴¹ Nineveh istsin'ax, akopoksipapomiauax o'tappiisinna istots'tsissi Okök'itsimani ki akitsautütsepuyiopiau; aisauai'tsitaiau otatsim'semössax Jonas; ki sat'sit, annök' skitsim'iuök Jonas annom' itau'piu.

⁴² Amskap'iksökkui istsin'nauake akopoksipomiuiaie o'tappiisinna istots'tsissi okök'itsimani, ki akitsauotütsepuyiopiau: umuk'itsipi ksök'kui ito'to mökitokhtsissi Solomon otokök'siniaie; ki annök' skitsim'iuök Solomon annom' itau'piu.

⁴³ Sauum'itsistaaw otsai'piksistüssi nïn'au, ikitksök'kuyim itap'auauökau issik'opëssinni itap'satsim ki matokonim'atsaie.

⁴⁴ Itümau'anuu nitak'ätsko noko'ai numut'süx; ki oto'si ikon'im nam'itaitsiuu, namokh'ipaie, ki a'natsistutsipaie.

⁴⁵ Ki itüm'itappo ki mat'tuyiuax iküt'sikümiäx sta'awx, itsis'tüpokapsiax, ki itsipim'inx ki itoko'attomiax: ki otsako'itappiisinni eikis'tüpokapiaie ototom'itappiisinni. Neto'i ak'anistsiauaie ot'okapitappiisinna.

⁴⁶ Otsa'kiaisispsattosax matap'pix, Sat'sit, Oksis'tsi, ki omu'pappiipix säuauts'im itai'puyiax, ai'puinümiu mök'sitsipsattösauaie.

⁴⁷ Tuks'küm an'istsiauaie, Sat'sit, Kiks'it, ta ki kumu'pappiipix sauauts'im itai'puyiau, ki ai'puinümiu köksiispsaiisau.

⁴⁸ Ki anni'isk otan'ikisk, an'istsiauaie, Tükka' niks'it'ta? Tükka' numu'pappiipix?

⁴⁹ Ki itas'kotuyiuax otsis' otüs'ksinimatsax ki an'iu Süm'mokau niks'it'tsi ki numu'pappiipix!

⁵⁰ Annök' ai'aksistutsimöknäni Spots' im otsitsit'ani aie, osto'i numu'pappiipa, nëskün', nit'akem, ki niks'it'ta.

13

¹ ETO'IK ksistsiku'ik Jesus it süks' ki tsim nap'ioyis, ki omük'sikimi issoots'i itakau' piu.

² Isto'tuitappiix oto'taakax, ki akh'iosasis itsitsüppo'piu, ki itakau'piu; ki isto'tuitappiix ikön'itüssuipuyiau issoots'i.

³ Ki an'istsiuax akauo'iau parables ki an'iu, Sat'sit, aisüppipum'auä itui'süppipummau:

⁴ Ki otai'süppipummössi, moksoku'yi stsik'ists itsin'nissiests, ki paiu'tax itotoiax'ests ki itau'attomiaxests.

⁵ Stsik'ists okotokskui itsin'nissiests otsits'inüxksökkuaspi; ki otsai'spixksökkuaspi itsik'kümsüskiiau:

⁶ Oto'tümisköpsi natos'i, itse'tsinitsiau; ki otsau'okötseksau itopo'köttsiau.

⁷ Stsik'ists itsin'nissiiau ksissi'ix: ki ksissi'ix itsüsikiiau ki ito'satsiiauaux:

⁸ Stsik'ists ökhs'ksökkui itsin'nissiau, kiitsin'asiau, stsik'ists kepip'pui, stsik'ists nai'ippui stsik'ists niip'pui.

⁹ Annök' ito'kiuök, ünani'stokh'tsims.

¹⁰ Ki; üksinimats'ax ito'toyiauaie, ki an'istsiauaie, Kumauk'sitsipsattaiiksixau parables?

¹¹ Noküt'anistsiuax, kitokokoau kök'itsksiniisuai spots'im itsin'naiisinni itse'kipi, ki osto'auai matokotau'axau.

¹² Annök' nan'naniuök, ak'okotauaie, ki akakai'naniu: annök küttainan'iiuök, otsinanattopi ak'otsipaie.

¹³ Ün'nikaie numut'ünistsitsipsattaiiau parables, issüppis'au möksta'apsau; okh'tsimsau möksta'okhtsimsau, möksta'iksinnisau.

¹⁴ Aien'üpanistom'ests Esaias, otan'ipi, okh'tsimeniki kitak'okhtsim, ki kimat'akoksinipa; ki süppi'niki kitaküts'api, ki kimat'aksinipa:

¹⁵ Am'o o'tappiisina u'skëttsipöppists mi'ests, ki okhtok'ouaests matomaipumokhtsimiu'axau, ki oöps'puauax naps'tsiiax; möksta'apsax moöps'pix, möksta'okhtsimsests mokhtok'ists, möksta'okhtsimsests mu' skëttsipöppists, mökstaiauai'tsitasau, nok'staukuttutuawsau.

¹⁶ Atsim'siau kööps'puauax, aiapiau; ki kokhtok'ists, ai'okhtsimiau.

¹⁷ Kit au'münistopuau, akaiem'ix prophetix ki mököm'otsitappix ai'puñumiau mök'satsisauests annists'isk kitai'nipuuistsk ki matsiinim'axauests; ki mök'okhtsisauests annists'isk kitai'okhtsipuuistsk, ki matokhtsim'axauests.

¹⁸ Okhtok ai'süppipummauä parable.

¹⁹ Ma tap' pi okhtsis'si nin'naiisinni itse'poawsin, ki sauo'kömotokhtsissi, itüm'ipuksipu Sauum'itsitappiuä ki ito'kasattomaie annik' itsüp'ipumattopik u'skëttsipöppi. Annök'auk mat'simaie istsüp'ipum'ani moksoku'i.

²⁰ Annök' mat'simök istsüp'ipum'ani ok'otokskui, ai'okhtsimiu epo'awsinu, ki otse'tametüksinni mat'simaie;

²¹ Mat'auütsitstipa kök'seksi, ki matakisümsu'ats; ikik'in'etüksinni ki ükksistutük'sinni otos'au, atsim'epoawsinni ün'nikaie ito'toiaue, ists'kimsüküki.

²² Annök' mat'simök istsüp'ipum'ani ksissi'ix, ai'okhtsimiu atsim'epoawsin; ki annok' pai'tappiisinni istap'aitsitani, ki spükis'sists ito'satstomiauaie atsim'epoawsinni, ki matsinasu'ats.

²³ Annök' mat'simök istsüp'ipum'ani ökhs'ksökku, ai'okhtsimiu Atsim'epoawsinni, ki mököm'otokhtsimaie; ki itsin'asiu, stsikix, kepip'puyi, stsik'ix nai'ippuyi, stsik'ix niip'puyi.

²⁴ Stsik'i parable an'istsiuax, ki an'iu, Spots'im'istsinnaiisinni netum'anistsiu Nin'au, annök' ai'süppipumauök ökh'sisüppipum'ani otsin'simman;

²⁵ otai'okasax otap'automokix, okatum'i ito'toyiauaie, ki ökh'sisüppipumani ipa'söksüp'ipumax makap'süppipumani, ki itsis'tapu.

²⁶ Ki otsüs'kissi mattuyis, ki otsin'assi, itümin'akuo makap'süppipumani.

²⁷ Ki Nin'au otap'automokix otsito'taakax ki an'istsiauaie, Nin'a, Kiküt'taiinsimattop'a ökhsisüppipumani kitsinsimman? Tsema ito'to makap'süppipumani?

²⁸ An'istsiuax, Katum'a otap'istntüksinaie. Ap'automokix otan'ikax kiküt'ökhsitükkipa nökö'ittotosinan nökö'sauotsisinaiaue?

²⁹ Ki an'iu, Sa; sauu'tsiminoainikiau, makap'süppipumani, kökskaküm'sanotsipnii ökh'sisüppipumani.

³⁰ Unnianist'süskisan mök'itotosi pokiak'sinni: Ki pokiak'sinni oto'si, nitak'otümanistaiiau ai'pokiakix, matom'omoipotokan makap'süppipumani, ki

is'ksipikan kõk'ksietsínsissuauiau; ki istüp'omoiopotokan napaiën'insimman nitapaiën'iokoai.

³¹ Stsik'i parable an'istsiuax, ki an'iu, Spots' im istsin'naiisinni netüm'anistsiu mustard istsin'simman, annik' mat'simök ninau, ki ai'süpipumau otsin'simman;

³² Itsis'tüpskainükotsiuaië kõnai'insimmanists; ki süs'kiissi, itsis'tüpomükkuiau insim'mansts, ki itsis'tsiasiu, ki paiu'tax itotoiau ki itoko'attomiax isto'küniksists.

³³ Stsik'i parable an'istsiuax; Spots' im istsin'naiisinni nitüm'anistsin itai'kopütstaupi, annik' mat'simök ake'u, ki kias'attom niuks' kumi omük'okosix, napaiën itui'tsiau, ki ikõnai'kopütstopiau.

³⁴ Am'ostsk Jesus ikõnai'sitsipsattsuasts matap'pix parables itai'sitsipsattsu; ki saumai'sitsipsissi parable matomaisitsipsattsuatsax:

³⁵ Möksenüp'anistossi Prophet otanipi, ki an'iu, nimutaksipa'kuiaki parables; niktaxe'poatoppiau annists'isk kai'sattop'istsk ksoök'kumä saumap'ästotoaws.

³⁶ Ki Jesus aiis'tüpskuyiuax matap'pix, ki itsit'sipim nap'ioyis: ki otüsksinimats ax otsitota'akax, ki an'iau nokksinim'atsokinan parable makap'itaisüppipumaupi insim'man.

³⁷ Noküt'anistsiuax, Annök' itai'süpipumauök ökh'si insimmani Nin'au okku'yi am'ini;

³⁸ Insim'man konai'tappiau; ökh'si insimmani, nän'naiisinni isto'kos'ix; ki makap'iinsimmani, Sauum'itsitappiuä o'kosix;

³⁹ Katum'a annök' ai'süppipumattomësts, Sauum'itsitappiuä itamiu; pokiak'sinni ksoökum aiksiuo'si; ki aipo'kiakix, atsim'otokatatsisau,

⁴⁰ Manists'aumoipitükkipiau makap'insimmanists ki manistse'tsinitspiau; ak'ünisttsiu aiksiuo'si annom' ksoök'kum.

⁴¹ Nin'au okku'i aks'istüpskuyiuax otatsim'otokatatsix, ki ak'omoiotsimiauësts ikõnau'kapiists ki anniks'isk matap'pixk, sauum'itsitappiuä ak'omoiopotoyiuax;

⁴² Ki akitsipst'apiksisstiauaax omüx'tsi; annim' ak'itstisau a sain'sinni, ki satse'kinani.

⁴³ Moköm'otsitappix akotümik'künasuyeau, manistsik'künasuyipi nato' si, un'ouai otsin'naiisinni, akotsik' künasuyiauie. Annök' itokh'iuök ünaniatokh'tsims.

⁴⁴ Stsiki, Spots'im istsin'naiisinni nitüm'anistsiu treasure kias'attomaie insim'man; kon'issi nin'au, mat'aikasattomaie, ki otsetam'etüksinni itsis'tapu ki ipum'atoppiësts otokõnai'nanists, ki ipum'attomaie annik' insim'manik.

⁴⁵ Kõnai'st, Spotsim istsin'naiisinni nitüm'anistsiu awkh'pumapiekuün otap'sümmössi ökh'six pearls:

⁴⁶ Kon'issi tuks'kumi pearl akai'ixkimasu, itsis'tapu, ki ipum'atoppiësts otokõnai'nanists ki ipum'attau.

⁴⁷ Stsik'i, spots' im istsin'naiisinni nitüm'anisttsiu itau'mikaupi, annök it-suia'piximõkaie omük'sikimi, ki itomian'istomoi pitükkiau:

⁴⁸ Itui'tsissaie, itopits'üssköpattomiauaie issoots'i, ki ito'piiau, ki ökh'six itaisüppitsi'iau iskix; ki makaps'ix itsis'tapiksisstiaua.

⁴⁹ Ak'otümanistsiu aiksiuos'i ksoök'kum: atsim'otokatatsix ak'sipuksüpsüxiau, ki akai'aketaipiksisstiaua Sauum'itsitappix ki moköm'otsitappix;

⁵⁰ Ki akitsipst'apiksisstiaua (sauum'itsitappix) omüx'tsui; annim' ak'itstisau a sain'sinni ki satse'kinani.

⁵¹ Jesus an'istsiuax kikai'okhtsimipuaustsau annists'isk? An'istsiauaie, A, nän'an.

⁵² Itüm'anistsiuax Annök' ai'sinakuuök üsksinimats'au spots'im istsin'naiisinni, nitüm'anisttsiu nin'au, iko'yiuök, sauauts'imësts treasure manists' ki ük'aists.

⁵³ Ki itünists'tsiu, Jesus otaiksiu'attosësts annists'isk parables, itsistüpa'atomaie.

⁵⁴ Ki otsito'tosi otau'ütauösinä otat'oiapioyimoai itsipst'üksinimatsiuax, ki ek'skaietükkiau, ki, an'iau, Tse'ma itotsim'atsësts am'ok mokök'sinik, ki am'ostsk ot'omükapistutüksists?

⁵⁵ Küttomai'sauamiau'ats ai'satsakiau okku'it? Küttomaisauainiköttsiu'ats Oksistsi, Mary? Ki omu'pappiipix küttomaisauainiköttsiu'atsax James, ki Joses, ki Simon, ki Judas?

⁵⁶ Ki ot'akemix oküttomaisaiikõnopokomok'atsax? Am'o Nin'au, Tse'ma itotsim'atsësts annists'isk?

⁵⁷ Ki its'tsskimkükiax osto'i. Ki Jesus an'istsiuax, prophet itüs'tsaköttau, saumai'tapposiësts otau'ösinä ki otauüt'okoai.

⁵⁸ Otsauomai'tsuai ün'nikaie itsaumapistutükkiau annim' akatio'yiësts ükkük'umapotüksists.

14

- ¹ ANNIK' Herod tetrarch okhtsím'attoměsts Jesus otap'istutsipists,
- ² Ki an'istsiuax otap'otomokix am'omauk John Baptist; enio'sinni mat'sipua; ün'nikaie ükkük'umapotüksists itap'itutsiměsts.
- ³ Herod ükai'eénuaie John, ki aiis'ksipistsiuaiie, ki itsok'uaie osto'iaie Herodias, us Philip otokeman'inaai.
- ⁴ Tük'ka John an'istsiuaiie matökhsiu'ats kók'otoössi.
- ⁵ Ki otai'aksenitossaie, stun'nuyiuax matap' pix, түк'ka išksinnu'yiuaxauaie prophet.
- ⁶ Ki otai'totstissi Herod otsit'sipokaiipi, Herodias otün'ni itüt'sikipiu, ki itsüp'istutuyuaie Herod.
- ⁷ Itsiks's'toatsiuaiie atoün'issinni mök'ittokotossaie otan'istopiaie.
- ⁸ Ki oksis'tsi otsis'tok, ki an'iu, John Baptist otokön' istšüp'potoat omük'okos ki annom' istoko'kit.
- ⁹ Ki omüx'ina itsik'oketükkiu: ki otütoanis'si ki otopokau'yemix, ün'nikaie itani'u mök'okotösaie.
- ¹⁰ Ki itüp'skökiu, ki itsi'kawkokičsiauaie John itsipsts'okiawpiaie.
- ¹¹ Ki otokön'itsipuk'sipippotopaie, omük'okos itsüp'potopaie, ki ikotauai'e ake'kuün: ki ito'tšippotuyuaie oksis'tsi.
- ¹² Ki otüs'ksinimatsax itoto'iau ki mat'simiau mostüm' i, ki ai'akotomiau, ki i'tappoiau ki itünis'tšiiu Jesus.
- ¹³ Jesus otokh'tsimi, itsis'tüpaatomaie akli'iosatsis itsui'akhiosiu, ki ksīs'tapsksökkum itüpanistappo'iaie: ki matap'pix otokh'tšisau isiksiuopokiuo'iauaie, otakap'ioyimoauěsts süx'iau.
- ¹⁴ Ki Jesus itopičsissa'atomaie, ki nan'nuyiuax akai'tappix, ki kaiim'iuax, ki ikut'tutuyiuax otai'oktokosimoauax.
- ¹⁵ Ki otai'istükköpsi, otüs'ksinimatsax otsitota'akax, ki an'istsiuaiie, annom' ksīs'tapsksökkumasiu, ki au'mütüputükku; o'tappiisinna ünñistüps'skos, mök'ittapposi akap'ioyists, mök'opumattosi au'öšin.
- ¹⁶ Ki Jesus an'istsiuax, matokuištapu'iauats; kotok' möks'auattopiau.
- ¹⁷ Ki an'istsiuaiie, annom' nitsinan'anists nisittu'yi ke'tanists ki na'tokümi mammix'.
- ¹⁸ An'iu, puk'sipippotokikau.
- ¹⁹ Ki an'istsiuax kónai'tappix mök'opasax mattu'yikui; ki mat'siměsts nisittu'yists ke'tanists ki na'tokümi mam mix', ki, otpisüp'si itatsim'etsiměsts, ki itau'minotsiměsts; ki ikotsiu'ax otüs'ksinimatsax ke'tanists, ki otüs'ksinimatsax ikotsiu'ąsts o'tappiisinna.
- ²⁰ Ki ikónau'yiau, ki itoku'yiau: ki mat'siměsts iau pi'nikěsts ittsi'ists na'tsikoputtuyi išksimmatük'išsokaiists.
- ²¹ Ki aiiniks'isk au'yixk nšitsi' omük'sikepippix nñ'ax, ki akex, ki pokax'.
- ²² Ki Jesus eikak'imatsiuax otüs'ksinimatsax mökit'süppopisax akh'iosatsis, mökotom'apümмосax, otsakiaiš'tüpskoösaie tappiisín'na.
- ²³ Ki otsis'tüpskoöсax otappiisín'ná, itsitamisso' nitum'mo mökatsimoiikasi; ki otau'tükkussi itsittau'piu.
- ²⁴ Ki akli'iosatsis ai'itütsikioo, ki ipawkh'paikimskawp: түк'ka, umut'totsüppopi.
- ²⁵ Ki nissoo'yi išska'tüksinni koku'yi Jesus itsitappo'ax, omük'sikimi itokh'itauauökau.
- ²⁶ Ki otüs'ksinimatsax otsinno'ossauaie umuttokhitauau'okani omük'sikimi, ap'aitsitaiu, ki an'iau, Sta'awina; ki oko'pusuai itokum'iau.
- ²⁷ Ki Jesus kaiip'sištšipsatsiuax, ki an'iu, Ökh'sitükkik; nitam'i; Piniko'puk.
- ²⁸ Ki Peter noküt'anistsiuaiie, Nin'a küm'ämieniki ani'kit ksěsto'a nök'itotosi nök'itsitüpaauökaši omük'sikimi.
- ²⁹ Ki an'iu, Puk'siput. Ki Peter otinnisa'atossi akh'iosatsis, itokh'itauauökau omük'sikimi mök'ittapposi Jesus.
- ³⁰ Ki otsinš'si eik'sopuyi, itsiko'pum: ki otaumutüp'süppopiisi omük'sikimi ita'sainiepuyiu, ki au'anui Nin'a, Kömotse'piokit.
- ³¹ Ki Jesus itüp'sauksikšns'tsakiuaie ki itsen'uaie, ki an'istsiuaiie, ksěsto'a enükaumai'tükkiua, kumauk'saietükkiks?
- ³² Otsito'tosau akh'iosatsis, itsiksist'sopu.
- ³³ Anniks'isk itsüp'popix akh'iosatsis itoto'iauaie ki atsimmim'miauaie ki an'iaiu, E'mümi kitam'i Ap'istotok'iuä okku'i.
- ³⁴ Ki otau'pümmossau, itoto'iau Gennesaret istau'össini.
- ³⁵ Ki annim' istšín'ax, ots'ksinuoöссau, itüp'skükiu könüs'ksökkum sa'akapotsi, ki itsitšip'iauaie ikónai'oktokosix:

³⁶ Ki au'kõmõnistsiauaie (Jesus) mõskaks'ixenīsax oso'kõsim ittšaiin'ikaists: ki manīsts'eipi kaien'īmīx ün'nineetsīmi sokap'okuttotoax.

15

¹ AI'SĪNAKIX ki Pharisees, Jerusalem itsitappimix otsit'totaakax Jesus, ki an'iau,

² Tšanīstapiuats umut'ūnistūpaipixipiau ūkaitappix otūn'issuaiauēsts? Oyīs'sax ke'tan, matūstsīmiu'ax.

³ Nokūt'anistsiuax ku'maukanistūpaipixipuaiīskš Ap'īstotokiuā otse'poawsīni kōk'satsīsaai kīksīs'tapūnīssuai?

⁴ Ap'īstotokiuā an'iu, atšimmīm'mīsau kīn'a ki kīksīs'ta; ki, annōk' ai'pakosīnikuyiuōk un'ni ki oksīs'tsi, unnianīstse'īnsā.

⁵ Ki kitan'īpuau annōk' an'īstsiuōk un'ni ki oksīs'tsi, kotūk'sīnaie, kitak'ototokuinanipi nēsto'a,

⁶ Ki kūt'atsimmīmīmiuax un'ni ki oksīs'tsi, paio'toau. Kitse'poawsuauēsts kumut'saiepumapīstutsipaie Ap'īstotokiuā otse'poawsān.

⁷ Kitsīksīs'tapokōmmotsitappiansuai! Esaias prophet kit'sokapenūpanikoau, ki an'iu,

⁸ Am' ox matap'pix nimut'astokokiau maaū'ēsts, ki nimut'atsimmīmīmokiau oto'ūniuauēsts: ki u'skētšipōppuanēsts nitsīp'piokokiēsts.

⁹ Nitsīksīs'tapatsimmīmīmokiau, ōk'aumaitšipīsts āt'suaiīskšīnīmats'iauax nīn'ax otan'īpuauēsts.

¹⁰ Ki nan'nikōttšiuax o'tappiisīna ki an'īstsiuax, Okh'tok, ki sokap'okhtok;

¹¹ Annik' itsūp'popiik maoi'i matokapīstotok'atsaie nīn'aii; annik' sūk'siik maoi'i itokapīstutuyiu'iu'aie nīnaii.

¹² Ki otūsksīnimats'ax otsītota'akax ki otan'ikax kīkūt'ūsksīnīpa Pharisees otsīs'kūksau otokh'tsīsau annik' epo'awsīnik?

¹³ Ki nokūt'ūniu, kōnai'sūpipumanīsts Nin'a spots'im okūt'taisūpipumattopīstsi ak'sūskōpattopiēsts.

¹⁴ Amau'patokau; naps'tsiotūppīnnūkiau naps'tsīx. Ki naps'tsiuā ātūppīn'nūssi napstsi'i, atūn'iaksīnni akai'akītsūppopiiau.

¹⁵ Peter itūman'īstsiuaie, nokskšīnim'atsokīnan am'om parable.

¹⁶ Ki Jesus an'iu, kīkūt'taisakīaisauaiokhtšīmīpiuaua?

¹⁷ Kīkūt'taisauaiokhtšīmīpiuaua, annik' itsūp'opiik maoi'i, itūp'sūppopiu mo'koanni ki ipsai'piosop?

¹⁸ Ki annīsts'īsk itsūks'īsk maoi'i u'skētšipōppi itsūks'īax; ki itokap'īstutuyiauaie nīn'aii.

¹⁹ U'skētšipōppi itsūks'ēsts sauum'itsitsitanīsts, inīk'sīsts, auōk'otanīsts kōmos'īsts, īstūp'saiepītsīnni, atauūn'īssīsts;

²⁰ Am'ostsk itokap'īstutuyiauaie nīn'aii; ki maks'oyīssi otsauomūs'tšīmīssi matokapīstutuyiuats nīn'aii.

²¹ Jesus itūmīstūpa'atomaie, ki Tyre ki Sidon īstssoots'īsts itsitap'po.

²² Ki sat' sit, Canaan ista'ke itsux'iu annīsts'īsk īssoots'īstsk, ki itasaine'poattsuaie, ki an'iu, Kīm'okīt Nin'a, David okku'i! Nītūn'na eiko'ksīstutoau maka'pistaaw.

²³ Ki matsītsīpsattsīuatsaie. Ki otūsksīnīmatsax otsītota'akax ki otau'kōmōnikax ki an'īax Ūnnīstūp'skōs; nitūsksauasaine'poūkīnan.

²⁴ Ki nokūt'anistsiuax, nīkak'itūpskoko Israel īstat'stanīx emūk'ikīnaiīx.

²⁵ Otsītūmitota'akaie ki otatsīm'mīmīmokaie, ki an'iu, Nin'a Spum'mokit!

²⁶ Ki nokūt'anīstsiuaie, matōkhsīu'ats mōk'otsīssi pokax otsau'ōsīnoaii mōkitūp'apīxīsēsts imītax'.

²⁷ Ki (ake'ua) an'iu, E'mūniu, Nin'a; ki imītax' au'attomiau pinīkēsts īnnīssi'īsts otsīn'aimoauai otsītau'yīpiaie.

²⁸ Jesus itūmok'anīstsiuaie, Ake', omūk'o kītaumai'tūksīnni: Ūnnianīstšīts'tsīs kītsītsī'tatopi. Ki otūn'ni ikuttotoai'īnai annik' itai'ksīstšīkumiopīk.

²⁹ Ki Jesus itsīs'tūpaatomaie annīm', ki itast'toto Galilee istomūk'sīkīmi; ki ita'mīssō nitum'mo ki itau'piu annīm'.

³⁰ Ki akai'tappix otsīto'taakax, ki ipokom'iauax ūs'tsekaiīx, naps'tsīx, kūttaiai'puyīx, iko'mūksīx, kī akaiēm'ix stīk'ix ki Jesus okt'sīsts itsīn'apīksīstšīsiauax; ki ikūt'tutuyiuax:

³¹ Ki kōnai'tappix ek'skaietūkkīau, otsīnnō'ōssauax kūttaiai'puyīx otse'puyīssax, ki iko'mūksīx otokūt'totoōsax, ki ūs'tsekaiīx otauau'ōkāsax, ki naps'tsīx otsaps'ax: ki ūs'tsakōttšīau Israel īstap'īstotokīi.

³² Jesus itüm'ın'niköttsiuax otüsksinimats'ax, ki an'iu, nitai'kimaiau o'tappiisinna nioks'kai ksistsiku'ists nitopokau'pimokiau, ki matokoyiu'axau: ki nimat'aksistüpskoauaxau otau'notssau ökskakümitseni'au moksoku'i.

³³ Ki otüsksinimatsax an'istsiauaie Tse'ma nökitotsipinan'a ke'tani manisto'mükopiau mök'otkuisests o'tappiisinna?

³⁴ Ki Jesus anistsiuax, Tsanetso'a ke'tanists kitsinan'ouaests? Ki an'iau, İkit'sikaiau, ki unna'tosimi inük'umix.

³⁵ Ki an'istsiuax o'tappiisinna, ksök'kum mökittopasax'ax.

³⁶ Ki mat'simests İkit'sikaiests ke'tanists ki mammix', ki a'tsimoikau, ki a'minotsimests, ki ikotsiuax otüsksinimats'ax, ki üksinimats'ax ikotsiu'ax o'tappiisinna.

³⁷ Ki ikönau'yiau, ki ikuyi'au; ki mat'simiau pinikests İskim'iauests İkit'sikaaı İksimmatük'isokaiısts İtúi' tsısts.

³⁸ Annik'isk au'yıx nissoyım'i omük'sikepıppix nın'ax, ki akex, ki pokai.

³⁹ Ki İtsıs'tüpskuyiu o'tappiısın'na, ki İtsıt'süppopıu akh'iosatsıs, ki İto'to Magdala İtssootsısts'i.

16

¹ PHARISEES ki Saducees İpok'İtoıoıu ki as'saksksınnuyıuaıe, ai'puınümıu mökanıs'tsınnomoösx spots'ım İstap'stosınnı.

² Noküt'anıstıuax, autükku' sı, kitan'ıpuan ak'etameksıtsı ku; ämawk'İssokıstıskuısts.

³ Ki ksıskünna'tünnıssı, ak'akapıksıstıku annok' ksıstıkuı, amawk'İssokıstıskuısts ki İkıkın'ınatsıu. Kıtıksıst'tapokämotsıtappıansuaı! Kıtıkot'ainıpuau assokıst'tsıkuısts ostokso'auests; ki kımıtokot'ainıpuau annıst'sısk ksıstıku'İstsk İtsap'stosıstı.

⁴ Otsaum'İstıppıısın'na ki otau'ökotıtıppıısın'na ap'satsımıu apsto'sınnı; ki matakokotau'axau apsto'sınnı; prophet Jonas otap'stosınnı akokotauaıe'. Ki skıtsıu'ax ki İtsıs'tapu.

⁵ Ki otüs'ksınımatsax otau'pümмосau pakhts'esııksınımıu mök'atüksau ke'tanı.

⁶ Jesus İtüm'anıstıuax Mokök'ık ki İskskats'ık Pharisees ki Saducees İtsı'kopütsketatsıau.

⁷ Ki ai'sıtsıpsattseıu, ki an'ıu, nımatotsıpınan'a ke'tanı,

⁸ Jesus otsınnö'ösax, an'ıstıuax, İnük'aumıtükıkıx, kumauk'sıtsıpsattseıpuauaıskı, kıtısau'tüksuaı ke'tanı?

⁹ Kıküt'taisakıaıauokhtsımıpuaua, kıküttaısauüksınıpuaua nısto'müksıkepıppıx matap'pıx İtsıstıttu'İst ke'tanıstı, ki tsanetso'ä kıtıts'ıpuauests İksımmatük'İsokaiısts?

¹⁰ Nıstoyım'i omük'sıkepıppıx matap'pıx İstokıtıskıaıst ke'tanıstı ki tsanetso'ä kıtıts'ıpuauests İksımmatük'İsokaiısts?

¹¹ Kumauk'stıokhtsımıpuauaıskı kımıat'sıtsıpsattopıu'ats ke'tanı, kökıskskatsıssuaı Pharisees ki Saducees İtsı'kopütsketatsıau?

¹² İtüm'İksınımıu matsemı'atsax möksıskatsısaıe ke'tanı İtsı'kopütsketatsıs, ki ai'semıuaxmöks'İskatsısaıe Pharisees ki Saducees ots'ksınımats'tüksuaıax.

¹³ Jesus otsıto'tosı Cesarea Philıppı, ai'süppoötsesattıuax otüsksınımats'ax, Tsa anıu'axau matap'pı nesto'a nın'au okku'ı nök'ümsı?

¹⁴ Ki an'ıu, stısk'ıx John Baptist: stısk'ıx, Elias: ki stısk'ıx, Jeremıas, ki stısk'ä prophet.

¹⁵ An'İstıuax Tsa kıtak'anıpuau nök'üm-sı?

¹⁶ Ki Sımın Peter noküt'anıstıuaıe ksęsto'äkauk Christ, Ap'İstotokıuä İpai'tappııuük okku'ı.

¹⁷ Jesus noküt'anıstıuaıe kıtıtsım'sı, Sımın Bar Jonas. İk'sısakuyı ki aa'pını kımıat'üksınımatsok'astsau: nın'a spots'ım kıtıskınımats'ok.

¹⁸ Ki kıtıatanısto, ksęsto'akauk Peter, ki am'om ok'otokım nıtak'İttokhtıkoıska church; ki Hades İstokh'sepıstanıst matakatsıu'atsaıe.

¹⁹ Ki kıtıa'akokoto spots'ım İtsın'naiıssınnı İtotaı'kauaıpıxıttükıoı; ksök'kum kıtıa'akomıanıstomopıı, spots'ım ak'İtomopıo; ksök'kum kıtıa'akomıanıstapotsıppı spots'ım ak'İtapotsıp.

²⁰ İtüm'anıstıuax otüsksınımats'ax mökstıstınnıkoösax'ıe osto'ı otüm'sı Jesus Christ.

²¹ Annık' Jesus İtaumütüp'anıstınomoyıuax otüsksınımats'ax manıstakıttappopı Jerusalem, manıstaks'ıpuınaıstoto'awpıanaıe omüx'ımıx ki omük'atıoıapıekuax ki

ai'sinaxix, ki manistaks'enitawpiauiae, manistaks'ipuauištotoawpiauiae nioks'kai ksistsikui.

²² Peter itūmo'toyiuiae, ki aumūtūp'sitsiŕsattsuiaie, ki an'iu, Nin'a kōkūnīstšip'piokosi; matakittotstsiu'ats ksēsto'a.

²³ Ki itapotūkau'aie, ki an'īstsiuaie Peter apūt'tokokit, Satan; kōk'kitstsskīmskūki; kimatsskūmau'ats Ap'īstotokiūā kitsksska'tūksīsts annom' ksōkkum.

²⁴ Itūmanīstsiuax otūksnīmats'ax Iststsi'ki matap'pi makopokiuo'ōssi nēsto'a, ūnnianīst'auūtsikīmatsīstotos, ki ūnnianīsto'tsīs otauai'staksīnni, ki ūnnianīstopokiuos nēsto'a.

²⁵ Annōk'aiakitsikōmotsepiosiuok opai'tappiisīnni, akatstomaie': ki annōk' itai'akatstomōk opai'tappiisīnni, nēstoi umutak'atstomaie, ai'akokonimaie.

²⁶ Tsanetso'ā matap'pi ak'okuištūpasokuiim'ats minan'attūssi kōnūs'ksōkkum, ki atsto'si otsipai'tappiisīnni? Awx'a otai'akokatawpiauie opai'tappiisīnni?

²⁷ Nin'au okku'i akototo'yinaie Un'n'i otso'tsapīnsīnni ki ototokatatsix akopokiuo'iax, ki kōnai'tappix manīstsi'piēsts otap'otūksuauēsts ak'ūnīstokotsiuax.

²⁸ Kit au'mūnistopuau stsik'ix annom' itai'puyiau, matakattotsim'axau eīno'sīnni otsauomai'noōsau nīn'au okku'i otsīn'aipuksipusi mōks'inaisi.

17

¹ OTAIXSIUO'ĒSTS nauyi ksīstsikuišts Jesus mat'toyiuax. Peter, James, ki John oskūn', ki itūnīstūp'p'iuax spī'tummo.

² Ki otsakiainoōsauie it'oketsistūmīnai; ki ostoksīs'i ičkūn'natsiuiae manist'īčkūnnasuyipi nato'si, ki otsīstotos'ists ksix'īnatsiēsts manīstī'ksix'īnatspi ksīstsikui.

³ Ki sat'sit, itsina'kuaiēmiau Moses ki Elias, ki ai'siŕsattsiauaie.

⁴ Peter itūm'anīstsiuaie Jesus, Nin'ā, ōkh'siu annom' nōk'ittaupisīnan: ōkh'sitūkkieniki, nōkapīstutsisīnan annom' nioks'kai api' manīsts; tuks'kāii kōksinan'attosi, ki tūks'kāii Moses mōksinan'attosi, ki tuks'kāii Elias mōk sinanattosi.

⁵ Otsakiai'puyīssi, sat'sit ičkūn'aisoksisīstikuyi ituyi'kūnakoaiu: ki sat'sit, ep'o'awšīnni itots'tsiu assoksis' tsikui, ki an'iu, Am'o nitūk'omīmokos nitsekōkh'sīmmau; ōkh'tok.

⁶ Ki ūksnīmats'ax otokh'tsīsauiae itopi'iau ostokso'auēsts, ki eks'kaikopumiau.

⁷ Ki Jesus ito'to, ki i tsīxen'iuax, ki an'iu, Nipuauk', ki piniko'puk.

⁸ Ki ot'sūpsau matsīnnuyiau'axau matappix, kaks'innuyiau Jesus.

⁹ Ki nituīn'moyi otsīnīssat'tosau, Jesus itsem'iuax, ki an'iu, Pinanīs'tok matap'pi kitsīnip'uuauēsts, Nin'au okku'i otsauomāt'sipuausi eīnsīn'ni.

¹⁰ Ki otūs'ksīnīmatsax aisūppoōttsesat tsiauaie, ki an'iau, mauk'auaniīksīxau ai'sīnaxix ak'otomoto Elias?

¹¹ Ki Jesus nokūt'anīstsiuax, E'mūniu, Elias ak'otomoto, ki akokōnau'kōmototom.

¹² Ki kitan'īstopuau, Elias ūk'auto, ki matsksīnnuyiu'axauiae ki nītsīs'tutuyiauaie manīstūp'stapiu. Neto'yi akūnīstai'puīnattsiauaie Nin'au okku'i.

¹³ Itūm'īksnīnīmīu ūksnīmats'ax umutai'siŕsipsi John Baptist.

¹⁴ Otsito'tosau o'tappiisīn'na, nīn'aii otsito'taakaie itsito'topīstuksīsano'pīnaie, ki an'iu,

¹⁵ Nin'a kīm'īs noko'a; au'atusīnau ki eks'ipūnūm: ai'kapitsuiopiu itsiī ki ai'kapitsuiopiu okke'.

¹⁶ Ki nītsitotsip'iaiauaie kītūksnīmats'ax ki matokotokuttotu yiuaxauiae.

¹⁷ Jesus itūm'āniu, o'sauomaitūkkesīnna ki otapok'apitappisīnna! Tsanetso'a ki-takopokau'pimopa? Tsanetso'a kitak'itsitattopu aua? Puksip'p'potokīk.

¹⁸ Ki Jesus seiŕsip'sattsiauaie sauum'itsīstaaw; ki itsūksiinai; ki annik' pokau' ikut'totoau.

¹⁹ Ūksnīnīnats'ax itūm'itotoiauaie Jesus ki an'iau, numauk'sauokotsatūppīksīstūnan?

²⁰ Ki Jesus an'īstsiuax, Kitsauomai'tūksīnni: kītau'mūnīstopuau, kemūk'enūkotsīssi kītau'mai'tuksīnni, manīst'omūkopī mustard itotai'sūpīpumauopi kitakokot'anīstop am'om netum'moyi ōk'ūmīstūpotosi omīm', ki ak'itūpitsiu; ki matakītsīpa kīkūt'taakokotsīstutsīpuaīi.

²¹ Am'oi ūnanīstap'pi matomai'sūxiuats saīts'tsīsiaū a'tsīmōiikani ki sauu'yisīnni.

²² Ki otsa'kiitaupīssau Galīlee, Jesus an'īstsiuax, Nin'au okku'i ak'okotau matap'pīix:

²³ Ki aks'īnītsīuaie, ki nioks'kasi ksīstsiku'īsts, akūtsītsīpua'atsau. Ki eks'kaikīkīnetūkkīau.

²⁴ Ki otsītto'tosau Capernaum, annīks'isk au'tujīxk mīx'kim, itoto'iau Peter, ki an'iau, kūttomisauaiponītau'atskītsīn'aim?

²⁵ An'iu, A, ki otsipis'si nap'ioyis Jesus i'tomsitsipsattsiaie, ki an'iu Tsa kitsta'pa, Simon? Tükka' au'tuyiua mix'kim ksökkum istsin'ax? Otauüt'okosix, ki pie'tappix?

²⁶ Peter an'istsuaie. Pie'tappix. Jesus an'istsuaie, o'kosoauax matakotümaiponitau'atsax.

²⁷ Ki, nõkstaiau'kosatsösa is'tüpak omük'sikimi, ki sua'piksistsis amik'atsis, ki mammi kitotom'omikani mattos; ki pakuiin'ainiki kitak'okonoau mix'kim: annök' mattos', ki ko'tsiau, kitak'siponitanuni.

18

¹ AN NIK' otüksinimats'ax itoto'iau Jesus ki an'iau, Tükka' mästüpomüksim'a spots'im istsin'naiisinni?

² Ki Jesus itsin'iköttisiaie inük'sipoka ki itüt'sikipotoyiuaux.

³ Ki an'iu, kitau'münistopuau saisau'aitsinoeniki, ki saie'tumanistsinoeniki inük'sipokax, kimataksipi'puuaa spots'im istsin'naiisinni.

⁴ Annök' aks'inüksipokaistutosiuök manist'inükstsimipi am'o pokai'i, itsis'tüpomüksim spots'im istsin'naiisinni.

⁵ Ki annök' ak'autuyiüök tuks'kai inük'sipokaiistotosiisk, nēsto'i nitau'tok.

⁶ Ki annök'istsskim'skükiats'iuök tuks'kümi anniks'isk inük'sipokaxk nitau'maitokixk, ökh'siu pikiak'iokotoki kin'attossaie, ki inets'issi omük'sikimi.

⁷ Istsskim'sküksinni it'okapiu ksökkum, Istsskim'sküksists ak'itotoiau; ki annök' nin'auök paiuk'sipipptomök istsskim'sküksinni, aks'ksinimaie maka'pi!

⁸ Ün'nikaie kotsis' ki koköt'si istsskim'skükiats'otsenikiau, köksinit'au, ki mis'tüpapiksistaiau: itökh'siu kök'kitsipissi opai' tappiisinni köks'istsekaiisi ki kök'opoköksi, kökstaitüp'apixikösi küttaiaiapunstsiuasi ki kitai'aköktsists ki kitai'akötsists.

⁹ Ki koöps'pi istsskim'skükiatsotseniki, sauau'tos, ki mis'tüpapiksistsis: itökh'siu kök'kitsipissi opai'tappiisinni tuks'küm moöps'pa; kökstaitüp'apixikosi küt'taiaiapunstsiuasi, ki kitaiakoöpsix.

¹⁰ Mokök'ik kök'stauksistotoawsi tuks'kümä am'oksk inüks'tsimix: kitan'istopuau spots'im otokatatsuaux üks'skatsimiau Nin'a ostoksis'ae spotsim otsitau'pipi

¹¹ Nin'au okku ito'to mökiksikömotse'piösaie annök' at'stauök.

¹² Tsa kitüs'tapuau? Nin'an minan'attüssi kepip'pi emük'ikinax ki tuks'kümi itünis'tapu, küttomisauüsskitsimiu'axau piksip'pi piksi'koputsi, ki küttomisauaitappo'ats netum'moists, ki küttomisauapsümmiuats annök' nittüppu'ök?

¹³ Ki iküm'okonoössaie, kitau'münistopuau manistse'tametükkipiiax piksip'pi piksi'koputsi otsaiis'tapusax itsis'tüpskaietametükkiu annök' ikon'imauök.

¹⁴ Neto'i amat'sitsitanats Kin'ä spots'im tuks'kümi anniks'isk inüx'tsimixk mök'saiinakuaiissau.

¹⁵ Stsik'i, kumu'pappiipi sauo'kömotsistototseniki, matan'istsis ot-sauo'kömotsitappiisinni, ksēsto'a ki osto'i namis tsitappiik; ökh'totseniki kitse'motsau kumu'pappiipi.

¹⁶ Ki saiiokh'totseniki, tuks'küm tsöktau na'tokumix pokitappomisau, kõnai'poawsists möks'eikosau, otokh'tsiau natsitappix, tsoktau nioks'kaitappix.

¹⁷ Ki sauokli'toü sax, anistsis'church: ki sauökh'tsissi church, ünnianists'is sai'etükkiuä ki publican.

¹⁸ Kitau'münistopuau, kitsit'aiipipi ksök'kum, akitaaiipip spots'im: ki kitsitapotsippi ksökkum, akütsitapotsip spots'im.

¹⁹ Kimat'anistopuau, netum'anistsitsitainoainiki kitak'aukömönisuai, Nin'a spots'im aks'istutomoyiuaie.

²⁰ Natokümi tsoktau nioks'kümi nitsin'ikösim itsitomo'oaupi nit'sitaitütsikiaupi.

²¹ Peter itümitotoaie, ki an'istsuaie, Tsanetso'awtau numu'pappiipa nõksauumitsistu-tuyissi, ki nõks'ksinnoössi? Akokitsikaiaests?

²² Jesus an'istsuaie, Kimatanistopa ikit'sikaiēsts, ikitsikippuiēsts ikit'sikaiēsts.

²³ Spots'im istsin'naiisinni nitum'anistsiu omüx'ina annök' ak'okökitsimaiuaüök otsitappim'ix.

²⁴ Ki otau'mütüpküstükksi tuks'küm ot'sittotsippotokaie, ke'pi omük'sikepippoyi mix'kimix otai'akokotopixaie.

²⁵ Otsai'itstsissi mökokotösai'e, Otsin'aim an'iinaie mök'apikosaie, ki otokem'an ki o'kosix ki otokönai'nanists, ki mökotoku'yisax mix'kimix.

²⁶ Otsitappimi itopistuksisano'piinaie ki atsimmimmi'inaie ki an'iinaie Nin'a, pinane'tükkit ki kitaksüpanis'tsokoto.

²⁷ Ki annök' matap'piuök otsin'aim kaiim'iuaiie ki paio'toyiuaiie ki ünnim iks'ksinnuyiuaiie.

²⁸ Ki neto'ök matap'piuök süx'iu, ki tuksküm'i otopok'apotükkimix ikon'oyiuaiie otai'akokok'isk kepip'pii a'pünasainix; ki een'iuaiie, ki paiu'tsiniuaiie ki an'iu, Ponitat' kitai'akokokipix.

²⁹ Ki otopokapotükkim'i itoipüstuksisanopiinaie, ki auköm'önistsuiaie, ki an'iu, pinane'tükkit ki kitaksüpanistsokoto.

³⁰ Ki matökhsitükküu'ats; ki itappo' ki itsipsts'tapiksistsuiaie itai'okiakiopi, otsauo-maisüpanistsiponitasaie mökstaisüksaie.

³¹ Otopok'apotükkimix otsin's sax eks'kaikikinetükkiau, ki ito'toiau, ki otsin'aimoauai aiitsinikuyiauësts.

³² Ki otsin'aim otsin'niköttossaie, an'istsuiaie, Sauum'itapotükküü, kitai'akokokipix kitsin'omokitan'ikiipi:

³³ Kan's tsikimopi kumauk'sauanistsikimaisks kitopokap'otükkimokä?

³⁴ Ki otsin'aim istse'tükki'inaie, ki itsitüpumüts'kauaiie pu'inaitappix otsauo-mai'süppiponitassaie.

³⁵ Neto'i Nin'a spots'im kitak'anistotokoau saaisin'iminoainiki ku'sskëtsipöpuauësts kumut'aukimaupuai kumu'pappiipix.

19

¹ KI Jesus annists'isk epo'awsists otaiksiu'attosësts Galilee itsistüpa'atomaie. Ki Judæa istssoots'ists, Jordan mis'taputsim, itoto':

² Ki akai'tappix ipokiuo'iauaie; ki annim' iku'totoyiuax.

³ Pharisees itoto'iauaie, ki as'saksksinnuyiauaie ki an'istsiauaie, ökhsiu'ats nin'au kõnai' nükünistapists mök'anistüpskoõsaie otokem'an?

⁴ Ki noküt'anistsiuax kikütanistop'ats sinak'sin, annök istitsap'istutuyiuökax ap'istutuyiuax nin'au ki ake'u.

⁵ Ün'nikaie nin'au itai'akskitsiu ax un'ni ki oksis'tsi, ki ai'akükömmiuu otokem'an: ki akitum'anistoksisakumiau.

⁶ Ün'nikaie matsistoküm'axau, itse'tumanistoksisakumiau. Ap'istotokiau ot-sipo'totopists, pinits'tsis matap'pi mökai'aketotosësts.

⁷ An'istsiauaie, niauk'anii Moses ök'okotösi sinak'sin, ki ök'ünistüpskoaws'i?

⁸ An'istsiuax Moses, kumut'sipotomokoau kitse'usskëtsipöppisuai, kõkotünistüp'skoõssuai kotokem'anoauax; ki itsitsi'i matütünistsiu'ats.

⁹ Ki kitanistopuau annök' akünistüp'skuyiuök otokem'an, sauau'ökotasaie, ki otai'kaokemaitaii stsik'i itau'ökotau: ki annök' ikem'attauök itüp'skoauök, itau'ökotau.

¹⁰ Otüs ksänimatsax anistsiauaie Ünnianists'issau nin'au ki otokem'an, matökhsiu'ats mök'okemsi.

¹¹ Ki an'istsiuax kõnai'tappix matokot'otsimaxaie annik' epo'awsinik, anniks'isk iko'taxk nittsimiauaie.

¹² Itsti'i iuai'itax itsipo'kaiiau; ki stsik'ix matappix iuai'itsiauaia, ki stsik'ix iuai'itastotosiau, Spots' im istsinnaissinni umut'uaiitastotospiau. Annök' ikot'totsimök ünnaanistots'isaie.

¹³ Inük'sipokax itotsipotooii mökittokhitsikins'tsaksax, ki mökitatsimoiikasi: ki üksänimats'ax an'istsiauaia unnaie'e.

¹⁴ KI Jesus an'iu, Pokätsim'mokau inük'sipokax ki pinanis'tokau nõkstaipuksipaaiisau. Ün'nianistaps'iau spots' im istsin'naiissinni.

¹⁵ Ki itokhitsikins'tsakuuax, ki itsis'tüpaatomaie.

¹⁶ Ki, süppit, tuks'kümi itsitotoiinaie ki an'iu, Ökhsin'ai, tsanistap'iaua nõk'ökhsistutsipi, nõkkuinan'si üsk'sipaitappiisinni?

¹⁷ Ki an'istsiauaie, Kumauk'ainikük'iks ökh'si? Matütsitsitsipa ökhsi, nitüks'küm, Ap'istotokiau, itökh'siu: makitsipim'eniki opai'tappiisinni, sat'sitësts ökök'itsimanists.

¹⁸ An'istsiauaie Tsistsimä? Jesus an'iu, kimataksenik'ipa, kimatakau'ökotapa, kimatak-sikömos'pa, kimatakitüp'saiepitpa.

¹⁹ Ükömim'mäisau kin'a ki kiks's'ta; ki, kitak'anistükömmuau kitopokau'pimau kanistük'omimmospi.

²⁰ Man'iköppi an'istsiauaie. Nitökönüs' satsipiau am'ostsk nitsök'umapiisi. Tsanistap'iaua niküt'tomüssatsipi?

²¹ Jesus an'istsiauaie maksüpanis'tsiminiki matap'iköttoat kitsinan'ipi ki ko'tsisau kim'atapsix, ki kitak'okuinani treasure spots'im: ki puk'siput, pokiuot' nësto'a.

²² Ki man'iköppi otokh'tsim'si annik' epo'awsinik, itsikikín'iistapu: tük'ka ek'akauoi otsinan'ists.

²³ Jesus itüm'anístsiuax otüksnĩmats'ax, kitau'münistopuau, ako'tsapsiua ak'skotoitsipim spots'im istsin'naiisinni.

²⁴ Ki kimat'anístopuau aks'istüpiksisťspapiu'camel mökotsisüppoksüx atünau'ksis istsakün'ikai, ki matakisťsisťspapiu'ats ako'tsapsiua mök'itsipissi spots'im istsin'naiisinni.

²⁵ Otüksnĩmatsax otokh'tsimsax ek'skaietükkiu, ki an'iau, Tükka' akokot-sikömotse'piau?

²⁶ Ki Jesus üs'sümuiuax, ki an'istsiuax matap'pix matokotsistutsim'axau; Ap'istotokiua ikotokön'apistutsiměsts.

²⁷ Peter itüm'anístsiuaie, sat' sit, nitokönüsskipinan ki nitopokiuo'pĩnan ksěstu'a. Tsa nitakanistokuinan'ipĩnan?

²⁸ Ki Jesus an'istsiuax, kitau'münistopuau, ksěsto'au kitopokiuo'puau nesto'a, Nĩn'au okkui otak'ittokhittaupissi ots'tsapĩnaiso'pöťsis, ksěsto'au kitak'ittokh ittau pipuau na'tsikoputtuyists asso'pöťsists kökitokök'itsimatťosau Israel istsistsikoputsix matap'pix.

²⁹ Ki anniks'isk skĩm'ixk oko'auěsts, ki anniks'isk skĩť' ixk umu'pappiipuauax ki ot'akemoauax ki un'ouauax, ki oksist'ouauax ki otkem'anoauax ki o'kosoauax, kiotsin'simmanoauax, něsto'i itskĩm' iauěsts, kepip'pi ak'okuyiau, ki akokuinan'attomiau üsk'sipaitappiisinni.

³⁰ Ki akai'tappix matom'six ak'sakoissiau, ki sako'issix ak'otomsiau.

20

¹ SPOTS' IM istsin'naiisinni netoi'nitsiu nĩn'au, nap'ioyis istsin'aim, annök kök'kõnisuxiuök mök'anístosi ap'autökkix, mökapotomoyisax otsin'simman.

² Ki ökh'situkkisax mökokuyisax tuks'kai ksistsikui tüks'kümi apün'asaini itüp'skuyiua otsin'simmani.

³ Ki nioks'kai itai'ksistsikumioipi mat'suxiu, ki stsik'ix nan'nuyiuax nam'itaipuyiux itau'pumopi,

⁴ Ki an'istsiuax noköt'sitappoak ĩnsim'man, ki moköm'otsissi kitak'okotopuau, ki itappo'iau,

⁵ Nau'yi itai'ksistsikumioipi, ki piksu'yi itai'ksistukumioipi, mat'suxiu, ki netoi' mat'anístsiu.

⁶ Ki nitsiko'puttuyi itai'ksistsikumioipi, itsüx'iu ki ikon'oyiuax stsik'ix nam'itaipuyix, ki an'istsiuax konai'ksistsikuyi kumaukai'amitaipuisks annom'?

⁷ An'istsiauaie mats'itsipa matap'pi nõk' anikĩnan. An'istsiuax, Noköt'sitappoak ĩnsim'man; ki moköm'otsissi kitak'okuinanipuau.

⁸ Ki autökkus'si, ĩnsim'man istsin'aim an'istsiauaie otap'otomoki, niniköt'sisau ap'autökkix, ki ko'tsisau saiak'inosattaupiau, matom'okotsisau sako'issix, ki tüm'okotsisau matom'six.

⁹ Ki istsoto'sau nitsiko'puttuyi itai'ksistsikumioipi itaumütüp'apotökkix, kõnai'ĩnax ikõno'kuyiau apün'asaini.

¹⁰ Ki matom'six isto'sau, üs'taiu mökoku'yisauaie stsik'i; ki ikõno'kuyiau apün'asaini.

¹¹ Ki otoku'yisauaie, itüpaukape'poawtsiauaie nap'ioyis istökhšin'ai,

¹² Ki an' iau, anniks'isk sako'isix nituk'skau itai'ksistsikumioipi itapotökkiau, ki kanistokotaiu kanist'okokipinan ki ksistsiku'i istsiksist'utsissinni nitap'autökkipinan.

¹³ Ki an'istsiauaie tuks'kümi, Napi'a, kimat'omaikĩmatsistotopa: kiküt'tomaiökhstitökkipa tuks'kümi apün'asaini?

¹⁴ Matsit' kitsinan' ki mis'taput; nitak'anistokotau am'o sako'issiu kanist'okotopi.

¹⁵ Kütťomökhsiuats nitsinan' nanistsitsitapi nõk'anistutsissi? Küttaukapiu'ats koöps'pi, mök'ökhssisi nitsinan'?

¹⁶ Ki sako'issix akotom'siau, ki matom'six ak'sakoissiau; tükka akaiēm'ix ni'niköťtaiau, ki un'natosimix mat'toaiu.

¹⁷ Ki Jesus otsitüpamĩssosi Jerusalem, na'tsikoputťsix otüs'ksĩnimatsax itünistüp'ĩikax, ki an'istsiuax,

¹⁸ Sat' sit aitüpamĩssau'op Jerusalem, ki nĩn'au okku'i akitüpomüť'skau omül'atöiapiekuax ki ai'sinakix, ki akünistokökĩtsimüt'tsiauaie möks'eĩnsaie.

¹⁹ Ki aküťsitüp'omüťskau Gentiles mökitapapĩstotoössauaie, ki mökitťsipis'ossauaie, ki mökauai'sťössauaie; otsoks'kaiksistsikusi ak'üťsipuau.

²⁰ Zebedee oku'ix oksis'toauai ipok'itotomiauax oku'ix, ki atsimmim'miauaie, ki au'kõmõnistsiauaie tuks'kaii.

²¹ Ki an'istsiauaie, Tsa kanistsitsitapa? An'istsiu aie. Anit am'ox nitai'akokosix mökittaupisau kitsin'naiisinni, tuks'küma netots'i, ki tuks'küma e'aksisauotsi.

²² Jesus an'iu, kimatsksinip'uaua kitau'kõmõnikipuai, Kikütaiakokotsimipuu annök' kos'ök nimutai'aksimipük? Kikütaiakokotüstapinükipuu üsta'pinüksinni nimutai'aküstapinükipi? An'istsiauaie, nitokot'ünistspinan.

²³ An'istsiuax kitak'ütsimipuu no'kosä, ki kitak'üstapinükipuu üsta'pinüksinni nimut'aküstapinükiipi; ki nimatsinanestsau kökokotosuai kökittaupisuai netots'i ki e'aksisauotsi nesto'a, ki anniks'isk matap'pixk Nin'a ük'aisüppütsistotomoyiuax, otaksinan'oaiau.

²⁴ Ke' pix otokh'tsimsau istsimmim'miauaax na'tsitappix ipapiimotseix.

²⁵ Ki Jesus ninikõt'siuax, ki an'istsiuax, kits'ksinipuu Gentiles otsin'aimoauax otain'aiiskotokoaiuax ki anniks'isk omux'inax nokõt'ai'naiiskotokoaiuax.

²⁶ Ki mataketümanistsiu'ä ksësto'au: annök' ak'omüksimök, ünanistap'otüksi;

²⁷ Ki annök' kitaks'innauökök ünanistap'otüksi:

²⁸ Nin'au okku'i matütoto'ats mök'apotomoösaie, mök'apotomoösi umut'oto, ki mök'itatsuauumütskotosi akaitappix opai'tappiisinni.

²⁹ Ki otsistüpaatosau Jericho, akai'tappix ipokiuo'iauaie.

³⁰ Ki satsit, natsitappix naps'tsix pitsiko'otsim i tau' pix otokh'tsiau Jesus umutak'itsskosaie awk'umiau, ki an'iau, kim'okinan, Nin'a David okku'i.

³¹ Ki o' tappiis'nax ai'semiauax mökstaie'puyisax: ki matsistawk'umiau ki an'iau kim'okinan, Nin'a, David okku'i.

³² Ki Jesus itsipu'yiu, ki nan'nikõttsiuax, ki an'iu, Tsa kök'anistutopuu?

³³ An'istsiauaie, Nin'a möksikauopiisaii noöps'p'inanix.

³⁴ Ki Jesus kaiim'iuax, ki itsiksen'iuax oöps'puuax, ki oöps'puuax kau'opiau, ki itopokiuo'iauaie.

21

¹ OTSITASTOTOSAU Jerusalem otsitotosau Bethphage, itum'uasuaie Olives an'istop Jesus itüp'skuyiuax na'tsitappix otüsksinimats'ax,

² Ki an'istsiuax, akap'ioyis astsi'im istsipi'ik, kikitakstümkonau üsk'omükstokiua aks'isksipistau, ki o'kosepokai ak'opokitaipuyimiu: apo'tokau ki puk'sipippotokikau.

³ Ki sitsipsatsenoainiki matap'pi, kitak'anistaiau Nin'a au'anistsiuax; ki ak'otümütsitüpskuyiuax.

⁴ I kõnan'istutsip möks'enüpanistosu otan'iipiaie prophet ki an'iu,

⁵ An'istok Sion otün'ni, Süm'mis kitsin'aimau kitsipuksipa'ak, ikin's'siu, ki üskomük'stoki itokhitopiu, ki o'kosepokai üskomük'stoki o'kosaie.

⁶ Ki üsksinimats'ax itappo'iau, ki Jesus itün'istutsimix manistanistopiax.

⁷ Ki itsipuksipip'piauaie üskomük'stoki ki okose'pokai, ki itokh'itstomiau otsistotos'oaüests ki itsittokhitstsi'iauaie osto'i,

⁸ Ki ek'akaitappix saie'kuyiauaie otsistotos'suauests moksokui; ki stsik'ix kaiak'imiau okün'iksists ki moksoku'i itökh'tümiaüests.

⁹ Ki anniks'isk matap'pixk i'tomaumattoyixk ki itopokiuo'ixk, awk'umiau, ki an'iau, Hosanna ünnianistsitüp'itsis David okku: Atsim'siu annök' aipuksipu'ök nin'a otsin'ikösim; Hosanna mis'tüpiu.

¹⁰ Otsitsipis'si Jerusalem, konai'akapioyis ap'aitsitaiau, ki an'iau, Tükka'ats?

¹¹ Ki akai'tappix an'iau annök'auk Jesus Nazareth istisprophet, Galilee istauösim'im.

¹² Ki Jesus itsipim Ap'istotokiua otatoi'apioyis, ki anniks'isk itsipst'anmütskotükixk, ki itsipstawk'pumaxk nato'i'apioyis, itsai'tüpiksisstiuax, ki au'ötsuautuyixk ot-sit'aisinakipuaüests ima'piximësts, ki au'mütskotükixk kükku'ix otsasso'pötsuaüests ima'piximësts.

¹³ Ki an'istsiuax, Sin'aip, Noko'ai ak'anistop a'tsimoiikapioyis, ki ksësto'au kanis'tutsipuu kömos'iepitsix oko'auai.

¹⁴ Ki naps'tsax ki üs'tsekaiix itsipstotoyiauaie Natoi'apioyis; ki ikuttotoyiuax.

¹⁵ Ki omük'atoiapiekuax ki aisinakix, otin'is'ësts skai'pissitapists otap'istutsipists, ki pokax otsitsipst'awkkumsau nato'i'apioyis, otan'issau Hosanna ünnianistsitüp'itsis David okku'i, eks'kaisauökhsitükkiu.

¹⁶ Ki anistsiauaie, kiküttaiaiokhtsip'ä otan'iipiau am'oxi? Ki Jesus an'istsiuax, A; kiküttomisauanistopa sinaksin, pokax ki üs'stax maau'auësts kumut'totssüpanistsistutsip itsak'sin?

¹⁷ Ki itskit'siuax ki akap'ioyis itüp'süxkitsimaie Bethany; ki annim' itsok'au.

¹⁸ Ki ksisküna'tünni mat'skitapposi akap'ioyis, itun'otsiu.

¹⁹ Ki otsitsinno'ösi moksoku'i omüx'iniistsisi, itoto'aie ki matsitokonimau'atsaie, nam'itaitsii suio'pokists, ki anistsuaie, Ünianist'sauüsksaiin as it ksësto'a. Ki omüx'iniistsis sotüm'ikünipisuiu.

²⁰ Ki üsksinimatsax otsinš'au, skai'etükkiau, ki an'iau, Mau'maikipikünipisuiu!

²¹ Jesus an'istsiuax, kitau'münistopuau Aumaitükkienoeniki, saietükkienoeniki itsituts'ipi omüx'iniistsisi kimataksikaksistutsipa, ki noküt'anistominoainiki am'o nitum'moi, ünistüp'itsit, ki ünistüp'apiksistükit omük'sikimi; ak'ünistutsip.

²² Kitak'omianistau'kómönipuai a'tsimoiikainoeniki aumai'tükkienoeniki, kitak'okoksuai.

²³ Ki otsitsipis'si nato'i'apioyis, omükatoiapiekuax ki matappix ot'omüximoauax otüs'ksinimatstüksi ito'toiauaie, ki an'iau, Tsanistapotümäpsin'na kumut'anistutsipiau am'ostsk? Tükka' kit'okokaii am'ok otümäpsinnik?

²⁴ Ki Jesus an'istsiuax kitak'oksüppoötsesattopuau tuks'kaii anik'ienoeniki kitak'ötanistopuau otümäp'sinni numut'auanistutsipi am'ostsk.

²⁵ John ötüs'tapinüksinni, Tsema itotstsiu'ats? Spots'im, ki matap'pi? Ki ai'sitsipsattseiau, ki an'iau, mak'aninaniki spots' im; nitak'anikinan, kumauk'stauaumaitoauaiüksix?

²⁶ Ki mak'aninaniki ma tap' pi, nitstünnauünaniau matap'pix; tük'ka ikön'auaniau John mökoprophetsi.

²⁷ Ki anistsiauaie Jesus, ki an'iau, Nimatokot'anipinan. Ki an'istsiuax, kimatokot'anistopuau otümäp'sinni nimut'auanistutsipiau am'ostsk.

²⁸ Ki Tsa kit'stapuau? Tuks'kümi matap'pi, na'toküm o'kosix; Ki matom'sii itoto'aie, ki an'iu, noko'ä, matap'otük kit annok' ksistsiku'i nitsin'simman.

²⁹ An'iu Nimat'akittappopa: ki itsako'isauaitsitau ki itsitap'po.

³⁰ Ki matssik'i itoto'aie ki mat'anistsiauaie. Ki an'iu nitak'ittappo, nin'ä; ki matsitappo'atsaie.

³¹ Tüma' amoxi üs'satsima un'ni otsitsi'taniaie? An'istsiauaie, Matom'siuä. Jesus an'istsiuax, kitau'münistopuau kitsauomai'pisuai Apistotokiüa itsin'naiisinni publicanix ki mats'akex ai'aksipimiau.

³² Tük'ka John kitsitota'akuau mokom'otsitappiisinni istokh'sokui, ki kimataumaitoauau'ats: ki publicanix ki mats'akex au'maituyiauaie: ki ksësto'au kitsinš'uai kimatsakoisauaitsitapuaua kökaumai'toausuai.

³³ Okh'tsik stsik'i parable, ittsiu' tuks'kümi nin'au, nap'ioyis itsin'aim, itsüppipumattomaie insim'man'inšsix, ki itsitse'piskünattomaie, ki itatun'iakiu itsin'iokkeimskaupi, ki spiap'ioyis itap'istutsimaie, ki itök'kumatokuyiuax ai'insimax ki itsi'pio:

³⁴ Ki otas'tsissi män'ists otai'akitsetspiësts itüp'skuyiuax otap'otomokix aiinsimax mök'okuyissi itsin'ists.

³⁵ Ki ai'insimax mat'tuyiuax otap'otomok-ix, ki tuks'kümi, itauaiak'iauaie, ki stsik'i initsi'auaie, ki stsik'i okotokix itau'aiakiauaie.

³⁶ Ki mats'itüpskuyiuax stsik'ix otapotomokix: ki netoi' an'istutuyiaua.

³⁷ Ki sako'okhtsim, itüp'skuyiu okku'i, ki aniu, ak'atsimmimmiau noko'a,

³⁸ Ki ai'insimax otsinno'össau okku'i an'istseiau Am'o otak'sinan; ki, öks'enitai, ki nöksinan'attopinaniau otsinan.

³⁹ Ki een'iauaie, ki itsai'tüpiksistsiauaie insim'man, ki initsi'auaie.

⁴⁰ Oto'si insim'man itsin'aim, Tsa' akanistutuyia'atsax anniks'isk ai'insimaxk?

⁴¹ Anistsiauaie, ak'saiinaknaiistsutuyiuax anniks'isk sauum'itsitappixk, ki ai'akökkumatuyiuax otsin'simman stsik'ix ai'insimax, anniks'isk aiakokotsiauaie itsin'ists aits'isau.

⁴² Jesus an'istsiuax, kiküttomaisauanistopuaiüksix natoi'sinaksists, Ok'otoki, annök itsis'tüpakistsauük aiokotoksapiokoüskaiaiu, netoi'nitsiu koke'i istotom'okotok; am'ok Nin'a ot'apistutüksinni ki skaie'tsip noöps'pīnanists?

⁴³ Ün'nikaie kumut'anistopuau Spots'im itsin'naiisinni ak'otsip ksësto'au ki ak'okotau noke'tappix, anniks'isk aks'inasiixk.

⁴⁴ Ki annök' ai'akittutütsinnissiuük annök' ok'otoki, aktsi'ksisui, ki annök' matap'iuök ai'akittutütsinnissiuük okotoki aksipin'iau.

⁴⁵ Ki omük'atoiapiekuax ki Pharisees otokh'tsimsau parables, isksinim'iau osto'auai umutai'puyisaie.

⁴⁶ Ki otap'sümmösax mök'sixenösax, üs'stünnyuiaua akai'tappix, tük'ka ü, 'taiau mök'siprophetsi.

22

1 KI Jesus mat'anistsiuax parables, ki an'iu,

2 Spots'im istsin'naiisinni netoi'nitsiu tuks'kümi omux'inau, okuyi otokem'si.

3 Ki itüp'skuyiuax otap'otomokix moksiničkottosaxax anniks'isk otüm'axk: ki matüskak'sipuksipuax.

4 Ki mats'itüpskuyiuax stsik'ix otap'otomokix, ki an'istsiuax anistok'au anniks'isk üm'axk, Sat'sik, nikaw'apastutsip nitso'össin: nitap'otskinamix ki nitunistakhtsimix ükainitaiu ük'okönaiksistsiau: Puksipa'atok okem'sinni.

5 Ki ap'etsimiauie, ki oksoku'ouaüests itappoiu, tuks'kümi otsin'simman, stsik'i otsit'aumütskotükkipi:

6 Ki stsik'ix mat'tuyiuax otap'otomokix, ki au'ksistutuyiuax, ki initsiu'ax.

7 Ki omux'ina otokh'tsimi, itsis'tsetükkii: ki itüp'skuyiuax otseén'akemix, ki itsaiinakuaiistutuyiuax anniks'isk inik'ixk, ki itsin'simaie otakap'ioyimoauie.

8 Itüm'anistsiuax otap'otomokix, ük'aiksistsiu mak'okemsinni, ki anniks'isk üm'axk matsipumapsiu'ax,

9 Itap'poak moksoku'ists ki kit'okönaukonoaxk üm'mokau mak'okemsinni.

10 Ki anniks'isk apotükkixk itsitap'poiüa moksoku'ists, ki ikönau'moipiuax ot'okönokonoauax makap'six ki ökh'six: ki itsüpanis'tsimiau üm'max.

11 Ki omux'ina otsipis'si möks'innöössax ümma, nan'nuyiuie nin'aii ikem'sinni istsiso'kösimi, mat'süpsköstomaie;

12 Ki an'istsiuaiie, Napi'a, Tsa kanis'tsipipa kitsauomai'süpsköstossi ikem'sinni istsiso'kösimi? Ki matsepuyiu'ats.

13 Omux'ina itüm'anistsiuax otap'otomokix is'ksipistok otsists' ki oköt'sists, ki is'tüppippis, ki satüp'iksistsis ski'natsi; ak'itstsiu asain'sinni, ki papüx'ekinikani.

14 Akai'tappix naniköttaiau: un'natosimix mat'toaiu.

15 Itümis'tapuiüa Pharisees, ki itauüt'ünistsiau mökitokonimösauiie ote'poawsistsaie.

16 Ki ipokitüp'skuyiuax otüksinimatsauauax ki Herodians, ki an'istsiuaiie, Nin'a, nits'ksinipinan kitau'müni ki kitau'münisksinimatstükki Ap'istotokiuä oksoku'i, ki kimatsümman'ax matap'pix: tük'ka, kimatsatsipats manistüp'apitappiipiau.

17 Anik'inan, Tsa kit'stapa? Ökh'siuats mök'otsiponitasi Cæsar, tsöktau mat'öksiuats?

18 Ki Jesus nan'imaie otsau'okömotsitappiisui, ki an'iu kumauksaksinokipuuaiists kitsiks's'tapokömotsitappiansui?

19 Ünis'tsinümmokik mixküm, kumut'siponitapi. Ki ito'tsipotuyiauiie nitai'pünasainiini.

20 Ki an'istsiuax, tükka' am'o ostoksis'ä, ki tükka' osinaksin'ats?

21 An'istsiuaiie, Cæsar otsinan'. Itüm'anistsiuax kotok' Cesar otsinan'ists, ki Ap'istotokiuä kotok' otsinan'ists.

22 Otokh'tsimsau annists'isk epo'awsistsk itskai'etükkiau, ki itskit'siauiie, ki oksoku'auai itappo'iau.

23 Neto'ik ksistsiku'ik, Saducees, anniks'isk an'iisk matsitstipats matsipuu'osinni itoto'iauiie, ki ai'süppoötsesattsiauiie,

24 Ki an'iau, Nin'a, Moses itüni'u enis'si nin'au, ki saaitstisssi pokax, oskün' akokem'attsi'inaii otokem'an, ki ak'ksistauütmuyiuie us'i pökax'.

25 Annok' ikit'sikümiau umu'pappiipix; ki matom'si otokem'attosi, its en'iu, ki otsai'tstisssi o'kosiz itskit'siauiie otokem'an oskün' mök'okemattosaie:

26 Neto'initsiu osküni enis'aie, ki omat'osküni ki ikit'sikümiau ikönen'iau.

27 Ki itsako'ieniu ake'u.

28 Matsipuu'osinni tükka' otakokeman'atsaie, ikit'sikümix? Tük'ka ikönau'tuyiauiie.

29 Jesus an'istsiuax. Kitai'patsistutsipuu kimatsksinipuuüests nato'sinaksists ki ototümap'sinni Ap'istotokiuä.

30 Matsipuu'sax matokemiu'axau matapikau'axau. Neto'nitsiau Ap'istotokiuä otatsim'otokatatsix Spots'im.

31 Annik' matsipuu'awsinnik kiküttomisuanistop'ats annik' kitan'iipik Ap'istotokiuä.

32 Nesto'akauk Abraham otsinan Ap'istotokiuä ki Isaac otsinan' Ap'istotokiuä, ki Jacob otsinan' Ap'istotokiuä Ap'istotokiuä enix' matsinan'ouaats, sa'kaiatappiix otsinan'ouaax Ap'istotokiuä.

33 Ki akai'tappiix otokh'tsimsau skai'etsimiau otüksinimats'tüksinni.

34 Ki Pharisees otokh'tsimsau ot'omaupütsössax Saducees, itauütomoi'piotseiau.

35 Ki tuks'kümi, lawyer, ai'süppoötsesattsiauiie, ki as'aksinnuyiauiie, ki an'iu,

- ³⁶ Nia'a, tse'a omük'o okök'itsimani istse'poawsists?
- ³⁷ Jesus an'istsiauae, Kitak'ükomimmau, Nin'a Ap'istotokiaua kitokönai'uskëttsipöpöpi, kitokönai'staaw, ki kitokönai'tsitani.
- ³⁸ Am'oi matom'iu ki omük'o epo'awsinni.
- ³⁹ Ki pok'iotomi netoi'nitsiu, Kitak'ünistükomimmau kítópokau'pimok kanistük'omimmospi.
- ⁴⁰ Annists'isk na'tokaistk epo'awsists, ikönaukökitsimanists ki prophetix otan'ipists ikön'itaitsiiësts.
- ⁴¹ Otsakiaumoi'piotseisau Pharisees, Jesus süppo'öttsesattsiuax,
- ⁴² Ki an'iu, Tsa kitstatau'ats Christ? Tükka' oko'atsaie? An'istsiauae David okoai'e.
- ⁴³ An'istsiuax, David umut'ainistainiköttaupiaie Nin'ä, otanipi,
- ⁴⁴ Ap'istotokiaü an'istsiauae nïn'a, netots'í tüpo'piit, nök'ünistutoösau kikatun'ix kitsitautütsekau'pipi?
- ⁴⁵ David niniköt'tüssi Nïn'a, Tsa otak'anistoko'atsaie?
- ⁴⁶ Ki matap'pi matsitstipa mök'okotsitsipsättosi tuks'kai epo'awsinni, ki annik'ksistsiku'ik matap'pi matokot'sakosüppoöttsesattau.

23

- ¹ JESUS itüm'sitsipsiuax akai'tappix ki otüksänimats'ax,
- ² Ki an'iu, Ai'sinakix ki Pharisees, Moses otsiso'pötsisaie itau'piau:
- ³ Ünnikaie kitomian'istaniipuai sat'sik ki nüstutsik'. Ki manistsis'tutsipiau, pinan is'tutsik: tük'ka itan'iau, ki matsitstutükkiu'axau.
- ⁴ Issoksis'tsists itau'monimiauësts soku'ësts mökopa'tosau ki matap'pix otsistsoauësts itotom'iauësts; ki osto'auai matakotsistüpakiotsim'axauësts tuks'kümi okit'suauax.
- ⁵ Otokönap'otüksuauësts itsistuts'imiauësts möksinnu'yisau matap'pix: itopüx'istutsimiauësts phylacteries, ki itomüx'istutsimësts otsaieno'tüksuauësts,
- ⁶ Ki ükome'tsimiauësts oye'tanists istotom'iapioyists, ki nato'i'apioyists istotom'isopötsists.
- ⁷ Ki otsitau'pisau itau'pumaupi aiksemattsini'otseisinni, ki möks'iniköttosau, Rabbi, Rabbi.
- ⁸ Pinis'tsinikükik Rabbi: tuks'küma kitsin'aimoauä, Christ: ki ksësto'au kitokönai'okoauax.
- ⁹ Ki Pini'niköttok matap'pi, annom' ksök'kum, kïn'a; tuks'küma kïn'oaua annök' spots'im itau'piuök.
- ¹⁰ Ki pinitsin'ikükik Nin'ax: tuks'küma kitsin'aimoaua, Christ.
- ¹¹ Annök' omüx'imök ksësto'au, kitak'apotomokoau.
- ¹² Annök' ak'omuxistutosiuök, aks'inüxistutoau; ki annök' aksinüx'istutosiuök, ak'omüxistutoau.
- ¹³ Kitaks'ksinipuuu maka'pi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisees, kit-siks's'tapokömotsitappiansuai! Kitsitaiok'iauaiau matap'pix Spots'im itsin'naiisinni: ksësto'au kimatsitaiipuuu'ats, ki aiaksipimix kimats'epokkitsetomauaxau mök'itsipisau.
- ¹⁴ Kitaks'ksinipuuu maka'pi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisees, kit-siks's'tapokömotsitappiansuai! Nam'akek oko'auësts kitau'attopuaiau, ki kitaisümiksistapatsimoiikapuuu: mis'tüpkapii kitakoku'yisuai.
- ¹⁵ Kitaks'ksinipuuu maka'pi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisees, kit-siks's'tapokömotsitappiansuai kitotka'atau ksök'kum ki omük'sikimi kök'itokonoösi tuks'küma matap'iuä mökitanis'tsitsitasi kanistsitsi'tawpi kitaumaitu'yissi, kanistsim'ipuai ksësto'au Hell oku'yix kitak'anistsistokiaiistutoauau.
- ¹⁶ Kitaks'ksinipuuu maka'pi ksësto'au kitsaps'tsiotüpünükippuuu, kitan'ipuuu annök'akitup'ütäuüniuök omük'atoiapioyis matsikiu'ats, ki annök'akitup'ütäuüniuök omük'atoiapioyis isto'tokuiixkim, aks'istutsimaie!
- ¹⁷ Kitüt'tsapspuuu, kitsaps'tsiipuuu: Tsima' omük'o. Otoku'iixkim, ki omük'atoiapioyis annik' itatsim'mimmiik otoku'iixkim.
- ¹⁸ Ki annök'akitup'ütäuüniuök altar, matsikiu'ats; ki annök'akitup'ütäuüniuök kotük'sinni altar itokhīts'tsipi, ai'aksistutsimaie.
- ¹⁹ Kitüt'tsapspuuu, kitsaps'tsiipuuu Tsima' omük'o, kotük'sinni, ki altar annök' itatsim'etsimök kotük'sinni?
- ²⁰ Annök' aiakitup'ütäuüniuök altar, itup'ütäuüniu altar ki mian'isttokhītssii.
- ²¹ Ki annök' aiakitup'ütäuüniuök omük'atoiapioyis, itüp'ütäuüniu omük'atoiapioyis ki annök' iko'atomök.

²² Ki annök' aiakitüp'ütäuñiuöök spots' im, itüp'ütäuñiu Ap'istotokuä o'tspiso'pötsis ki annök' itokhittaupiöök.

²³ Kitaks'ksinipuuu makapi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisees, kit-siks'is'tapokömotsitappiansuai! Kitai'ponitasuai mint ki anise ki cummin, ki issoku'ists kimatsatsipuuauëstsau, okök'itsimanists, kim'apiisinni ki aumai'tüksinni: am'osts ökh'si kök'satsösuaiu; ki mat'ökhsiuats kök staiëstsissuai stsik'ists.

²⁴ Kits' apstsiotüp'ünükupuuu, kitai'soautsauu inüx'soïsksisssi, ki kitait'sstttimauu camel:

²⁵ Kitaks'ksinipuuu maka'pi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisees, kit-siks'is'tapokömotsitappiansuai! Kö'sä ki saiëto'kosi sauauts'i kitüs'siipuaiau, ki pïstots'im itui'tsiau minik'otüksinni ki auüt'tseisinni.

²⁶ Kitsaps'tsiï Pharisee, matom'siitau pistots'im kos'ä ki saiëto'kosa mök'ütsitsiksixissi sauauts'i,

²⁷ Kitsaks'ksinipuuu maka'pi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisee kit-siks'is'tapokömotsitappiansuai! Ksikoken'imanists kine'tümanistspuu ai'ökhsinipiau sauauts'ïtsi, ki pïstots' im itui'tsiau enix' okin'ouuësts ki makap'ists.

²⁸ Netoi'nitsiï ksësto'au kito'kömotsitappiinipuuu matap'ip, ki pïstots'im kitotuitskit-sipuai ksis'tapokömotsitappiisinni ki sauum'itsitappiisinni.

²⁹ Kitaks'ksinipuuu maka'pi ksësto'au ai'sinakix ki Pharisees, kit-siks'is'tapokömotsitappiansuai! Kitap'istutsipuaiau prophetix otoken'imanoauësts, ki kita'nütsistutsipuaiau mököm'otsitappix otoken'imanoauësts,

³⁰ Ki kitanipuuu nitsa'kiaitappiipinanopi nin'anix otsa'kiaitappiisau nïs'tasauopoksïstokemaumünanopiau prophetix otsa'apünoauësts.

³¹ Ün'nikaie ki'auütanipuuu, ksësto'auükauk anniks'isk matap'pixk initsixk' prophet-six o'kosoauax.

³² Tu'itok kin'ouuax otsauum'itsitappiisuuuësts.

³³ Pitseksinax, opix'exinasinna, Tsa'a kitakanistupis'tapixsattopats Hell istokök'itsimani?

³⁴ Ün'nikaie, sat'sik kitakittüp'skooiau ksësto'au prophetix, ki mökök'ietappix ki ai'sinakix: ki stsik'ix kitax'enitauaiu ki kitiikau'aistauaiu; ki stsik'ix kitakitsipstüstsiipis'auaiu kitatoi'apioyimoauests, ki kitak'auksistutuauaiu amian'ïstakap'ioyists otai'akitsipisau:

³⁵ Mökittokh'itaitssissi ksësto'au könau'kömotsitappiaapüni kök'kum itsai'kimskaii. Abel mököm'otsitappiüä otsa'apün itüpots'tsiuaie Zacharias, Barachias okku'i otsa'apüniaie annök', kitsitsenitauauöök itüt'sikatsi omük'atoiapioyis ki altar.

³⁶ Kitau'münistopuuu könai'sistskä aunok' o'tappiisinna akïtotu'jësts.

³⁷ Jerusalem, Jerusalem ksësto'auä kitai'nitauaie prophetix, ki anniks'isk itüp'skuaxk ksësto'auä ok'otokix kumutauauaiak'iauaiau, nökstanïstsikapumoi'piauopi ko'kosoauax nipuuu'ä manïstau'moipiopi o'kosix ki kimat'ökhsitsipuuu'ats!

³⁸ Sat'sik, Koko'auai nam'itaisiu kit'skïtomoko.

³⁹ Kitan'ïstopuuu, issoots'i kimatakainokipuuu sauanenoainiki Atsim'siu annök' piauksipu'ök Ap'istotokuä otsin'ikösim.

24

¹ KI Jesus itsüx'iu ki itsis'tüpaatomaie omük'atoiapioyis ki otüksinimatsax itoto'iauaie mökanis'tsinnoösuauie omük'atoiapioyis istap'ïstutüksinni.

² Ki Jesus an'ïstsiuax kiküttaisauainipuuuastsau könai'ïstsk? Kitau'münistopuuu, matakskit'auapa okotoki mökstaïna'piksïstosi.

³ Otsit'tokhitaupïssi nitum'moyi Olives, üksinimats'ax isimitoto'iauaie, ki an'iau, Anik'inan Tsanïstsi' akanïstsiu'astsau? Ki tsa akanïstsiu'a kitsipuksipusinni, ki punskök'kuasisi?

⁴ Ki Jesus an'ïstsiuax Iskskats'lk kökstaipistsiksistutu'yisuai.

⁵ Akai'tappix ak'üsitotoiau nitsin'ikösim ki ak'aniau Christ nësto'akauk; ki ak'sipistsiksistutuyiauaax akai'tappix.

⁶ Ki kitakokhtsimattopuaii auakaw'tseisists ki mak'auakawtseisists: Sats'sik kökstaï'apaisitasuai; könai'ïstsk ak'ïtstsiu; ki umut'aketsinikawpi matomoto'ats.

⁷ Aiok'auaua aksipua'tsiau aiokauai'i ki nin'naiisinni aksipua'atomiau nin'naiisinni; ki ak'unnatosiu aau'össinni, ki ak'ïtstsiu okh'tokosists, ki kök'kumä otaks'ikauopiisists, ki akokönau'toitstsiiau.

⁸ Am'osts Istokönau'mütüpipuñawkuyii' sists.

⁹ Kitakaumüts'kakipuuu kökitapuksistutoksi, ki kitaks'enikooiau: ki könai'okauaua kumutaks'tsimmimmokoau nitsin'ikösim.

¹⁰ Ki akai'tappix akĩstskĩmskũkĩau ki akaumũts'katseiau, ki akau'kĩmotseiau.

¹¹ Ki akaiẽm'ix ksis'tapsix prophetix aksipuauiou ki aksipĩskis'tutuyiuax.

¹² Ki sauo'kõmotsitappiisinni otakau'osi, akai'tappix otũkome'tũksuiai astuyiuaiẽ.

¹³ Ki annõk' eikak'ĩmauõk umuk'itsipi aksikõmotse'piau.

¹⁴ Ki am'ok nĩn'naiisĩnni istsõkh'sitsĩniksĩnni ak'anĩstop kõnũs'ksõkkum, kõnai'okooua mõks'ksĩniĩsuauiẽ; ki umuk'itsipi ak'otũmitotõ.

¹⁵ Ninĩm'ĩnnoainiki ũs'tsĩmetipi Daniel otan'ĩstopi atsĩm'apii istsai'puyĩssi (annõk' an'ĩstomõk ũnnĩsts'ksĩnĩssi:)

¹⁶ Anniks'isk Judæa itau'pixk ũnnianĩstitũpoks'kasau nitum'moĩsts:

¹⁷ Annok' itokh'itaupiuõk oko'ai pinũnĩsts'ĩnĩssaatos mõk'sauautsĩssi itsipsts'tsii oko'ai:

¹⁸ Annõk' insĩmman itau'piuõk pinũt'ũnĩstskos mõk'otsĩssi otsĩstotos'ĩsts.

¹⁹ Anniks'isk ipitap'piixk ki ũs'takataxk aksksĩnĩmĩau makapi annĩsts'ĩsts ksĩstsiku'ĩsts!

²⁰ Atsĩmoĩkĩk kõk'stautsĩmũtasuai stuyĩssi, ki istsĩk'opiĩksĩstsikui.

²¹ Annik' omũx'ipuĩnasĩnni ak'itstsiu, istsitsĩs'si ksõk'kũm, ki annok' manĩsts'ipuĩnapspi, aksĩs'tũpũnĩstsiuĩnapsiu, ki is'sotsk matakotũmanĩstsiuĩnapsiu'ats.

²² Ki annĩsts'ĩsts ksĩstsiku'ĩsts sauun'natsĩstutsĩsẽsts mat'akitstsiu matap'pi itsikõmotse'piau; aumai'tũkkixk, osto'auai itunnats'ĩstutsĩmẽsts annĩsts'ĩsts ksĩstsikuĩsts.

²³ Kũmĩts'tsiki matap'pi kitai'akaniki Sũm'mĩs, am'auk Christ, ki om'auk; pinau'maitos.

²⁴ Ksis'tapsix Christix akitsipuauiou ki ksis'tapsix prophetix, ki akanĩs'tsĩnnũkĩau omũk'apstosĩsts ki pĩsats'kasĩsts; ki ikũm'itstiki aks'ipĩstsiksĩstutuyiuax aumai'tũkkixk.

²⁵ Sat'sik, kikau'anĩstopuau.

²⁶ Kũm'anĩstsenikĩau sat'sit ksis'tapsksõkkuyi ũn'amauk; pini'tappoat; Sa'sit, sĩmiap'ioyĩsts ũn'amauk; pinaumai'tũkkik.

²⁷ Ksĩstsikum' manĩsttotsipuksipupi umut'autstsiu apinõk'kuyi, ki manĩstsiũpĩkũnatspi ame'totsi; netoi' ak'ũnĩsttsiu nĩn'au okku'i otos'ae.

²⁸ Mĩksĩnii otsits'tsiu, ũn'nim pi'tax akomooi'iau.

²⁹ Annĩsts'ĩsts ksĩstsiku'ĩsts istsĩpu'ĩnasĩsts otaĩksĩuos'au, nato'si akski'ĩnũm, ki kokum'ikesũm matakanaĩkĩmauats, ki kõk'atosix akotots'ĩnĩssiau, ki spots'im otsĩs'kõpsĩnni akauũt'apixip:

³⁰ Ki Nin'auã okku'i otap'stosĩnni akitsĩnakoaiẽ spots'im: ki ksõk'kũm istsokõnai'tappix ak'otũmauyesiau, ki aks'ĩnnoyẽiau Nin'au okku'i spots'im istsĩssoksis'tsikuĩsts itsipsts'otosi, otũmap'sĩnni ki omũx'ik'kũnnaĩnni akopoto.

³¹ Ki ak'itũpskuyiuax otatsĩm'otokatatsix ak'soksĩkĩax, ki aumai'tũkkixk akitotomoi'piuax, nĩssoo'ĩsts sopu'ĩsts ki spots'im umuk'itsipi:

³² Annok', istsĩnik parable omũx'ĩnĩstsĩs; okũn'ĩksi otsa'kiũkkĩnĩsĩssi, ki ot-sũio'pokassi, kitsksĩnipuau nepu'yi itasts'tsiu;

³³ Neto'i maks'ĩnĩmenoainiki annĩsts'isk, istsĩnik, mõkaststsiu, ito'to okh'sepĩstanĩsts.

³⁴ Kitau'mũnĩstopuau am'oi o'tappiĩsĩnii matakstapũ'ats otsauomaisũpanĩs'tsiosau annĩsts'isk.

³⁵ Spots'im ki ksõk'kũm ak'eitsĩnikau, ki nitse'poawsĩsts matakeitsĩnikau'ẽstsau.

³⁶ Annik' ksĩstsiku'ik ki annik' itai'ksĩstsiuĩpĩk matsksĩnĩm'ats matap'pi, Spots'im istsõ'tokatatsix matsksĩnĩm'axauaiẽ, Nin'a nĩts'ksĩnĩmaie.

³⁷ Noe otsĩksĩs'tsikumĩsts manĩstsi'piẽsts, netoi' ak'anĩsttsiĩẽsts Nin'au okku'i otos'ae

³⁸ Otsauomo'kõnaiokkeuasi ksõkkum manĩstau'yipiau ki manĩstai'sĩmipiau, manĩstok'kemipiau manĩsta'pikõttũkkĩpiau, itũp'itsiu annik' ksĩstsikuik, Noe otsit'sũppopĩssi akh'iosatsis.

³⁹ Ki matsksĩnĩm'axau otsauomo'kõnaiokkeuasi ki itsau'ĩnakuaiĩstutuaiau; netoi' ak'anĩsttsiu Nin'au okku'i otos'ae.

⁴⁰ Natsitappiix akotũmitau'piuau insĩm'man: nituks'kũmi ak'otoau, ki stĩk'i ak'skitau.

⁴¹ Natsitappiix akex' akĩtaipĩk'iakiau; nituks'kũmi ak'otoau, ki stĩk'i ak'skitau.

⁴² Ɔn'nikaie mokõkik: kimats'ksĩnipuau annik' itai'ksĩstsiuĩpĩk kitsĩn'aimoau otai'akĩtotopik.

⁴³ Am'okā iksšinik', Napioyis ištōkhsšin'auā otsksinim'opi annik' itai'ksistsikumioipik otai'akitotosi kōmos'iepiṭsiauā is'taiūskskūmiuopi, istai'saiepukitsetsimopi oko'ai ištokitsim'i mōkopokse'isaie.

⁴⁴ Ūn'nikaie ūk'aisūppuiapīstotosik; kitsit'sisauaitsitatupei, Nin'au okku'i ak'itoto.

⁴⁵ Tūkka' aumai'tūkki ap'otūkkiauā, ki mokōk'i apotūkkiauā annōk' otsin'aim oṭinaiāts'okōk oko'ai iṭsīstappim'ix, mōk'okōmotokotōsax otso'ōsinoauēsts?

⁴⁶ Atsim'siu annōk ap'otūkkiauōk, otsin'aim oto'saie otak'okonokaie netoi' it'ūnīstsīstutsimaie.

⁴⁷ Kitau'mūnistopuau, akokōnitainaiāts'iaie otokōnai'nanīsts.

⁴⁸ Ki annōk sauum'itapotūkkiauōk, makotots'anīssi u'skētsipōppi ai'sūmsiu nītsin'aim;

⁴⁹ Ki makaumūtūpauaiak'iūssi ot'opokapotūkkimax, ki makopoks'oyimūssi ki mak'opoksīmimūssi ai'simix;

⁵⁰ Annōk' ap'otūkkiauōk otsin'aim ak'oto annik' kustsiku'ik otsauomūsks'kūmosaie, ki annik' itai'ksistsikumioipik otsauomūs'ksinnīssi,

⁵¹ Ki akaiaketsin'iaie, ki aiakokotsuaie mōk'itauṭissaie oṭsītau'pipiax ksīstapokōmotsitāppiansix: annim' ak'itṭsīu asain'sinni ki satse'kīnani.

25

¹ SPOTS' IM iṭsīn'naiisīnni aketum'anīstīsia u ke'pix ake'kuax, anniks'isk mat'tuyixk ot'anakimatsuaueṭsts, ki itsux'iau mōkota'tsemōsau annōk' ai'akokemiuōk.

² Ki nīs'itsix mokōk'iau, ki nīs'itsix mat'tsapsiau.

³ Anniks'isk mat'tsapsixk nitō'tsīmīau ot'anakimatsuaueṭsts, ki, mattotūkkīu'axau okke'anakimatsīs:

⁴ Ki mokōk'ixk ipok'iotscmīau otanakimatsuaueṭsts okke'anakimatsīs, kos'ix itsūp'pitūkkīau.

⁵ Annōk' ai'akokkēmiuōk otai'sūmsi, ikōnai'okano'pīiau ki ikōnai'okax.

⁶ Ki itūt'sikiikokoi ikum'īustutsip, sat'sik, ak'okēmiuā ai'puksipu; Sūksīk' kōkotatsemōssuai.

⁷ Itūmokōnaipūau'iau am'ox ake'kuax, ki ikōn'itaisūppasuyīnūkiu otanakimat-suaueṭsts.

⁸ Ki mat'tsapsix an'īstīsia uax mokōk'ix, kok'īnan kitōk'keanakīmatsuai; tūk'ka, nītan'akimatsīnanēsts ūk'aiītsīnikaiau.

⁹ Ki mokōk'ix an'īstīsia uax, Sa; matakakau'ats ksēstūn'un: Is'tapuk aumūts'kotūkkix kōk'opumattosuai.

¹⁰ Ki otsakīaitapposau mōk'opumattosau, aiakokēmi ito'to; ki anniks'isk sopuiap'īstotosīxk ipok'sipīmīauaie okkēmsīnni: ki ai'okip.

¹¹ Sako'okhtsi mat'tsapsix nokūt'otoiau ki an'iau, Nin'a, nin'a, kauai'pīxīkīnan.

¹² Ki an'īstīsia uax, kitau'mūnistopuau kimats'ksīnopuauats.

¹³ Ūn'nikaie mokōk'ik', tūk'ka, kimats' ksīnipuauats annik' ksīstsiku'ik ki annik' itai'ksistsikumioipik Nin'au okku'i otai'akitotopik.

¹⁴ Spots'im iṭsīn'naiisīnni netum'anīstīsiu nin'au annōk' pīuo'ōk, ki nīnikōt'tsiuax otap'otomokix, ki ikotsīu'ax oṭsīnan'īsts.

¹⁵ Ki tuks'kai ikotsīu'aie nīsītsi'i itaw'k'pumaupix ki stīk'i na'tokai, ki stīk'i nītuks'kai; ki kōnai'tappix itanīstokotsīu'ax mānīst'okotsīstutsīpīau; ki itau'matto.

¹⁶ Annōk' ikuyīu'ok nīsītsi'i itaw'k'pumaupix itīs'tapu, ki itau'mūtskotūkkīu, ki ikuyīu' stīk'ix nīsītsix itaw'k'pumaupix.

¹⁷ Ki netoi annōk' ikuyīu'ōk na'tokūmi, ikuyīu' stīk'ix na'tokūmīx.

¹⁸ Ki annōk' ikuyīu'ōk nītuks'kūmi itīs'tapu, ki itatūn'akiu ksōk'kum, ki ai'ksasattomaie oṭsīn'aim oṭsīxkīmīm'iaie.

¹⁹ Otai'sūmmosi, am'ox ap'otūkkix oṭsīn'aimoauai itoto'yīnai, ki ipokoks'tūkimīuax.

²⁰ Ki annōk' ikuyīu'ōk nīsītsi'i itaw'k'pumaupix ito'to ki ito'tsīpatopīau stīk'ix nīsītsix itaw'k'pumaupix, ki an'iu, Nin'a, kit'okōk nīsītsi'i itaw'k'pumaupix: Sat'sīt nītokūinan' matsīs'ītsix.

²¹ Oṭsīn'aim an'īstīsiaie, kitōkhs'īstututūkki, ōkhs'apotūkkīuā ki emūn'apotūkkīuā: kitse'mūnūssatsīpīau un'natosēsts, kitakīnai'atso akauo'īēsts: Kītsīn'aim otse'tametūksīnni iṭsīpī'it.

²² Annōk' iku'yīuōk natokūm itaw'k'pumaupix ito'to ki an'iu, Nin'a, kit'okok natokūmi itaw'k'pumaupix: Sat'sīt, nīmat'okuīnani mats'īstokai itaw'k'pumaupix.

²³ Oṭsīn'aim an'īstīsiaie, kitōkhs'īstutūkki, ōkhs'apotūkkīuā ki emūn'apotūkkīuā: kitse'mūnūssatsīpīau un'natosēsts, kitakīnai'atso akauo'īēsts: Kītsīn'aim otse'tametūksīnni iṭsīpī'it.

²⁴ Annök' ikuyiu'ök tuks'kümi itawk'pumaupi ito'to ki an'iu, Nin'a kits'ksino ksësto'a kitse'ina, kiküt'tomaisüppipumattopi kitai'pokiaki, ki kiküt'tomauanit'apixipi kito-moi'pitükki;

²⁵ Ki nitsiko'pum, ki nitsit'tappo ki nitai'ksasattop ksök'kum kitsinanä itawk'pumaupi: Sat'sit, kitsinan.

²⁶ Otsin'aim an'istsuaie, kitsauum'apotükkiuä ki kitsistap'apotükkiuä, kitsksinoki nitai'pokiaki niküt'tomai'süppipumattopi, ki nitomoi'pitükki, ni küt'tomauanit'apixipi:

²⁷ Kumaukstauokotaiisixä au'awtsoomütskotükki nitsix'kimimix, ki nitsitotopi nök'staitokuyitopi nitsinan'ix ki umut'okuyesix.

²⁸ Mattomok'aie manistai'aketaipiksistopix emük'ikinax ki kotok' annök' iku'yiuök ke'pix itawk'pumaupix.

²⁹ Anniks'isk iku'yix ak'okotaiä, ki otaksinanoaiä akauo'i: ki annök' itsau'okuyiuök ak'otomou annik' ooko'ösinik.

³⁰ Ki istüp'satüpiksistsis ap'otükkiuä itsau'okuyiuä ski'natsii: ak'itstsiu asain'sinni ki satse'kinani.

³¹ Otak'itotosi Nin'au okku'i ottsa'pinasinni ipokom'össau otokönatsim'otokatatsix, ak'otümotokhitaupiu otsistsapisso'pötsis:

³² Ki akokönipotamoi'piaia ikünai'okauä: ki aiakanistaiaketaipiksistaia emük'ikinax ki apomük'ikinax:

³³ Ki akotüpiuax emük'ikinax onet'otsis ki ap'omükikinax otse'aksissauotsis.

³⁴ Omüx'ina akotüm'anistsiuax anniks'isk onetotsis itau'pixk, Puk'sipuk, Nin'a otatsims'imix, ki nün'naiisinni matsik' annik' kitapüstutomokiik, otsauomap'astutoössi ksök'kum.

³⁵ Nitse'nots, ki kit'okokipuu aau'ösin; nitse'naki, ki kitsit'tutokokipuu: nitsi'piitappi, ki kito'tokipuu:

³⁶ Nimatsistotospa, ki kitsis'totosatskokipuu; nitokh'tokos, ki kitsipis'kotokipuu; itai'okiakiopi nitsitau'pi, ki kitsittotaakipuu.

³⁷ Moköm'otsitappix akotüm'anistsiauaie, Nin'a, tsanistsi'i kit sits' In o pin an kitau'nots, ki kits is' so pi Q an? Ki kitse'naki, ki kiitakopinan.

³⁸ Tsanistsi'i kitsits'inopinan, kitsi'piitappiisi ki kito'tosinän? Ki kimatsistotospa, ki kitsistotos'atskopinan?

³⁹ Tsanistsi'i kitsits'inopinan kitai'okhtokos, ki kitsitau'pissi itai'okiakiopi ki kitsito'taatosinan?

⁴⁰ Ki omüx'ina ak'anistsiuax, kitau'münistopuu kanistitüpiustsipaui tuks'küma inüx'tsima am'ox nix'okoax, kitanists'istutomokipuu.

⁴¹ Akotüm'anistsiuax anniks'isk ote'aksisautsis itau'pixk, is'tapuk emütskax mökseinsau, üksustsinasii is'tapuk, ek'aisepütsistotomoiuax au'tutsokuä ki oto'tokatatsix:

⁴² Tük'ka, nitau'nots, ki kimatsissok'ipuaa: nitse'naki, ki kimat'tutukkokipuaa:

⁴³ Nitsi'piitappi, ki kimat'otokipuu: nimats'istotospa, ki kimatsistotosats'kokipuaa: nitokh'tokos, ki nitsitau'pi itai'okiakiopi, ki kimat'sipiskotokipuaa.

⁴⁴ Osto'auai ak'otümanistsiauaie, Nin'a Tsanistsi'i kitsits'inopinan kitau'nots, ki kitse'naksi, ki kit'sipitappi, ki kitokh'tokosi, ki kitsitau'pissi itai'okiakiopi kökstaikawk'anistotösinan?

⁴⁵ Ai'akotümanistsiuax, kitau'münistopu au kanist'saiitüpiustsipaui tuks'küma inüx'tsima amox, kimat'anistsistutomokipuaa.

⁴⁶ Ki am'oxi aksistüpitappo'iau üsk'sitauksistototsi: ki moköm'otsitappix akittap-poiu üsk'sipaitappiisinni.

26

¹ KI itünistsiu, Jesus otaiksiste'poattosësts am'östs epo'awsists, itün'istsiuax otüsksinimatsax,

² Kitsksinipuu aisto'küssi ksistsiku'ists ak'itstsiu passover, ki Nin'au okka'i itaumüts'kau mök'itsiksistoxösi.

³ Omük'atoiapiekuax, ki aisinaxix, ki matap'pix otsin'aimoauax itümitüpaumoiuax sp'a'toiapiekuün Caiaphas oko'aai.

⁴ Ki ai'sitsipsattseiaü mök'anistokotsisimmioötösaueie Jesus, ki mök'itsenitösaueie.

⁵ Ki an'iau, pinits'tsis oye'tani itsiksisis'tsiku ökskakümütsikiniau matap'pix.

⁶ Jesus otsitau'pissi Bethany, Simon leper oko'ai otsitsipsts'taupissi,

⁷ Ake'ua itoto'aie, ipa'tükkiu alabaster atüxak'sin puye' itsüp'patomaie, akai'inxkimasiaueie, ki otai'yisaie itsita'suyininmaie otokön'iaie.

⁸ Ki otüksinimats'ax otsin's'saxaie, istse'tükkiäx, ki an'iau mauk'etsinikatopi?

⁹ Am'ok ipum'atotopi is'taiekekaiixkimasiuopi, ki kim'atapsix is'tauokotauopiauaie.

¹⁰ Jesus otokh'tsĩmsi, an'ĩstsiuax, kumauk'sauaiksĩxinoauaiisksĩx ake'uā ōkh'siu nĩtapĩstutu'yipi.

¹¹ Ksęsto'au, kĩmatapsix kitũsk'sauopoksemokoaiau; ki nęsto'a ki-mat'ũksauopoksemokipuaa.

¹² Am'ok puye' nostũm'i otsĩta'suyĩnĩssi itsĩstuts'imaie mŏkĩtsopuiapĩstutuyĩssi nŏkitak'itsasi.

¹³ Kitau'mũnĩstopuau am'oi ōkhs'itsĩniksĩnĩni amianĩstan'ĩstopi kŏnũs'ksŏkkumā, am'ok, am'o ake'uā otap'ĩstutsipi ak'ũtanĩstomaie, mŏk'itũskĩnoŏsi.

¹⁴ Na'tsikoputsix, tuks'kũmā, anĩstau Judas Iscariot, itappo omũk'atoiapiekuax,

¹⁵ Ki an'iu, tsanĩstap'pi kitak'okokipuaii, ki nitakitũp'omutskau ksęsto'au? Ki nĩtsi'tuyiauaie nĩp'pii ksĩxix'kĩmĩx.

¹⁶ Ki annĩk' itot'apsatsim mŏk'itamũtskŏsaie.

¹⁷ Ke'tani kũt'taikopũtstsi, ĩstotom'ĩksĩs'tsikui, ũksĩnĩmats'ax itoto'iau Jesus, ki an'ĩstiauaie, Tse'a kit'stapa kŏk'sopuiapĩstutosĩnan kŏk'kĩtsoyĩsi passover?

¹⁸ Ki an'iu ĩs'tapuk akap'ioyĩs, ki om'ũmā nĩn'auā anĩstok', Nĩn'a, an'iu, nĩsĩksĩstĩsikum'i atstsi'u: koko'ai nĩtũs'ksĩnĩmatsax nitak'opoksoyimaiau passover.

¹⁹ Ki ũksĩnĩmats'ax manĩstan'ĩstopi ax itan'ĩsttũtsĩmi ax; ki itso'pŏutsĩstũtsĩmi au passover.

²⁰ Ki otau'tũkkusi, ipokitau'pĩmiuax na'tsikoputsix.

²¹ Ki otau'yĩsau, an'iu, kitau'mũnĩstopuau tuks'kũmā ksęsto'au kĩtakaumũts'kauki.

²² Ki eks'kaiĩkĩkĩn'etũkkiau, ki ikŏnau'mũtũpanĩstiauaie, Nĩn'a nęsto'akats?

²³ Ki an'iu, annŏk okĩt'sĩs nĩtopokstapĩmakemauok kos'i nitakaumũts'kauk.

²⁴ Nĩn'au okku'i itanĩst'sitappo nĩtsĩn'awpi: ak'itũpokapiu annŏk' nĩn'auŏk imũts'kaiuŏk Nĩn'au okku'i! Kũt'taipokaii uopi annŏk' nĩn'auŏk, ĩs'taŏkhsiuopi.

²⁵ Judas anni'ĩsk itse'mũtskaukisk, itũm'anĩstiauaie, Nĩn'a nęsto'akats? An'ĩstiauaie, kitan'i.

²⁶ Ki otau'yĩsau Jesus ito'tsĩmaie ke'tani ki itatsĩm'ĩstũtsĩmaie, ki itaumin'imaie, kĩ ikotsiu'ax ũksĩnĩmats'ax, ki an'iu, Matsĩk', oyĩk'; am'oi auk nostũm'i.

²⁷ Ki mat'tuyiauaie kos'i ki thanks ikotũk'kiu, ki ikotsiu'ax, ki an'iu kŏnai'sĩmattok;

²⁸ Am'ok auk nĩtsa'apũn, mananĩst's'etokstĩnĩ itũp'itsiu itsa'kĩmskau akai'tappix otsauum'ĩstapĩsuauešt mŏk'sĩnĩsęst.

²⁹ Ki kitan'ĩstopuau nĩmatakũtsĩmattopa am'ok mĩniokke sauomo'pokĩstĩpsĩmattom'ĩnaniki manĩs'si nĩn'a ots'ĩnnaĩsĩnĩ.

³⁰ Ki otĩnik'sau natoĩ'ĩniksĩnĩ itũp'sũxiau nĩtum'moyi Olives.

³¹ Jesus itũm'anĩstsiuax, nęsto'a kĩtak'okŏnũsskĩmskũkipuau annok'ā koko'ĩkā: tũk'ka, sĩn'aip, nitak'auaiakiau annŏk' ũks'kũmiuŏk emũk'ĩkĩnax, ki ot'omũkĩkĩnauāĩsĩnna ĩsto'mũkĩkĩnax akũneto'iau.

³² Aĩksĩstatsĩpuau'eniki kitakitũpotoma'topuau Galilee.

³³ Peter an'ĩstiauaie, ikũm'okŏnũstsskĩmskũkĩssau ksęsto'a, ni-mat'akĩstsskĩmskũkĩpa.

³⁴ Jesus an'ĩstiauaie, kitau'mũnĩsto, Annok' koko'ik otsauomit'awkkumsi nĩpuau'ā nĩoks' kai kitakani kĩmatsksĩnŏk'ipa.

³⁵ Peter an'ĩstiauaie ōkskākũmopoks'enĩop, nĩmat'akanĩpa kĩmatsksĩnŏpa; neto'i ikŏnau'anĩax ũksĩnĩmats'ax.

³⁶ Jesus itũmitũpopokomĩuax Gethsemane an'ĩstop, ki an'ĩstsiuax otũksĩnĩmatsax, annom' stau'pĩk, nitakĩtappo omĩm' nŏkĩtũt'tsĩmŏĩkasi.

³⁷ Ki mat'tuyi uax Peter, ki Zebedee otsĩstok'ioku yix, ki itaumũtũpĩkĩkĩn'etukki ki itau'mũtũpeĩkapĩsitau.

³⁸ Itũm'anĩstsiuax nĩtsĩtũpĩkĩkĩnetukki e'ĩnsĩnĩ: annom' stau'pĩk, ki ōk'itũskskātũkĩop.

³⁹ Ki pa'tsĩstũpaatsĩuax, ki ĩstokopi'u ostoksis', ki itũt'tsĩmŏĩkiau ki an'iu, Nĩn'a, ikũm'okotsĩstĩsĩsi am'oi kos'a ũnnianĩstĩs'tũpipotoŏssi; nĩmatakĩtsĩtan'ats, ksęsto'a kĩtak'ĩstĩtan.

⁴⁰ Ki matskĩtotot'ax otũksĩnĩmats'ax, ki ikon'oyĩuax oto'kani ax, ki an'ĩstiauaie Peter, Awx'ats? Kĩkũttaukotũskskũmmokĩpa tuks'kai itai'ksĩstĩsikumiopi?

⁴¹ Mokŏk'etsĩk ki a'tsĩmŏĩkĩk, kŏkstaitĩpĩssu ai ĩssaks'ksĩnũksĩnĩ; sta'aw it-sĩtsi'tatomaie ki ĩx'ĩsakuyĩ matsi'uat.

⁴² Ki mats'ĩstapu ki itũt'tsĩmŏĩkiau, ki an'iu, Nĩn'a, am'oi kos'a sauomot'aisĩmmĩeniki sauomĩs'tũpipotomokoeniki, kĩtak'ĩstĩtan.

⁴³ Ki mat'oto ki mat'okonoyĩuax otsok'asax: tũk'ka ĩssoksim'au oŏps'puauax.

⁴⁴ Ki itskĩtsĩuax, ki mats'ĩstapu, ki nĩoks'kai itũt'tsĩmŏĩkiau, ki netoi' au'anũ.

⁴⁵ Itüm'itotoiax otüsksinimats'ax ki an'istsiuax okak' annok, ki issik'sistsikok: sat'sik aststsiu' itai'ksistsikumiopix, ki Nin'au okku'i itüp'aumütskau sauum'itsitappix otsu'auësts.

⁴⁶ Nipuak', ökittäppau'op: annök' nitakaumüts'kaukök aststsiu'.

⁴⁷ Ki otsa'kiai epuyissi, Sat'sik, Judas, na'tsikoputsix tuks'küma ito'to ki akai'tappix ipokom'iauaie inus'stoanix ki söksis'tsists ipa'tükkix, itototoiax omük'atoiapiekuax ki matap'pix otsin'aimoauax.

⁴⁸ Ki annök' imüts'kaüökaie ikotsiu'ax apsto'sinni, ki an'iu, annök' nitak'sinnauskippauök, an'önkauk: mi'eenok.

⁴⁹ Ki iköm'itoto Jesus, ki aniu, Hail, Nin'a; ki itsin'nauskippuaie.

⁵⁰ Ki Jesus an'istsiauaie, Napi'a, kumauk'sipuksipuksiks? Itümitoto'iauaie ki een'iauaie Jesus, ki mat'tuyiauaie.

⁵¹ Ki sat' sit, anniks'isk ipokom'iskaie Jesus, tuks'küma itsitüpikins'tsakuiaie otsin'usstoan itsau'tuyiauaie, ki sp'a'toiapiekuun tuks'kümi otap'automok ot'auaiakiokaie, ki kök'sinimaie okhtok'isaie.

⁵² Jesus itüm'anistsiauaie, kitsin'usstoanä otsits'tsipi iststsi'is; anniks'isk matap'pixk mat'tuyixk inus'stoan, inus'stoan itax'enittaiau.

⁵³ Kit'stapa nököttokotsitüp'atsimoikani nin'a, ki annok' nökö'okuyissi otsitskistsikoputsix legionix otatsim'otokatatsix?

⁵⁴ Tsa akokototümunistsistutsipa natois'inaksists, mök'itünistsissi?

⁵⁵ Neto'ik itai'ksistsikumiofik Jesus an'istsiuax akai'tappix, kiküt'anistsipuksipa'akipuaa kanist'sitappopuaa kömos'iepütsi annök' pa'tükküüök inus'stoax ki söksis'tsists, kök'otoksuai? Anis'tsiksistsikuists kitopokau'pimopuaa omük'atoiapioyis köküsksinimats'opuaa ki kimatseen'okipuaa.

⁵⁶ Ki am'ostsk ikönaiüstutsipi möks'enüpanistosau prophetix osinak'suauests. Ikönüsksinimatsax itüm'skittsiaa ki ai'tsimmutaiau.

⁵⁷ Ki anniks'isk een'ixkaie Jesus itüpiuaie Caiaphas, sp'atoiapiekuun, ito-moi'piawpiau ai'sinakix ki omüks'imix nin'ax.

⁵⁸ Ki Peter piaapütsitüpa'tseuaie sp'atoiapiekuun oko'ai, kiitsipim' ki ipokau'pimiuax ap'otükkix mökitokönai'nisi.

⁵⁹ Annok', omük'atoiapiekuax ki omüks'imix nin'ax ki ikönau'kökitsimax, istüp'iksistapenüpanissinni ap'satsimiau möks'enitösauaie Jesus;

⁶⁰ Ki matokonim'axau; otsito'tosax akai'tappix aiksistapenüpanix, matokonim'axau. Sako'okhtsim ito'toiax na'tsitappiix ai'tapksisenüpanix,

⁶¹ Ki an'iau, am'o nin'au an'iu nitokot'opüksinip Ap'istotok'iuä otato'apioyis ki nitokot'sokapistutsip nioks'kai ksistsiku'i.

⁶² Ki Sp'ato'apiekuun itsipuaa', ki an'istsiauaie, kitakstaie'puyipa? Tsan'istapiu'a am'ox kitse'nüpanipiau?

⁶³ Ki Jesus matsepuyiu'ats. Ki Sp'ato'apiekuun mat'anistsiauaie, kita'tauünisto Äp'istotokiuä ipai'tappiua, kök'aniksinan iküm'ümeniki Christ, Ap'istotokiuä okku'i.

⁶⁴ Jesus an'istsiauaie, kitsemüniani; ki kitan'isto sako'okhtsim kitaks'inoauai'ini Nin'au okku'i, otsitau'pissi otümap'sinni istset'otsisi ki umutsipuk'sipusi Spots'im istsisöksis'tsikuists.

⁶⁵ Sp'ato'apiekuun itümai'pinotsimësts otsistotos'ists ki an'iu, itüpepo'atomaie Ap'istotokiuä; nitak'otsikipnana stsik'ix e'ënüpanix? Sat'sik, kikai'okhtoaau oksis'tapiniköttsimani.

⁶⁶ Tsa kit'stapuaa? An'iau, möks'einsi.

⁶⁷ Itüm'itaisokuttütsiauaie ostoks's'iaie, ki oto'auësts itsitauaiak'iauaie: ki stsik'ix omi'tsirikin'spuauests itsitauaiak'iauaie.

⁶⁸ Ki an'iau, ksësto'a Christ e'ënüpanikinan, Tükka' kitauaiak'ioaka?

⁶⁹ Annok' Peter sauauts'im itau'piu, istokätsim'i pistots'im: ki ake'kuun itoto'aie, ki an'iu, ksësto'a kitopokom'au Jesus Galilee istsitappim'i.

⁷⁰ Ki paiot'anistsiuax matap'pix nimatsksinoau'ats nimatsksinipa kitan'ipi

⁷¹ Ki otsitüp'süxsi kitsim'iapioyis, stsik'i ake'kuun nan'nuyenaie ki an'istsiuax anniks'isk matap'pixk itau'pixk, ani'o nin'au noküt'opoksimuaie Jesus, Nazareth istsitappim'i.

⁷² Ki mata'toünüu, ki an'iu, nimatsksin oau'ats nin'au.

⁷³ Ki otai'pistsiksissüm mosi anniks'isk itai'puyixk itoto'iauaie, ki an'istsiauaie Peter, E'münüu, ksësto'akauk tuks'küma: kitse'poawsists kitse'ënüpaniki.

⁷⁴ Itümaumütüpipako'sinepuyiu, ki itaumütüpütau'ünüu, nimats'ksinoau'ats nin'au. Ki nipuaa'ä sokit'okumiu.

⁷⁵ Ki Peter isksinim' aie Jesus ote'poawsinniaie, annik' itanis'tsiauaie, otsauomokh'kumsi nipuau'a nioks'kai kitak'ani kimatsksinokipats. Ki itsux'iu, ki itsok'auasainiu.

27

¹ OTAP'INÖKKUSI, kõnau'mükatoiapiekuax ki matap'pix otsin'aimoauax itup'okökitsimaiau Jesus möks'enitösauaie;

² Ki otai'isksipistössauaie, itünistüppip'iauaie, ki itup'aumütskaiauaie Pontius Pilate, anni'isk ninai'isk.

³ Judas, anni'isk otse'mütskaukisk, otsinno'ösaie, otanis'sax möks'einsi, it-sisauai'tsitau, ki mat'skittotipotuyiuax omük'atoiapiekuax ki omüks'imix nin'ax niip'pix ksixix'kimix,

⁴ Ki an'iu, nikai'saauimitsitappi nitse'mütskatop moköm'otsaapünni. Ki an'iau, Tsanistappi nitokanistappikipinan'a? Ksësto'a kitak'satsip.

⁵ Ki itsipsts'istüpapiksistsiuax ksixix'kimix omük'atoiapioyis, ki itsis'tapu, ki it-siko'köpsiu.

⁶ Ki omük'atoiapiekuax mat'tuyiauax ksixix'kimix, ki an'iau, matökhsiu'ats ök'itsüppitsösau atsim'isokaiis, tük'ka aa'pünni ipum'attomiau.

⁷ Ki itau'kökotomotseiau ki itopum'attomiau potter otsin'simman, pie'tappix mok'itstsösau.

⁸ Ün'nikaie itüsks'unnistainiköttop a'apünni istsin'simman.

⁹ Itümeenüpanistomaie annik' otan'ipikaie Jeremy prophet, ki an'iu, Ki mat'tuyiauax niip'pix ksixix'kimix, umutopum'attopiaie annök' Israel itüniau ünni mökaniistsixkimas;

¹⁰ Ki itopum'attomiauaie potter otsin'simman, nanistün'ik Ap'istotokiau.

¹¹ Ki Jesus paio'tsipuyimuaie, nin'aii; ki nin'auä ai'süppoöttsesattsuaie, ki an'iu kikütam'ipa Jews otsin'aimoauai? Ki Jesus an'istsuaie, kitan'i.

¹² Ki Omük'atoiapiekuax ki omux'inax ote'өнүпанистösauaie, matsepuyiu'ats.

¹³ Pilate itüm'anistsuaie, kiküttaisauokhtoau'axau akauo'yi kitse'nüpanikoists?

¹⁴ Ki tuks'kai epo'awsin matanistsiu'atsaie; ki Nin'auä eik'skaietükkiu.

¹⁵ Annok' oye'tani nin'aua itüsksaipotoyuaie tuksküm'i eän'naii ot'statauaie matap'pix.

¹⁶ Annik', nannan'attsiaua tuks'kümi eän'naii, Barabbas an'istau.

¹⁷ Ün'nikaie otokönau'moösax, Pilate itünis'tsiuax, Tükka' kit'statauä köks'ipotomosuai? Tsöktau Barabbas, tsöktau Jesus, annök' anistauök Christ?

¹⁸ Tük'ka isksinim' aie umutsiksissat'siuösau, itaumüts'kau.

¹⁹ Otsitau'pissi okök'itsimani istsiso'pötsis, otokem'an itüpüt'oköttsuaie ki an'istsuaie, pinotokan'istappikit om'ä moköm'otsitappiua: tük'ka akauo'iësts nit'okuyipists pu'inasists ni'papaukanists annok' ksistsiku'ik, osto'i itots'tsiësts.

²⁰ Ki omük'atoiapiekuax ki omux'inax eikakimattsiauaie matap'pix mök'aukömönistösauaie Barabbas, ki Jesus möks'einsaie.

²¹ Nin'auä an'istsiuax, Tükka' na'tokümix kitstatauu'a köks'ipotomoössuai? An'iau Barabbas.

²² Pilate an'istsiuax Tsa nitakünnistutoau'ats Jesus, anistauök Christ. Ikön'auanistsiauaie, ünlianistauai'istais.

²³ Ki nin'auä an'iu, kumauk'anistauaisksiks? Tsanistapiu'äts ot-sauum'itsistutüksinni? Ki akauo'yi itsokse'puyiau ünlianistauai'istais.

²⁴ Otsin'is'si, otsau'otokanistappikissaie, ki otai'akitstsissi äsinata'pii ito'tükkiu okke', ki itüs'tsimmiu otsipot'aipuyimösax matap'pix, ki itüniu', nimat'ototomoko'ä am'o moköm'otsitappiua otsa'apünni: ksësto'auä sat'sik.

²⁵ Itümökönai'puyiau matap'pix, otsa'apünni ünlianisttots'tsiaie nöstün'an ki no'kosinanix.

²⁶ Itümipo'tomoyiuax Barabbas: ki otai'ksististsipisösaie Jesus, emüts'kaiauaie öksiks's'toxösaie.

²⁷ Ninauä otseännakem'ix itüp'ip'iauaie Jesus itoköno'paupi, ki itokönaumoi'piiua eän'nakex.

²⁸ Ki itsau'tomoyiauaie otsistotos'itsaie, ki mawks'isokösimi itsüps'kaiauaie.

²⁹ Otai'amitsinissau ksissistsümmököni, itsis'tsümmokiauaie ki apai'i itstom'iauaie onet'otsisaie: ki auanaukopistuksis'aköttsiauaie, ki ai'ksistapanistsiauaie, ki an'iau, Hail, Jews otsin'aimoauai!

³⁰ Ki ai'sokotuttsiauaie, ki matsimiau apai'i ki otokön'iaie itsitau'aiak iuaie.

³¹ Otai'ksistsiksistapanistšusaue, asso'kõšimi itsauts'imiauae, ki otau'utsisokõšimaie itsšups'kaiauae, ki itsistapip'iauae mõk'auaiistasuaie.

³² Ki otsšuks'au, ikonoyiauae nin'aa'i Cyrene istsitappim'i, otsšinikõšim Simon: isskuopa'atsiauae otatau'staksin,

³³ Ki otsito'tosau Golgotha an'istop, itokisasiik, müksikinükotokõnik,

³⁴ Ikotsi'auaie moksimatossaii' istsipoku'yi ki gall ipa'sokasuyinimiauie: ki otüt'totsisaie, mat'skaksimattom'atsaie.

³⁵ Ki itau'aiistaiiauae, ki otsistotos'ists, ki aiaketotsipiests, itsi'kõtsotsiešts: mõks'eenüpanistososi annik' otan'ipik prophet, itai'aketotsipiēšts nitsistotos'ists ki itsi'kõtsopnaaiua.

³⁶ Ki ito'piiua ki ūs'sümiiuaue annim';

³⁷ Ki itstom'iauae otokõn'i spots'i ksīs'tapaniššinni sinaip', Am'ok Jesus, Jews otsin'aimoauai.

³⁸ Na'tsitappix kõmos'iepitsix ipauai'istauax tuksküm'i onet'otsiši ki stšik'i otse'aksissautšis.

³⁹ Ki anniks'isk itsits'skuixk au'kapsiššipsattsiauae, ki auauükia'pšixiau,

⁴⁰ Ki an'iau ksēsto'a annõk' ipūxīn'īmõk omūkato'i'apioyīs, ki nioks'kai ksistsikušts itsiksist'apistutsimõk, kõmotse'piosit. Iküm'ūmeniki Ap'istotokiua okku'i inisa'atoat auai'staksin.

⁴¹ Neto'i omük'atoiapiekuax netoi'nitaiksistapaništsiauae, kiai'sinakix ki omūx'īmīx ipokaniau,

⁴² Kõmotse'piuax stšik'ix ki matokotsikõmotsepiosiu'ats. Ikümüm'issi Israel otsin'aim, ūnanistsinnisa'atos auai'staksin, ki nitakamai'tauūnan.

⁴³ Au'maituyiaue Apistotoki'i: annok' ūnnianistsikõmotse'piõsaie, maksinan'attūsaie: tük'ka iūniu', nēsto'akauk Ap'istotokiua okku'i.

⁴⁴ Kõmos'iepitsix ipok'auaistapixk neto'yistk nokūšitūp'apiximiauēšts okhpe'kīšts.

⁴⁵ Nau'yi itai'ksistsikūmiopi konūs'ksõkkumā itūp'skinatsiu piksu'yi itaiksistsikumioipi.

⁴⁶ Ki otsipik'susi itai'ksistsikumioipi, Jesus aisokse'puyiu. Ki itūni'u, Eli, Eli, lama sabachthani? Annik' ito'kisasiik, Nitap'istotokim, Nitap'istotokim, kumauk'skīkiks?

⁴⁷ Stšik'ix itai'puyixk, otokh'tšimsau', an'iau, Am'o ninau nan'nikõštsiauae Elias.

⁴⁸ Ki tuks'kūmä itauks'kasiu ito'tukkiu ai'ksšippuyinip, ki ito'kimiuaie istsipoku'yi, ki itstom'ae apa'i, ki ikotsiu'ae moksimatossaii'i.

⁴⁹ Stšik'ix an'iau, ki'ka, õk'satsip maks'ikūmipuksipusi mõksikõmotse'pišsaie.

⁵⁰ Jesus ota'atsoksepuyišsi, itaumūts'kaiuaie Sta'aw.

⁵¹ Ki Sat'sit, omük'atoiapioyīs itsi'koksok'iakioipi ai'aketsinikau, spots'im itots'ipinikau; ki ksõk'kumā itsi'papuyiu, ki ok'otokskušts ai'aketopiiua;

⁵² Ki a ken 'i man ists kau'opiiua; ki atsīm'six anniks'isk ai'okaxk akaiēm ostūm'ouaēšts itsipuu'ax,

⁵³ Ki ota'atsipuausi Jesus, itsux'iau aken'imaništs, ki itūp'ipimiau atsīmakap'ioyīsi, ki otsinok'oaiau akai'tappiix.

⁵⁴ Annok' eēnakin'au'ä, ki otopokom'ixk, otopokūs'satūkkimaxk Jesus, otsinno'õsau ksõk'kumi otsi'papuyišsi, ki otsinīs'sau annists'isk ištutsip'istšk, eks'kaikopumiau, ki an'iau am'o emūn'iumiu Ap'istotokiua okku'i.

⁵⁵ Ki akai'tappix akex' pie'tsi itūs'sümniauae, anniks'isk itotopokiuo'iixk Jesus Galilee, ki apotomoyiixkaie:

⁵⁶ Ki ipokom'iauaux Mary Magdalene, ki Mary, James ki Joses oksīs'toauai, ki Zebedee okku'ix oksīs'toauai.

⁵⁷ Otau'tūkkussi, akotsin'auä Arimathæa istsitappim'i anīstau Joseph, ito'to, tuks'kūma Jesus otūksšinimats'ae:

⁵⁸ Itappo' Pilate, ki ikõm'õnistomaie Jesus stūm' i aie. Pilate itūmūn'iu mõkaumūtskatosaie mostūm'i.

⁵⁹ Ki Joseph otots'issi mostūm'i, itsišso'monīmaie ksixistokh'aipištsi,

⁶⁰ Ki itsipststotomaie otauūt'sinani aken'imani, maniu'ae, annik' itatūn'ipik ok'otokskui: ki omük'okotoki itūp'auapīmiuaie aken'imani ištokīštsīm'i, ki itsistapu.

⁶¹ Ki Mary Magdalene, ki stšik'i Mary, itotau'piauaie aken'imani.

⁶² Ki annik' ksistsiku'ik otõkhs'apīštutosau, mat'apinõkkusi, omük'atoiapiekuax ki Pharisees ikõnitoto'iauaie Pilate,

⁶³ Ki an'iau, Nin'a, nitūskskšinipinan om'ä ai'pīštsiksistutūkkiua otan'ipi, otsaki-aitap'piisi, nioks'kai ksistsiku'i nitak'aatsipuuu.

⁶⁴ Anit' ökhs'istutsissī aken'imani nioks'kai ksīstsiku'ists, otūs'ksīnimatsax mōkstai'sepiotosax, mōkstai'kōmosa'īsax, mōkstai'anīstosauax matap'pix, ūk'aipuu: ki sako'ipatsistutūksīnni aks'istūpskīts top matom'ipatsistutūksīnni.

⁶⁵ Pilate an'īstsiuax mattok'au eēn'akex; is'tapuk, mi'istutsik.

⁶⁶ Ki itappo' iau, ki mi'istutsīmiau ake'niman, iskskūm'iauaie ok'otoksōkh'sepīstan, ki istsi'iauaie eēn'akex.

28

¹ ISSĪK'SĪSTSIKUYII ksīstsiku'i otai'ksiuosaie, otamūtūpapiņōk'kusaie issik'atoīksīstsikui, Mary Magdalene ki stsik'i Mary itoto'iau mōks'iniīsau ake'nimani.

² Ki, sat'sit, ksōk'kumā ai'papuyiu: tūk'ka Ap'īstotokiua oto'tokatatsīs spots' im itsīnīssō'iīnai, ki ito'to ki matskoap'imīuaie ok'otoksokh'sepīstan ki itop'iauaie.

³ Ostoksis'si netoinitai'natsiuaie popos'ists, ki kai'ksīstotosiu netoi'niīsiu enix'.

⁴ Ki ūsks'katūkkix stun'noyiauaie, ki ai'papuyeian netoi'nīsiu enix'.

⁵ Ki oto'tokatatsīs an'īstsiuax a kex', piniko'puk; nīts'ksīnip kītap'ūssūmmauau Jesus annōk' kaiīs'toksauōk.

⁶ Matsīnakuaiēm'ats: tūk'ka, ūk'aipuu otan'ipi. Puk'sipuk, sat'sik otsit'sipi Nīn'ā.

⁷ Ki kīpi'tappoak, ki anīstok'ax otūs'ksīnimatsax otse'īnsīnni ūkaipua'atomaie; ki, sat'sit, kitse'tomomattaak Galilee; omim' kītak'itsīnnoauau: sat'sik, kīkau'anīstopuu.

⁸ Ki itsikīp'īstupaatomīuaie ake'niman ai'kopumau, ki eks'kaetametūkkīau; ki auks'kasiau mokitots'ipotosaie otūs'ksīnimatsaxaie otse'poawsīniaie.

⁹ Ki otsitappo'sauax mōkītsīnnikoōsauax otūs'ksīnimatsaxaie, sūm'mīs, Jesus ito'tatsemīuax ki an'īstsiuax All hail! Ki ito'toīuaie ki ein'īmīuaie okōt'sīstsaie, ki ita'tsīmīmīuaie.

¹⁰ Jesus itūm'itūnīstsiuax, Pinikopuk; mīs'tapuk, anīstok'au nīx'okoax mōk'ittapposau Galilee, ki omim' nitak'itsīnokīau.

¹¹ Annok' otsa'kiaitapposau, sūm'mīs, stsik'ix ūsks'katūkīi itoto'iau akap'ioyīs, ki aītsīn'nikoyīuax omūk'atōiapīekuax nitap'ii.

¹² Kīotokōnau'moōsau ki omūx'īnax otokōnai'puyīsau, ikotsī'auax eēn'akex akaiēm'i itaw'pumaupix,

¹³ Ki an'īstsiuax, ūnnik' otūs'ksīmīatsax nītsa'kiaīokasīnan, sepioto'īax ki it-sikōmos'atītsīuaie.

¹⁴ Ki nīn'a okhtsīs'saie, nitaksemūnan ki kītakītsikōmotse'piopīnan.

¹⁵ Mat'toyīuax itaw'pumaupix, ki otksīnīmatseīpuauaiāx iia'tutsīmīau ki annīk'anīssīn'nik Jews sa'kiauanīstomīax.

¹⁶ Nītsī'koputsīax otūs'ksīnimatsax itappo'īax Galilee nītum'mo, Jesus otan'īstopi.

¹⁷ Ki otśīnno'ōsuaie itatsīm'mīmīuaie: ki stsik'ix sai'etūkkīax.

¹⁸ Ki Jesus ito'toax ki ai'sītsīpsattsīuax, ki an'īstsiuax, kōnau'tūmapsīnni spots'im ki kśōk'kum nīt'okoko.

¹⁹ Ūn'nīkaie, is'tapuk, isksīnimats'okau kōnau'mianīstsitappīi, ūs'tapīnokau nīnikōt'tokēsts otśīn'ikōsīmēsts kīn'un, ki okku'i, ki atśīm'istaaw:

²⁰ Isksīnimats'okau mōk'satsīsauēsts kītan'īstōpuauēsts; ki sat'sit, kītsūks'opoksemopuu anīstksīks'ītsīkuīsts aīksīuo'si kśōk'kum.